

Brabbelingh

<https://hdl.handle.net/1874/40559>

ye
BRABBELINGH

Van

col. 2

ROEMER VISSCHER.

By hem selven oversien, en meer als
de helft vermeerdert.

AMSTELREDAM,

By JOHANNES van RAVESTEYN,
Boeckverkooper, op 't Water, in 't
Schrijf-boeck, 1669.

Gunstige Leser, ick hadde
wel gehoopt dat dese mijne
Brabbelingh met my ge-
sturven soude hebben, en
voort begraven op 't Kerck-hof van
vergetelheyt: Dan sommige van mijn
Vrienden hebben dese pijlen uyt mijn
Koocker getogen by een teffens, son-
der dat ick dat gevoelt hebbe: ja en eer
ick sulcks gewaer geworden ben, heb-
ben haer lappen te hoop gewurpen, en
foo by den Drucker gebracht, om mijn
mis-verstant Jan alle-man in de mondt
te geven, en seggen dat gedaen te heb-
ben om mijn eere te verbreyden, ge-
lijck of 't een groot en lofsijck dingh
was met den Narre-stock gelooopen te
hebben, bekennde goet ronds dat ick
in't ys gevallen, en noch niet volko-
men uyt het wrack op 't drooge Landt
gekomen ben. Wat isser dan anders
te verwachten dan schimp en berispin-
ge van dier lieden kinderen, wiens

4
Voor-ouders ick wel eertijds met Mo-
mi ellen, wichte en mate hen-lieder
gebreecken toegemeten ende ver-
toont hebbe. Dus wil ick u gebeden hebben
dat ghy niet voorder wilt in 't werck
treden, dan de Wetten en Willekeu-
ren van den alder-doorsichtighsten
Godt Momus u toelaten, sonder dat
ghy my voor de Vierschaer van Zoy-
lus sult betrecken: Want ick weet wel
dat die krachtige doorsichtige Sanct,
die de echte man is van de H. Waer-
heydt, niet anders sal toe-staen, als de
klare loutere Waerheydt, die sijn be-
minde Huys-vrouw hem is, sal raden:
Maer de Rechters van Zoyli Vierscha-
re willen geen partyen hooren, sprec-
ken sententie op des aengevers seggen:
Maer dit overgeslagen, soo ben ick
noch in meerder forge, als ghy ge-
hoort hebt: Wat is doch dat? maer
als een groot deel van mijn genannen
by den anderen sullen vergaert zijn om
den Godt Baccho sacrificie te doen,
dan sal de Roemer over de Tafelen
gaen,

gaen, en heeft hy dan een knurf, wrack
 of gael, dat sal sonder twijffel niet ver-
 swegen, maer wel scherpeelijck gesift
 over nauwe zeven, of door den buyl-
 sack gejaeght worden, al hadden se an-
 ders niet te seggen, als; *Nulla placere*
diu nec vivere carmina possunt, que scri-
buntur aque potoribus. Nu sie ick, sal
 d'ander seggen, dat ghy den Man wel
 kent: Want waer hy by onse lage-
 noodts in de kroegh komt, daer smijt
 hy de glafen uyt.

Voort goetgunstige Leser, moet ghy
 my oock helpen ontschuldigen by de
 Pylaer-bijters, wiens memorie soo
 kleyn is, datse geheel vergeten, wat sy
 bedreven ende geseydt hebben, doe sy
 Cupidoos hoed met pluymen in trium-
 phe op 't geyle hoofst setten: ja dat meer
 is, aen des minnens Godts bescheeten
 luyers haer spitse neus gesnoten heb-
 ben: ick meen die verwaende godt-
 wouts heylige Mannen, die niet lijdten
 mogen dat men een vorck een vorck
 hiet, en beleefdelyck alle dingen by

fijn rechte naem noemt : tegen dese wil
 ick my niet verweeren , dan beveel
 sulcks uw gonste en genade , die my
 beter fullen verantwoorden dan ick
 selfs soude kunnen doen : Want men
 feydt dat de Keyser voor een spreek-
 woordt hadde , dat hy hem liever wil-
 de stellen tegen de grootste Hertogh
 of Grave die in fijn Hof was , dan te-
 gen een van de alderminste Broeders
 van Sinte Franciscus oorde , want d'een
 weet wat dat hy fijn meerder moet ver-
 fwijgen , en d'ander wil met fijn onfcha-
 mel backhuys dwars door de poorte ,
 sonder aensien van perfoon , tijdt ofte
 weerdigheydt. Dan ick ben al moede
 van dus te ratelen , en ghy oock ,
 denck ick , hebt liever een Varcken
 te hooren gnorren , dan mijn dusda-
 nigh schrijven te lesen. Daerom wil
 ick het in de windt slaen , gelijk
 men de pluymen wandt , die van
 selfs wech vliegen. Nu dan adieu ,
 vaert wel , tot dat ick u kome berif-
 pen , dat ghy te veel om my ofte
 om

om mijn kluchten lacht , ginnickt
of gabt.

Elck wat wils.

V Raeght yemandt, is Roemer
wyt zijn sin

Dat hy met brabbeling maeckt wyl
zijn papier :

Soo vraeght hem weder meer noch
min,

Wat sal hy dan doen? sal hy gaen te
bier?

Wat leydt daer aen, als men moet
rasen,

't Is soo goet in 't papier, als in de
glazen.

S C H O C K

Van de

QUICKEN.

1.

E hobbollige Poëten roepen om de
 Musen,
 Datse haer verstandt souden komen
 verkloecken,
 Maer sy komen tot onsent uyt alle
 buerhuysen,
 En eten mijn kacrisen, papier en
 boecken,

Godt scken de Muysen, ick moetsse vloecken,
 Met al die 't fenijn hier uyt suygen als padden:
 Ick woud' datse de buyck vol Muysen hadden.

2.

O mogende Fortuyne seer ongestadigh,
 Ghy neemt tot u soo grooten recht,
 De goeden quelt ghy ongenadigh,
 De boosen zijn door u opperecht,
 De giften bederven het recht en slecht:
 Door Fortuyne siet men de onwaerdige eeren:
 De Fortuyne plaeght den onnoselen knecht:
 Tot armoed doetse de rechtvaerdige keeren:
 De onwaerdige gaetsse met rijckdom vermeerren:
 De jongen doetse sterven subijt:
 De ouden laetsse leven vol sieckten en sweeren,
 Ongelijck deelt sy een yeder sijnen tijdt:
 Sy neemt het den goeden, en geestet den ypcorijt:
 Geen onderscheydt hebbende tusschen recht of krom:
 Ongestadigh, bros, valsch, glat en dom,

En diese toelacht bedoutse wel met druck,
En diese verliet, verlietse met geluck.

3.

Een aerdigh Meysjen, van Venus geslacht,
Vraeghde, waer men de beste Schilders vandt?
Doe antwoorde ick, na dat ick my hadde bedacht,
En seyde, te Broeck, al docht het my schandt,
By de plompste Boeren in Waterlandt.

4.

Jan dit is dat u sal geven
In dese wereltd een vrolijk leven,
Goedt dat u is verstorven,
En niet deur u arbeydt is verwurven,
Altijdt een goet vyer op uw haert,
Met geen Processen zijn beswaert,
Aen het lijf een simpel habijt,
Daer toe een hert van sorgh bevrijt,
Een gesont lijf, en dat wel machtigh,
Wijse simpelheyt, Vrienden eendrachtigh,
Gemeenens kost sonder konste bereydt,
Niet meer te drincken dan tot vrolijkheydt,
Een vrolijk Wijf, en eerbaer by desen,
Slapen dat de nacht schijnt kort te wesen,
En wesen dat ghy zijt by alle menschen,
Den doodt te vreesen noch te wenschen.
Jan dit is dat u sal geven
In dese werelt een vrolijk leven.

5.

Doe Mitridates was in sijn jonge tijdt,
Onderhielt hy met venijnige kost het leven,
Daer mede dede hy sulcken profijt,
Dat men hem, oudt zijnde, niet mocht vergeven:
Maer ghy hebt met kijven soo veel bedreven,
Dat u niemant beroepen sal met sulcke wapen:
Want uw mondt hebt ghy soo wijt gekeven,
Dat ghy wel soude tegen een oven gopen.

6.

Een twist isser onder de Goden geresen,
Wie van Kapiteyn Linther meest worde geëert:
Bacchus

Bacchus seydt, hy moet mijn Gildebroer wesen,
 Want met drincken hy hem altijd geneert.
 Mars seydt, 't is een lanst, hy vloect, hy sweert,
 Hy spreekt niet dan van schieten, steken en houwen:
 Neen, seyde Venus, hoe seer hy den dronck begeert,
 En al spreekt hy van degens, spietsen, kartouwen,
 Noch liever slaept hy by schoone Vrouwen.

7.

Jorden was uytermaten seer verliest
 Op een rijke Vrijster die hy heeft gekregen,
 Want alle dingh had sy dubbel ontdieft:
 Twee tabbaerts, twee rocken, als rijke luy plegen,
 Twee kettens, twee riemen, die elck een pont wegen,
 Twee bedden, twee deeckens, en twee paer laken,
 Twee huysen in 't best van de stadt gelegen,
 Twee hondert gulden renten op 't huys van Aken,
 Twee stucken landts, 't zijn geen kleyne saken,
 Twee koeyen, twee schapen, twee varckens, twee
 paerden,
 Twee pijpen wijns, seer goet van smaken,
 Twee billen, twee borsten, van grooter waerden,
 Twee ooggen die sijn gesicht verklaerden:
 Somma, 't was al dubbelt als men 't wel versint,
 Jasy was selfs dubbelt, want sy was met kint.

8.

Ghy zijt net Fobert in kouffen en schoenen,
 Ghy zijt net in kap, in wambas en kleeren,
 Ghy zijt net in 't danffen, in 't kussen en soenen,
 Ghy zijt net in 't kouten ende diviseren,
 Ghy zijt net in 't drincken en bancketeren,
 Ghy zijt net in refereynen, rondeelen en dichten,
 Ghy zijt net in een logen te stofferen,
 Door uw netten sanch doet ghy droef heyt swichten:
 Ghy zijt netter dan net, seggen Venus nichten:
 Maer weet ghy waerom soo net is uw bedrijf,
 Ghy hebt een stuck van een oudt net in 't lijf.

9.

Een Boer die ter merckt quam gelooopen,
 Gingh by een Tuyscher om een paert te kooppen,

En seyde, sijn man hoe looft ghy dat bont?
 De Tuyscher weder, sonder veel praten,
 Ick sal 't u geven om dertigh ducaten:
 De Boer die boodt hem negen pondt:
 Hy sagh na de oogen, de Tuyscher goet rondt,
 Van dat ghy foeckt. sprack hy, vindy niet twint.
 De Boer socht het gesicht, en 't paert was blindt.

10.

Als ick het Meysjen, dat ick bemin,
 Vraegh of sy my t'avondt wil laten in?
 Soo seydtse: wy sullen daer wel breeder af praten,
 Dat 's te seggen: ick wil u niet in-laten.

11.

Janneken ghy placht te wesen schoon van aen-
 schijn:

Maer nu wordt Mayken boven u gepresen:
 Wat ghy nu zijt, sal Mayken noch zijn:
 Maer dat sy nu is, sult ghy nimmer wesen.
 Wat den tijdt vermach, merckt ghy in desen,
 Die my Mayken doet begeeren met al mijn sinnen,
 En dat ick hier voormaels u plach te beminnen.

12.

Waer toe dient ons altijd te begeeren,
 Dan om ons te quellen met pijn en smert:
 Waar 't begeeren doet de sinnen verteeren,
 En nimmer is te vreden het begeerende liert:
 En elck is meest in 't begeeren verwert:
 Daerom zijnder geen geluckige menschen,
 Dan die doodt zijn, of niet meer en wenschen.

13.

Men lubt een Haen om dat hy sou groeyen bet:
 En ghy zijt gelubt, zijt ghy daerom soo vet?

14.

Segt vry dat geen boef in 't landt mijns gelijk, is,
 Als ick slechts heb rijckdom en macht,
 Niemandt vraeght of men goet, elck of men rijck, is,
 Op deught noch eere wordt niet eens gedacht:
 Want na sijn schat wordt een yeder geacht,
 En soo veel ghy hebt, soo zijt ghy voorwaert, liet,
 Vraeght ghy wat schandt is te hebben? maer, niet,
 15. Gerrit

15.

Gerrit heeft Harmen helpen kraecken,
 Om dat sijn Huwelijck sou worden klaer,
 Nu helpt hy hem tinimeren, en 't huys reed maecken,
 En schier of morgen valter hem te swaer,
 Soo mach hy hem oock helpen maken Vaer.

16.

Soet is het Wif, soet is de Man,, oock,
 Soet is de Soon, de Dochter en Maecht,
 De Swager dat is een soete Jan,, oock,
 Soet is de Knecht; nu wordter gevraecht,
 Dewijl men by u alle soetigheyt liet grimmelen,
 Hoe komt dat t'uwaerts de Vijgen verschimmelen?

17.

Als ghy van de doodt sult zijn verberen,
 Dan sal men uw lichaem niet meer toemeten:
 Dan alleen een plaetse van seven voeten:
 Dus als ghy by uw Liefken zijt geseten,
 Wilt maken goet cier met drincken en eten,
 Met danffen, met boerten, met speelen en toeten,
 Waerom wilt ghy soo neerstigh vroeten,
 Om wijsheyt te leeren, of rijckdom te verwerven?
 Solon en Cresus zijn doodt, en ghy moct sterven.

18.

Jans Moeder is doodt over al haer lijf,
 Wat vraecht hy daer na, hy kan alleen wel eten:
 Jan heeft verlooren sijn getrouwde wif,
 Die sal hy wel haest met een ander vergeten:
 Wat soude hem dan doen treuren? wildy dat weten,
 Dat hy verloor daer sijn sin meest op is gestelt:
 Vraecht ghy wats? dat is sijn gelt.

19.

Aris sweert by het heyligh kruys,
 Dat hy 's avonds nimmermeer eet in huys:
 Maer Heyndrick, op dat ghy 't recht verstaet,
 Hy eet niet, als hy niet te gaste gaet.

20.

Gister avondt had ick u genoodt te gaste, (nen,
 Doen ick van den drouk niet mocht staen op mijn bie-
 En ghy hebt hier terstondt op gepast,

Denckende dat u sulcks wel soude dienen :
 Maer 't is hachtelijck dat soude ick mienen ,
 By lieden te verkeeren die houden voor waerachtigh,
 Of woorden by den Wijn gefeyt, lang zijn gedachtigh.

21.

Als Aris loopt om prijs na 's lands gebruyck ,
 Soo gaet hy voort als een luys op een terige huycck :
 Dan als hy gaet te gaste om te vullen sijn gat ,
 Soo loopt hy soo stijf als een man in de stad.

22.

D'een heeft lust in danflen en springen ,
 D'ander heeft lust in strijden en vechten ,
 De derde heeft lust in speelen en singen ,
 De vierde heeft lust in pleyten en rechten ,
 De vijfde wil 't al met drincken beslechten :
 Ick houdt met een Meysje tot liefde te bewegen, *fria-*
 Elck volght daer sijn natuer meest toe genegen, is.

23.

Nimmermeer en mach de Rijke verzaden ,
 Al gaet hy veel goedts te famen trossen ,
 Al is sijn hals met peerlen en goudt geladen ,
 Al moet men sijn landt ploegen met hondert ossen ,
 Al mach hy hondert schepen laên en lossen :
 Doch mach hy door forge geen rust verwerven ,
 En sijn goedt sal hem niet volgen na sijn sterven.

24.

Een verdriet alleen is alle mijn vreught ,
 Dat my alle verdriet wel doet vergeten ,
 Want wat verdriet my Fortuyne toe-veught ,
 Dat wordt van dit verdriet verbeten :
 By dit verdriet kan ick alle droefheyt meten :
 Dit verdriet is soeter dan eenigh conferven ,
 Mocht dit verdriet alle mijn verdriet weten ,
 Ick geloof sy soude alle verdriet afkerven : *(ven-*
 Sy is mijn verdriet, mijn vreught, mijn leven, mijn ster-

25.

Kommer houdt my onder de voet ,
 Daer en-boven komt my Cupido plagen :
 Tegen armoede soude ick zijn gemoet ,
 Dan de Liefde en kan ick niet verdragen.

26. Jan

26.

Jan Dircksz die gaet seggen over al,
 Dat hy van Trijntjen heeft troost gekregen:
 Maer Trijntjen seydt, de geck is mal,
 Was hy wijs hy haddet wel geswegen:
 Had hy de woorden verstaen te degen,
 Doe hy my badt of ick wilde wesen sijn wijs.
 Doe seyde ick, soude ick u laten verlegen?
 Ick sie u veel liever als 't hert in mijn lijf.

27.

Dat mijn lief my sondt een van haer boden,
 Of ick t'avondt by haer wilde komen eten:
 En dat my Juno sels te gast quam nooden
 By alle de Goden in den Hemel geseten,
 Ick soude seggen, ontschuldight mijn vermeten,
 Ick blijf by de Godinne boven alle van waerden.
 Die hier beneden by my woont op der aerden.

28.

Tict,, wil niet,, dat seydt sy goet rondt:
 An,, treckt daer van,, en laet my in 't beswaren:
 Fruy,, is luy,, en dubbelt van grondt:
 Met Trijn,, sou 't wel zijn,, dorst sy 't openbaren:
 Weyn,, wast greyn,, over twee of drie jaren:
 Dan sy,, die nu my,, in minnen doet dolen,
 Heeft het wesen,, van al desen,, geleent of gestolen.

29.

Dewijl ghy op een Rosbaer wordt gevoert,
 Of ghy rijt speelen op een Spaensch genet:
 Uw zael is kostelijk behangen en gevloert,
 Daer men alremit danst en maect een pret,
 Op uw tafel zijn silveren kroesen geset,
 Om te drincken een klaverblad met een staert,
 Daer toe is sachter dan zyde uw bedt,
 Ghy zijt verliest op een Hoer vermaert,
 Daerom kermt ghy, en ghy zijt beswaert,
 Roepende, wee mijns: Liefste, hebt gy op my den haek?
 Wil ick u seggen? ghy klaeght van gemack.

30.

Een proper Meysjen van manieren trot,
 Dat heeft dus eens met Mieuwes gespot

's Morgens als sy verçierde haer jonge lijf :
 Seght my eens Mieuwes, zijt ghy wijs of sot,
 Dat ghy 's morgens komt als een kijck in de pot?
 Komt t'achter-noen en weest mijn tijdt-verdrijf.
 Ick wil t'avondt wel komen, is 't uw gerijf?
 Neen, dan komt het greyn, dat ick bemin:
 Sint ghy dat wel Mieuwes? soo laet ick u niet in.

31.

Mijn Liefjens Speelnoodt, om my te troosten,
 Quam my besoecken daer ick lagh op sterven,
 En seyde tegen my onder ander propooften:
 Dat ick haer gracy noch soude verwerven.
 Dat seght ghy om mijn druck af te kerven:
 Souse my ontfangen, en 't hert ontsluyten,, noch?
 Die haer deurtjen sluyt, en my daer buyten,, och!

32.

Malcus die geeft al dat hy mach:
 Malcus geeft voor een appel een veest:
 Malcus geeft woorden voor sijn gelach:
 Maer doe hy niet meer had was hy bedceft;
 Wat hy sou geven, en hy gaf sijn geeft.

33.

Goosen ghy meent met een yeder te jocken,
 En dat niemandt dan ghy vreught kan voortstellen:
 Elck wilt ghy belacchen, en by d'ooren focken:
 Maer die eens van uw leemten gingh vertellen,
 En dat met waerheyt, die u qualijck sou klincken:
 Ick wed schier niemandt met u sou willen drincke!

34.

Doe Dirck was een oprecht Man,
 Doe had hy slechte kleeren an:
 Dan nu hy verklickt, en sticht verraedt,
 Nu voert hy eenen Heeren staet:
 Dus wilt ghy met Rijckdom vullen uw sack,
 Soo moet de Consciency op het rack.

35.

Apelles was de beste Schilder geacht,
 Om de schoone Venus die hy had gewracht:
 Maer uw Vader gaet hem sijn eere roven,
 Om dat hy u (die de schoone Venus slacht)

Soo schoon en suyverlijck heeft volbracht,
 Dat men uw schoonheyt niet en mach vol loven:
 Door Apelles beeldt, dat soetelijck lacht,
 Is menigh Jonghman in minnen versmacht:
 Want daer was niet waer me men 't vyer mocht do-
 ven;

Maer soo daerom u yemandt druck verpacht,
 Wilt ghy hem helpen, ghy hebt wel de macht.
 Daerom de konst van uw Vader (in alle hoven)
 Gaet alleen om uw schoonheyt alle konsten te boven.

36.

Nel beroemde haer tegen Elsjen Boelen,
 Datse in 't Reguliers Hot, noch op de Doelen
 Haer leven geproeft heeft Wijn noch Broodt:
 Sy seydt, sy sou haer schamen daer over te bringen
 Den gantschen nacht met danssen en springen:
 Maer sy wil blijven aen de eer, wed ick om een koot,
 Om datse van niemant daer wordt genoodt.

37.

Men seydt dat gy kies zijt in 't tappen, in 't schincken:
 Ghy zijt kies op bedt, op deken en laecken:
 Men seydt dat ghy kies zijt in 't eten en drincken:
 Ghy zijt kies in al dat men u siet maecken:
 Dan een Morsebel ghy met hangende kaecken,
 Seer groot van neus, en swert van vlies,, vrijt,
 Soo ghyse trouwt, ick segh dat ghy niet kies,, zijt.

38.

Een Vrieffche Vrouw geheeten Thiet,
 Die doet haer over al noemen Griet,
 En haer dunckt dattet even veel,, is:
 Maer had sy te voren geheeten moertjen,
 Sou sy wel willen hieten hoertjen?
 Nochtans hier niet dan 't selfde scheel,, is.

39.

Nel is blindt, en Jan is scheel,
 D'een is doof, d'ander hoort niet veel,
 D'een is mal, d'ander niet vroet,
 D'een trouwde d'ander om het goedt,
 Elck meende hy had gevangen den baers,
 Sy bescheten malkander sonder aers.

40.

Janncken ghy begeerde immer te wesen de Bruyt,
 En nu ghy een man helpt, nu zijt ghy bedroeft,
 Seker my dunckt dattet niet veel en sluyt,
 Dattet u berouwt nu ghy 't hebt beproeft:
 Neen seyde sy: maer ick maeck geklach,
 Dat ick alle daeghs de Bruydt niet wesen mach.

41.

Ons Buerman heeft van als groote overvloed,
 Dan nochtans siet men dat hy altijdt wroet
 Om meerder winst, 't zy spaed' of vroegh:
 De Fortuyn geeft menig te veel, maer niemant genoeft.

42.

Jan heeft een Wjff, ja hy Godt danck,
 Maer sy gaet over beyde zijden manck:
 Nu weet hy seecker datse t'huys sal blijven:
 Sy heeft een lap in haer mondt, nu kansē niet kijven,
 En haer armen zijn tot den elleboogh of,
 Nu machse hem niet smijten, als hy 't maeckt te grof:
 Maer Jan, waert ghy van sinnen berooft?
 Sy en heeft geen oogen in haer hooft:
 Wat schaet haer dat, sey de goe Jan sacht,
 Haer meeste werck dat doetsē by nacht.

43.

Onse Waerdin is een wonderlijck Wjff,
 Sy seyde van de kramp zijn haer beenen stijf:
 Maer als sy voor een bier schrijft een dubbelen treck,
 Soo heeft sy in haer armen geen gebreck:
 Sy mach de kramp hebben in beenen en tanden,
 Dan in 't schrijven heeft sy de popelesy in haer handen.

44.

Ick en hoorde niet soo geern de Nachtegael singen,
 Of Wijn te drincken mocht my soo niet versfeyen,
 Ick en soude niet soo geern danssen en springen,
 Ick at niet soo geern bout of pasteyen,
 Als ick had een kusken van u te krijgen,
 En dan noch wat meer, dat ick wil swijgen.

45.

Goossen gaet alle gesellen laecken,
 Om dat hy de quade niet goet sou maecken:

Maer

Maer die de goede laeckt met de boosen ,
Die laeckste al t'samen, weet ghy dat wel Goossen.

46.

Op mijn Landt staet allerley kruyt ,
Op mijn Landt staet lover en gras ,
Op mijn Landt staet veelderley fruyt ,
Op mijn Landt staet koren en vlas ,
Dan daer staet op dat my qualijck komt te pas ,
Onkruydt dat ick niet uyt kan wien ,
Dat 's alle jaers hondert gulden en thien.

47.

Petemoey Nel houdt my altijd te voren ,
En raedt my dat ick een wijf moer trouwen :
Sy feydt, ick heb daer een voor u verkoren ,
Die haer handen wel kan steecken uyt de mouwen ,
Sy kan wasschen, schueren, backen en brouwen ,
En doen alle huys-werck reyn uytermaten ,
Die een man wel in eeren sal houwen ,
Sy kan wel manierlijck een reden praten ,
Gock heeftse veel kroonen en ducaten ,
Ick geloof, segh ick, dat sy goet, rijck, en koy,, is ,
Dan ick hoor aen uw woorden wel datse niet moy,, is .

48.

Uyt liefde soo soende de Man sijn Moer ,
Uyt liefden heeft Loeris sijn wijf gesmeten ,
Uyt liefden heeft Jorden getrouwt een Hoer ,
Lurcundeyntgen kuste, door der liefden secreten ,
't Paert voor de naers, daer de Bruyt op had geseten.

49.

Wouter,, is louter,, om 't geselschap te vermaken :
Dan Pieter,, en bicter,, geen kommer tegen :
Jaep,, macckt den Aep,, wie sou 't mogen laken ?
Marten,, gaetse tarten,, om sotheyt te plegen :
Gijs,, is niet wijs,, wien is daer wat aen gelegen ?
En Jan,, die kan,, wel sotheyt hanteren,, trouwen :
Maer Ot,, is de sot,, diese garen scheeren,, souwen.

50.

Ick gebiede mijn dienst om decken om steygeren ,
Ten behoef van een Meysken met roode wangen ,
Sy wil 't my niet gunnen, sy wil 't my niet weygeren ;
Maes

Maer altijd focckt sy manier om te verlangen:
 Mocht ick haer Priape met mijn armkens omvangen,
 En dan gebruycken na mijn begeeren,, vyerigh,
 Soo sou ick uw hoof met kranfle stoffeeren,, gierigh.

51.

Hans poep en staet het boerten niet wel aen,
 Want hy is een Boer, hy en kan geen boert verstaen.

52.

Spijtige Neeltjen sweert by Godt Almachtigh
 Dat men om sus niet kust haer mondeken gepreken:
 Ick wil 't wel gelooven, en 't is waerachtigh:
 Want Neeltjen geeft gelt, als sy gesoent wil wesen.

53.

Om dat Nel sou schijnen jongh en schoon te blijven
 Soo gaetse met leelijcke ouwe wijven:
 Maer saecht ghyse by de jonge malloten wel,
 Ghy soudt seggen, 't is een ouwe leelijcke toebel.

54.

't Is seecker nooselijck datter is gebeurt,
 Harmen en Mieuwes hebben vriendts kap gescheurt
 Doe sy elck aen een eynde begonnen te trecken:
 Maer 't is niet noodigh datmer veel om treurt:
 Want het blijven noch evenwel twee malle gecken.

55.

Ghy zijt een verspier, en een verklicker:
 Ghy zijt een woekenaer, en een lieger:
 Ghy zijt een hoveligh, en een panlicker:
 Ghy zijt een koopman, en een bedrieger:
 Ghy zijt een futselaer, een overvlieger,
 In al dat ghy oyt voort gestelt,, hebt:
 Dus houdt mijn wonder dat ghy geen gelt,, hebt.

56.

Mocht yemandt weten wat hem soude gebeuren,
 En dan sijn toekomende hinder vermyen,
 Soo waert reden na sulcke konste te speuren,
 Dan mooght ghy 't wetende geensins ontreyen:
 Wat baet dat ghy 't weet, en nochtans moet lyen.

57.

Meester Canjaert heeft my verweten,
 Dat mijn maet en ick zijn twee vreemde Poëten:
 Dan

Dan kende hy hem selven, hy sou swijgen saen,
 Want sijn Moeder is van de Westfaelsche Slavinnen,
 En van hondert sou sy de Vader niet kinnen,
 Hy is vreemder dan vreemt: Maer woude hy gaen
 Bicken stont, daer was geen vreemder Haen.

58.

Ghy zijt soo schoon, niemandt uytgenomen,
 Als eenige Vrouw, die om schoonheyt wort gepresen:
 Maer dat t' uwaerts geen Vryers en komen,
 Weest niet verwondert: Alle Vryers vreesen
 Voor uw smalige woorden en stuersche weesen:
 Dus wilt ghy haer verheugen als sy u komen naer,
 Groetse met uw aers, soo lacchen sy allegaer.

59.

Weyntjen ghy mooght u wel beromen,
 Dat uw Soon van alle marckten weer is gekomen,
 Dat hy kloeck, deur dreven en versocht,, is:
 Maer 't is snoode waer die nergens verkocht,, is.

60.

Die seydt dat ghy veel schuldigh zijt, die moet falen:
 Want hy is alleen schuldigh die mach betalen.

61.

Mijn Boeltjen moet zijn een aerdigh dier,
 Die een ander immer soo lief heeft als mijn,
 Die haer laet genoegen met een stuyver drie vier,
 Die soo lief peuselaer drinckt als Rijsche Wijn:
 Maer die gout wil hebben en peerlen sijn,
 En weet te seggen, dit 's lekker, en dat is moy,
 Laet die een Merry zijn voor 't groote hoy.

Het tweede

S C H O C K

Van de

QUICKEN.

1.

O F hier nu quam een neuswijs for ,
 Die dese brabbelingh kreegh by de lurven ,
 En seyde, (als Momus die 't al bespot)
 Wat heeft dese knecht al papiers bedurven.
 Wat leydtter u aen ? Weest daer niet met verlegen ,
 't Is altijd goet om den aers aen te vegen.

2.

Lijsjen kaecks quijt noch spouwt tot gener stonck ,
 Nochtans seydt men datse heeft een vuyle monck.

3.

Ick en heb van u quaet geschreven noch geseydt ,
 Wilt ghy 't niet gelooven het is my leydt :
 Maer eer ick u sou sweeren een eedt ,
 Soo wil ick 't liever doen dat ghy 't weet.

4.

De Schippers van de winden die daer waeyen :
 De Lands-knechten van oorlogh ende strijdt :
 De Boeren van het landt te bezacyen :
 De Koopluy van winst en van profijt :
 De Herders spreken van haer Schapen :
 Maer de Vryers van in Liefs arm te slapen.

5.

De Meyskens op de Nieuwendijck zijn goet ,
 Die van 't Water hebben lustige sinnen ,
 In de Warmoes-straet dragense hooge moedt ,
 In de Kalver-straet doense niet dan se spinnen ,
 Op de burgwal woonen die waerdigh zijn om bemitt-
 aen,

op

Op den Dam daer hebbense bloofende kaken:
Dan in den arm mogense my meest vermaken.

6.

Een soet Boerinetjen van 't Wormer veer,
Was by een stee-vryer te bed gekropen:
Sy riep, ay my, ghy doet my leer,
Mijn mondeken mach soo wijt niet open:
Het sal schoon Lief, dat soud ick hopen,
Ick doe soo 't hoort, dus moet ghy gesolt, wesen:
Hooft het soo, doet het soo, al sou 't vel aftsropen,
Al ben ick van 't Landt, ick wil niet gepolt, wesen.

7.

Nel koopt borsten, tanden en haer,
Mochtse oogen koopen soo was sy klaer:
Maer nu sy Klaer niet mach worden wel,
Nu moetsen blijven scheele Nel.

8.

Meysjen wilt my uw ouderdom verklaren,
Maer houdt my ten besten dat ick 't u vraeg soo stout,
Sy antwoorden ontrent de twintigh jaren:
Soo was uw leertjen wel tijdt getout,
Ick weetsen van selthien jaren oudt,
Die van alle dingh weten breeder bescheydt.
Wat seght ghy Jan? Zijn uw voetjens kout?
Ghy zijt de eerste geck niet, die my dat heeft geseydt.

9.

Jannetjen heeft niet een tant in haer mondt,
Of sy staet Harmen wel voor twintigh pondt:
Daerom roept sijn Moeder, 't is een qua flaers:
Holz Moertjen, bedeckt doch sijn schandt,
Heeft hem soo veel gekost elcke tant,
Wat heeft dan wel gekost den aers?

10.

Waerom wil Baert doch met my krackeelen?
Ick wil immers 't Katjen wel helpen wiegen,
En soo ghy speelt, wil ick wel meê speelen:
Dan bedingh te vooren, niemant te bedriegen:
Of is 't om dat ick haer heb hieten liegen?
En soude ick dat met waerheyt niet seggen mogen,
Sy seyde dat ick quaet was, en dat was gelogen.

11. Om

11.

Om veel gelts Goossen heb ick gekocht een huys,
 Dus vraegh ick, of ghy my een som gelts wilt leenen?
 Ghy seght neen noch ja, dus ben ick confays:
 Nochtans al swijght ghy, ick versta uw meenen:
 Ghy denckt, ick soufe u niet weder schicken:
 Dat's juyft Goossen, kondt ghy soo micken?

12.

Bouwen de Slijper die klaeghde de Schout,
 Dat men hem sijn wijf niet alleen liet houwen.
 De Schout die vraeghde, wie isser soo bout,
 Die in uw werck treedt, en uw Leer gaet touwen?
 Heer Schout ick en kanse niet al onthouwen,
 Daer isser soo veel over al dese Stadt.
 Wel wat schaet haer dat? Seght lieve Bouwe?
 Ja mijn Heer de Schout, stroyt ghy soo het padt?
 Soo laet uw wijf oock wat schaet haer dat.

13.

Trijntjen is schoon van lijf, en langh van syen,
 Blanck van couleur, en bruyen van oogen daer by:
 Dat is sy seecker, dat moet ick belyen,
 Dan is sy niet recht na mijn fantafy:
 Want in haer gantsche lijf en is geen courtofy:
 Maer Lijsjen is schoon in alder manieren,
 Nimmermeer droevigh: Dan altijd even bly:
 En alse wil danffen, singen, en vreught hantieren,
 Passceertse alle ander Venus dieren.

14.

De Waerdt (goede mannen) heeft ons bedrogen
 voorwaer,
 Want wy drinken Engels Bier, en hy reket Penselaer.

15.

Een dubbelt deurtrapt archlistigh quant:
 Een dubbelde Hoer, Boef, Schelm, of want:
 Een dubbelt Geus, en dubbelt Catholijck,
 Zijn een enckelt goet man heel ongelijck.

16.

Hoe dat Mieuwes aen een kint komt, kan ick niet
 giffen,
 Hy soende noyt Vrouw, noch sachse noyt piffen:
 Vraeght

Vraecht dat Suycker-bosjen, ick wed dat hy 't weet :
Want die schreef noyt vaersen, en hy is een Poëet.

17.

Die noyt en beminde, en is niet wijs :
Die oprecht bemint, en haelt geen prijs :
Maer 't meeste dat men dees siet deeren,
Dat is, als sy met al haer macht,
Haer Liefgedient hebben dagh en nacht,
Niet mogen verkrijgen dat sy begeeren.
Hier mogen baten geen edel Magen :
Na deughdelijk leven sal niemandt vragen :
Sonder gelt de verstandige als een arm bloedt,, sneeft :
Want huysdendaghs de Meysjens gemeen,
Haer selven verkoopende, beminnen alleen,
Hy zy leelick of moy, die 't meeste goedt,, heeft.

18.

Doe Malcus onse Trijn quam vryen,
Doe meende hy dat hy 't was alleen :
Maer sy liet wel een ander in by tyen,
Dese liever dan hem had, alsoo ick meen :
Als hy dan klopte, en ons Mey: voor quam treên,
Op datse hem versenden sou sonder schanden,
Soo seyde sy: Ons Trijntjen raekt in haer tanden.

19.

Jan,, is een man,, dat seydt sijn wijf :
Gijs,, is wijs,, in ander lieden saken :
Wouter,, is louter,, in al sijn bedrijf :
Pier,, gaet te bier,, en laet sijn wijf kaken :
Cornelis,, seer eel is,, om de pijpen te stellen :
Maet Ot,, is sot,, had hy slechts twee bellen.

20.

Hondertmael denck ick wel op een dagh,
Hoe dat schoonhey, abelhey, en jonge jeught,
Soo perfeckt in een lichaem plaets hebben mach,
En soo volmaeckt t'samen zijn geveught :
Daer of ghy Godt wel dancken meught,
En den dagh dat ghy oyt waert geboren,
En ick den avondt (aengesien uw deught)
Doen ick u voor mijn Lief heb uytverkoren.

B

21. Ecs

21.

Een Schaep-herder vraeghde een Boeriinne ,
 Hy soude haer geven sijn beste Lam ,
 Of sy eens wilde wesen sijn Vriendinne ?
 Neen, seyde sy, of 't mijn Moer vernam ,
 Wat groete, denckt ghy, soude my verleenen ,
 Sy sou Duyvel seggen, en my soude meenen.

22.

Hendrick, doe Aris had twee sypende oogen ,
 Wilde hy met twee derde-part sijn schuldt betalen :
 Maer nu hy scheel is, nu seydt hy, 't is logen ,
 't Was met de helft, waer soud ick het halen ?
 Neemt dat ghy krijgen mooght sonder dralen ,
 Denckt dat ghy 't vindt,, en reeckentet voor profijt
 Want wordt Aris blindt,, hy geeft u niet een mije

23.

Mourus die sal verliessen sijn hooft ,
 Soo men hem in tijds niet komt ontsetten :
 Heeft hy dan gestolen, gemoordt, of gerooft ,
 Of eenigfins gedaen tegen 's Heeren Wetten ?
 Neen hy voorwaer, hy is schelm noch dief :
 Dan de schoone Vrouwen had hy veel te lief.

24.

Marry heeft al vijf Mannen getrouwt ,
 D'een na d'ander, en sy zijn al gesturven :
 Dierick heeft ses-mael geweest gehouwt ,
 Mettet erf hebben hem sijn Wijven bedurven :
 Dierick en Marry sullen te famen trouwen ,
 Om te sien wie dat het veldt sal houwen.

25.

Peys is Moeder van voorspoedt en aerdigheydt ,
 Deur voorspoedt komt rijckdom, daer elck na staet,
 Deur rijckdom komt wellust en hovaerdigheydt ,
 Deur hovaerdy komt alle twist en haet ,
 En twist die rockent het oorlogh quaet ,
 Deur oorlogh komt ons armoed subijt ,
 Daer na komt ootmoedt, al is 't wat laet ,
 En brenghet ons de vrede weder in 't krijt :
 Soo draeyt het rat van Fortuynen al tijdt.

26. Mijne

26.

Mijn Heer de Abt, en de knecht die hem dient,
 Die zijn soo gelijk offe een Man had gemaect,
 D'een is niet wijs, d'ander Godts vriendt:
 D'een drinckt wijn, d'ander na geen water haect:
 Dan daer is een twist tusschen haer geraect,
 Want den Abt mach niet slapen sonder wijn,
 Op dat hy niet versmacht als hy ontwaect:
 En sijn knecht mach slapen tot geen termijn,
 Soo langh daer een droppel in de kan mach zijn.

27.

Hoe komt dat ick dus werd' ontfleecken,
 Op u mijn Lief, soo dat het hert wil breecken,
 En dat door 't wincken van uw oogen klaer?
 Want uyt het rechter stormt Venus met kracht,
 En uyt het sincker schiet Cupido sijn schacht:
 Tegen twee Goden te vechten, dat valt te swaer:
 Dan wilt ghy my den strijdt helpen beginnen,
 Wy fullense alle beyde noch wel verwinnen.

28.

Mijn Vrouwe ick wetet u grooten danck,
 Dat ghy my hebt geweest soo rebel,
 Meent ghy dat mijn sinnen zijn soo kranck,
 Dat ick my sou verstooren? ick wed ick en sel.
 Waerom doch? om dat ghy ontfeyde den tel,
 Van die ses kroonen, die u waren gereet?
 Die zijn beter in mijn borste, dat weet ick wel,
 Dan in dat gat dat ghy wel weet.

29.

Om dat ick Cupido had genoemt een kindt,
 Daeghde hy my uyt om tegen hem te vechten,
 En toonde dat hy een man was, al is hy blindt.
 Ick was geharnascht als de Landts-knechten,
 Alsoo dat sijn pijlen niet mochten hechten,
 Al had hyder hondert op my getogen:
 Maer als hy vernam dat hy niet uyt rechten,
 Dat sijn koocker was leegh, en dat hy was bedro-
 gen,
 Worde selfs een pijl, en is in my gevlogen:
 Doe gaf ick my verwonnen sonder eenigh gekijf:

B 2

Ick

Ick trock 't harnasch uyt: Want wat sou 't helpen
mogen,
Als ick mijn vyandt had binnen in mijn lijf.

30.

Dat propere Jannetjen heeft altijd gefeydt,
Datse geen Koeckoeck en wilde trouwen:
En om datse is een eele Meyt,
Moestet een eele Geest zijn die haer Leer sou touwen.
Wat is een eele Geest, ô fleur van Vrouwen?
Die sijn Mutsjen kan stellen op drie haren?
Die men tot alle Feesten vreught siet brouwen?
Die op de Luyt kan speelen, en alderley snaren?
Die drinckt en klinckt, geen geldt wil sparen?
Die dobbelt, en meester is van alle boevery?
Die hem fraykens by een Hoerken weet te paren?
Endie schermen kan, en singen sijn party?
Die nimmermeer droevigh is, maer altijd bly?
Is dat een eele Geest? Ick segh dattet veel,, is:
Maer uw Koning is gefalst, dat maectt dat hy eel,, is.

31.

Als Trijntjen wil spelden, Vryer gaet van hier,
Met praten hebt ghy mijn ooren verdooft,
Soo behoefte letters, pen, noch papier,
Om dattet beter sou worden geloof:
Dan sy spelt slechts de doeck van haer hoofd.

32.

Giccher sou geern veranderen sijn naem,
Maer hy en wetet niet by te bringen:
Dan 't Wjlf had geern gelegen in de kraem,
Daerom liet sy haer van een ander bespringen:
En 's anderen daeghs hoorde ick haer singen,
Dat huyden niet en is, mach morgen worden:
Mijn man was gister, en nu is hy Jorden.

33.

Ons Doctor Slemper is veel meer geleert,
Dan eenigh Meester in dees Landouwen:
Want hy draeght twee Laersen wel gesmeert:
Een leeren Wambas, met twee leeren mouwen,
Een leeren Broeck, en die vol vouwen,
Een Tabbert gevoert met Romenyse vellen,
Leeren

Leeren Handtschoenen, die hy met de handt gaet dou-
 Een leeren Riem, langer dan drie ellen : (wen,
 Maer om een geleerde reden te vertellen ,
 Of geven radt om de krancken te verquicken ,
 Weet hy niet meer als een bock en icken.

34.

Ghy seght, ick ben van uw beste vrienden een :
 Maer wat doet ghy, daer ick dat uyt mach bevroen ?
 Want doe ghy veel gelts had, begeerde ick te leen
 Een pont groot van u, maer gy woude't my niet doen :
 Doe ghy een Os geslagen had, waert ghy niet so koen
 Dat ghy my op de Harst te ghest dorst nooden :
 En ghy sonde't my noyt Haes noch Kapoen ,
 Noch van uw tafel gebraden noch gezoden :
 Niet dat ick yet begeer, slachtende den snooden :
 Maer wat teyckens van vrientschap bewijst ghy my,
 Anders, dan dat ghy wel vijst daer ick sta by ?

35.

Van sulcke simen soo zijt ghy Griet ,
 Als ick u jaegh, loopt ghy en vliedt ,
 En als ick voor loop volgh't ghy my koen,
 Al dat ick wil, dat wilt ghy niet ,
 En dat ick niet wil, dat wilt ghy doen.

36.

Ick gevoel in my een nieuwen brandt ontsteken ,
 Die daer spruyt uyt een oorsaek van waerden ,
 Alle daeghs my seggende dat my troost sal ontbreken,
 En bedrukt moet blijven op deser aerden :
 O Liefde, Liefde, dat ghy wreedtheyt baerden,
 Aymy, die u noyt en had misdaen.
 Haest u alderliefte, die my hebt gevaen ,
 Komt neerstigh en stelt u voor my te weere ,
 Die wreedde Liefde wil uw Lief doot slaen ,
 En sal 't oock doen, dat sorgh ick seere ,
 Soo ghy my niet wapent met het goet dat ick begeere.

37.

Uytgeleyde, malmoedige, grijsse geck ,
 Wat wilt ghy ? (seydet Meysjen) in mijn gebreck ,
 My leenen een broodt, 't is te spa of te vroegh ,
 Schimmelde tweeback seker heb ick t'huys genoegh.

B 3

38. Al

Al dat men mach dencken gaet Marten beginnen,
Maer geen dingh kan hy maken ree,
Daerom denck ick, als hy sijn Wif sal minnen,
Soo breeckt sijn mast ter halver zee.

Hebt ghy qua kleeren? laet staen uw proncken.
Hebt ghy een quaedt gast? wijft hem voort.
Hebt ghy quaedt bier? soo drinckt niet droncken.
Hebt ghy qua vracht? werpse over boort.
Hebt ghy een quaet vriendt? ghy mooght hem schouwen.

Maer hebt ghy een quaet hoofd? ghy moetet houwen.

Meysjen als ick u mach wesen ontrent,
Al stonden de sterren aen het firmament,
Soo is, als dagh, den Hemel klaer:
Maer als ick van u moet zijn absent,
Al scheen die Son noch soo excellent,
Soo is het nacht voor mijn eenpaer:
Wat baet my dan der Sonnen kracht,
Als ghy my maectt dagh ende nacht.

Mayken seyde datse gelt had, tegen haer Vrouw,
Om te beralen twee hemden, of een zijden klet,
En vraeghde haer raedt wat sy koopen sou,
Satijn en Damast staet uyttermaten net,
En 't is noch doncker als ick ga te bedt:
Koopt dan een kledt (seyde Vrouw) loop Mayken
loop,

Als 't hemd gebroken is, dat geeft gy wel een knoop.

Mieuwes vrijt Lijsbeth by daegh en by nacht,
Selfs in persoon, oock door Vrienden en Magen,
Rossianen en Koppelersten loopen al haer macht,
Om haer voor hem tot een Bruydt te bejagen:
Is sy dan soo schoon? dat meughdy wel vragen:
Neen, sy is oudt, leelick, verschrompelt en bleeck:
Waerom heeft hy dan in haer soo groot behagen?
Wil ick u dat seggen: sy is rijck en sieck.

43.

Meysjen eer ghy u begeeft in de Echt,
 Leert spelden 't woordeken trouwe recht;
 Want vergeet ghy d'eerste letter in 't schrijven,
 Soo soude u niet dan rouwe blijven.

44.

Neen, mishæght en geeft quaden moedt,
 Als men dat spreeckt met een stuers gelaet:
 Maer als 't met de ooghen wordt verfoet:
 Gelijck als ghy deedt, doe ick u gaf een praet,
 Soo en is het seecker niet soo quaedt,
 Al en wordt'er geen volmaectt consent verleent,
 Soo bewijst men nochtans wel metter daedt,
 Dat de tonge spreeckt, dat het herte niet en meent.

45.

Moet ick eens? vraecht ghy wat? een nachtjen by
 u slapen,
 Dat bid ick u Lief, al uyt mijn hertsen grondt:
 Iffet te veel, soo doet my vreughden rapen,
 My gevende een kusjen met uw rooder mondt:
 Wilt ghy dat noch niet, soo bid ick met geklagh,
 Wilt dan slecht hengen dat ick u kussen mach.

46.

Die een bloem met verwen wil na maken,
 Die kan hem schilderen virtuyt noch kracht:
 En die een Meysjen recht wil raken,
 Op haer tronye moet hy nemen acht,
 Op kap en kleeren, en al haer dracht:
 Maer om haer bet te raken na 't leven,
 Moet men haer 't penseel in handen geven.

47.

Ghy reeckent uw geslacht van Haver tot Garst,
 Dat ghy een Ridder zijt van Naem en Wapen:
 Brandt uw mondt niet, blaest dat ghy barst, (pen,
 Dan het moest wat hooghs zijn dat in uw arm sou sla-
 En ghy wilde tot laegheydt niet stellen uw sinne,
 Daerom hebt ghy nu getrouwt een Gravinne.

48.

De Vryers danffen een gantschen nacht,
 Sy kaetsen haer selven uyt alle weer,

Sy vogelen, sy visschen, sy loopen ter jacht,
 Sy drincken en klincken dat het hoofd doet seer:
 Maer waren sy tot sulcks te doen verbonden,
 Sy soudent 't niet willen doen voor haer sonden.

49.

Mijn Liefjen laet ons met soenen en sabben
 Ons leven verslijten, dewijl het ons lust,
 En niet daer op achten wat dat sy labben,
 Die haren brandt nu al hebben gebluft:
 De Sonne daelt en rijft weer in d'Oofterse kust,
 De Mane vernieuwt haer hoornen subijt:
 Maer als wy door de dootd zijn gebracht tot rust,
 Soo sullen wy slapen een langen tijdt:
 Dus geeft my dan hondert soenen met vlijt,
 En dan noch duyfent, ghy weet wel hoe:
 Maer hondert duyfent is niet eene mijt,
 Al gaeft ghy my duyfentmael duyfent daer toe:
 Dus laet ons soenen tot dat wy zijn moe,
 Op dat de klappers niet van ons rellen,
 Dat wy maikander de soenen toe tellen.

50.

Als een Moeder (met lief) is verlost van kindt:
 Als een Schipper mach zeylen voor de windt,
 En als een Vryer van sijn lief wort wellekom gheheten,
 Soo is al het verleden verdriet vergeten.

51.

Daer Harmen eens was de beste vriendt,
 Daer moet hy nu buyten de deure staen,
 Een ander heeft den danck verdient,
 Die hy sich voorbeelde door ydel waen,
 Om den Haes te sien springen was hy gegaen
 Ter jacht, maer met beter avontuer,
 Soo is het wildt van een ander gevaen:
 Nu seydt hy met Reyntjen, de druyven zijn suer.

52.

De Byen by de bloemen, de Konijnen in duyn,
 De Nachtegael in het groene wout,
 De Ael in de modder, het Swijn by de huyn,
 De Visschen op de grondt van 't water kout,
 De Vorsch op de oever, de Kat daermense kiout, De

De Mossel op 't slijck, de Raven by 't doode beest,
En de Vryers zijn voor haer Liefs deurtjen meest.

53.

Liefde is niet dan brandende rafernye,
Die met roock vervult de fantasye,
Met een sus, met een kus, met een boert; met een
fwinck:

Want droomen en minnen dat is bykans een dinck.

54.

Seght my doch, schoon kindt, hoe dattet staet
Met *Juan Veneca*, 't hooft van alle quaet:
Is hy quaet (seyde sy) daer weet ick niet van,
Dan ick weet wel dat hy is een dapper man.

55.

Dewijl ghy beyde zijt van eender aert,
Een quade Waerdin, een quade Waert,
Soo ben ick al te seer verwondert,
Hoe dattet t'uwent soo dickwils dondert.

56.

Geluck werdt u Vrouwe met uw schoon Lief,
Ghy zijt nu te vreden, als genaect de nacht,
En hebt my gelaten een verdrietigh ongerief,
Na dat ick na troost langh hadde gewacht:
Een ander is gekomen die voor hooft-som en pacht,
My schenckt suchten, duchten, en jammer groot,
Godt geef dattet van u altijd werde belacht:
Dan een oprecht Vriendt wordt bekend ter noot.

57.

't Is verloren gefloten, als 't Paert niet wil pissen,
't Is verloren gebeden, als de Vrecke niet wil missen,
't Is verloren gefeylt, als de wind niet voegen, wil,
't Is verloren gewieght, als 't kindt niet wil slapen,
't Is verloren kau seggen, als de Vogel niet wil gapen,
't Is verloren geven, als d'ontfanger niet genoegen,
wil, (wil,
't Is verloren vrede maken, als men weder wroegen,
't Is verloren dat men den blinde met een brandende
kaers, leydt,
't Is verloren 't hert leggen, daer een ander de naers,
leydt.

34 Het tweede Schock van de Quicken.

58.

Altijdt is 't geen swoel Weer al schijnt de Son ,
Altijdt mach men niet praten van droevige dingen ,
Altijdt tap men juyft uyt geen volle ton ,
Altijdt mach men geen wijsheydt by-bringen ,
Altijdt en mach men de lust niet bedwingen ,
Altijdt mach men de Kase niet dick snyen :
Dan altijdt word' ick bedanckt als ick ga vryen.

59.

't Is Molenaers maeltijdt als hy moet hebben meel :
't Is Schilders maeltijdt, als 't geldt is door de keel :
't Is Vryers maeltijdt, van naturen jongh en heet ,
Als hy een Meysjen bemint van manieren cel :
Maer de beste maelrijdt daer ick af weet ,
Is als men met appetijt wat drinckt en eet.

60.

Hans is een abel en fraey gesel ,
Doet uyt de g, soo liet ghy 't wel.

61.

Hans is gestoort, om dat ick gingh schrijven ,
Dat hy is een abel en fraey gesel :
Maer dat men de g uyt moet wrijven ,
Dat bewijsen sijn eygen manieren wel :
Dus weet ick niet waerom hy hem mach stooren ,
Dan dat hy heeft soo kleyne ooren,

Het derde

S C H O C K

Van de

Q U I C K E N.

1.

Soo haest als Joris uyt den bedt is opgestaen,
 En sijn kleederen properlijck heeft aengedaen,
 Gewasfchen, gekemt, en gepronckt is in als,
 Spoedt hem tot het schappa en snijdt een stiek,
 Al te met wel drie of vier vinger dick,
 Dat wringht hy sonder drincken door sijn hals,
 Dan gaet hy in de Kerck swieren met veel gebrals,
 Soeckt plaetse daer hy mocht op sijn Lief minjoot,
 loncken,
 Hoe sou men anders seggen, dan Mieuwes is broodt,
 droncken.

2.

Deur de dooren komt te Bremen alle wijsheyt in,
 Deur de dooren komt al haer welvaert en gewin,
 De dooren houden den vyandt daer buyten,
 De dooren scheyden en versamen twee goe lieven,
 De dooren bewaren al haer zegels en brieven,
 De dooren den wijsen raedt besluyten,
 De Bremers en gebreken niet dan tuyten,
 Die sich om dese reden stooren:
 Want de Stadt van Bremen is beset met dooren.

3.

Als ick prijs uw roo lipjens en halsjen blanck,
 Soo meent ghy altdit dat ick dat doe op spot,
 En als ick u leelijck acht, heb ick ondancck,
 Ghy seght, swijght, ghy zijt een malle Marot,
 Ick kan 't u niet te pas maken, neen ick by Gods:

Hoe ghy gedaen zijt, wil ick u niet meer uytleggen,
Dat gy daer af hooren wilt, dat mooght gy self seggen.

4.

Geurt fiet een Koe aen voor een Winde-meulen :
Het dondert, en hy seydt, hoort de Windt die ruyft :
Hy fiet de Diemer Kerck aen voor den Dom te Keu-
len :

Een Trompet hoorende, seydt, 't is een Mugh die soylt :
En sijn Vader vraeght noch, is onse Geurt niet gauw ?
Om de waerheydt te seggen ; hy fiet scherp, en hoort
nauw.

5.

Seght my doch Jorden wat is voor een proncker,
Die met uw Wijf dagelijks komt courteseren ?
Hy is gekleedt al was hy een Joncker,
Met sijn Fluweelen en Zijden kleeren :
De Ringen aen sijn handt doet hy draeyen en keeren :
Sijn Lubbekens geset, en gekrult is sijn Haer,
Het schijnt een Advocaet te zijn aen sijn veeren :
Als ick vraegh wat hy doet ? soo seght ghy ; maer,
Hy doet mijn Wijfs dingen : ey soete vaer,
Dat hy uw Wijfs dingen sou doen, dat is een nest :
Maer dat hy uw dingen doet, dat geloof ick best.

6.

De hoogmoedige Loeirs, die altijd sprack so boult
Dat hy geen anders schoenen en soude dragen,
Want van het Wijf dat hy hadde getrouwt,
Een waerachtig antwoord, op een heymelijck vragen,
Waerom datse noyt had durven wagen,
Voor de Bruyloft met hem een uurtjen te mallen ?
Onwijs (sey sy) zijns, die niet schouwen de plagen :
En den steen daerse eens over hebben gevallen.

7.

Fobert, ghy dicht Refereynen, Rondeelen,
Daer toe Liedekens, en Amoureuze Balladen :
Ghy dicht Batementen, en Tafel-speelen :
Ghy dicht van de Wijn, en van 't Gebraden,
Uw dichten en mach my niet verzaden :
Dan wilt ghy met dichten uw konst bewijsen,
Soo dicht het gat van Alit Gijsen.

8.

Bouwen Klaefz ghy hebt een quaet flordigh Wijf,
 Die u met den Elleboogh laet gaen deur de Mouwen,
 Met een gat in uw Rock, recht achter op 't lijf,
 Uw Mantel beklad, vol kreucken en vouwen:
 Maer schaemt ghy u niet mijn soete Bouwen,
 Ick ben (seght ghy) al bevrijt: maer my dunckt neen,
 Zijt ghy bevrijt? ghy hebt een bloek aen 't been,

9.

Goosen vrijt sijn Lief om haer manieren:
 Lambert om datse heeft den Gouden tel:
 Dirck om haer boerten, lacchen en tieren:
 Mouris om te speelen der minnen spel:
 Klaes om haer schoone leden en vel,
 Om haer bruyn oogen en roode wangen:
 Maer soete Vryers, merckt ghy niet wel,
 Als ghy verwerft, dat ghy met hopen en verlangen
 Hebt gevrijt, dat ghy self dan zijt gevangen.

10.

Houd maet in 't verblyen, houd maet in 't bedroeven,
 Houdt maet in 't hopen, houdt maet in 't vreesen,
 Houd maet in 't verteeren, houd maet in 't behoeven,
 Houdt maet in 't schrijven, spreken en lesen,
 Houdt maet Hendrick in al wat ghy gaet beginnen:
 Dan boven maten moet ghy uw Lief beminnen.

11.

Jan hiet sijn Wijf Hoer tot elcker keeren,
 En seydt, ick heb u gemaectt een Vrouw van eeren:
 Maer ghy mooght wel swijgen, seydt sy, goede Jan,
 Ick ben dat ick was, maer ick maecte u een Man.

12.

Over al vind ick wel Wijn of Bier,
 Over al vind ick gezoden of gebraden,
 Over al vind ick kostelijcke gewaden,
 Over al vind ick die my willen raden,
 Over al vind ick wel een Wijf of Maeght;
 Maer over al vind ick niet die my behaeght.

13.

Die een gerijffelijcke Vrouw wil noemen Hoer,
 Een Landsknecht Beul, een Landtman Boer,

Die de Kay leutert Geck, een Bedelaer Guyt,
 Een Hopman Brandtschatter, een Vrybuyter Rover,
 Een Verklicker Verspier, een Aenbrenger Stover,
 En seggen mijn Nichte datse heeft een geele huyl,
 Die moet met de waerheydt ter deuren uyl.

14.

Noemt een Boots-man Schipper, een Monick Pater,
 Een Dienst-maecht Vrijster, een Nonne Mater,
 Een Pagien Joncker, als hy rijdt op 's Meesters Paert,
 Een Landsknecht Hopman, Meester groet den Knecht,
 Een Hoere Juffrouw, uwe wijsheydt Simon slecht,
 Soo sult ghy over al zijn lief ende waert:
 Want de logen heeft de beste steê by den haert.

15.

De Koe wordt gemolcken al is sy swart,
 Om de witte Melck die seer vet en soet,, is:
 d'Aerde wordt deurgraven al isse vuyl en hart,
 Om 't roode Gout, dat schier 't opperste goet,, is,
 De stinckende Bock by de Schapen gevoet,, is,
 Om het sachte Seems dat men van sijn huyl,, trouwt,
 Een leelijck Man seer dickmael gegroet,, is,
 Die een schoone Vrouwe voor sijn waarde Bruydt
 trouwt.

16.

Die in Pruyssen het Meters Ambacht aenvaet,
 Moet by eedt bevestigen voor den eerbaren Raedt,
 Altijdt des Burgers besten te weten,
 Dat is sweeren, niemandt recht te meten.

17.

Kibbelen wien't aen de hooger hant te gaen best past,
 Later komen als 't hoort, genoodt zijnde te gast,
 Niet willen sitten daer 't de Waerd sal beveelen,
 Het Tafel-bordt, hem gegeven, een ander voorleggen,
 Om 't derde woordt uwer liefsden of wijsheyd seggen,
 Wie eerst deur een nauwe deur sal gaen krakkeelen,
 Onder 't gefelschap, dat tegen den ander vry,, is,
 Dunckt my niet dattet beleeftheyt, maer courtosy,, is

18.

De Mutse heb ick verwurpen, nu draeg ick een hood,
 Een alleen heeft wel duyfent Kuyckens gebroed,
 't Herz

t Hert is stormenderhand sijn plaets komen winnen,
Die vreesse die ick had is geworden waerachtigh,
De stercke hope is doot, of ten minsten onmachtigh,
Ick ben genesen van de sieckte der minnen,
Drinckende het droncksken van wel versinnen.

19.

Souken Freecx houdt haer in als seer net,
Op d' Amsterdamsche maniere, ja sy in trouwen,
Haer kap is op d' Amsterdamsche wijze geset,
Op Amsterdams is gemaect haer Rock en Bouwen?
Haer Hals-dock, haer Klet, haer Morten en Mouwen,
Dan soo haest als sy begint te spreken,
Hoortmen wel datse t' Enkhuyzen is in't pak gesteken.

20.

Als de Schoorsteens niet roockten,, soo koockt de
Kock,, niet:
Als't uurwerck is gebroken,, en slaet de klock,, niet,
Als't Razeyl heeft voor wint,, so treckt de fock,, niet,
Als de Meyt is met kindt,, en reckt de rock,, niet:
Dan als ick geweest ben by sulcken wercke,
Soo siet men aen my noch teycken noch mercke.

21.

Een Schriftgeleerde zijnde goet Christen,
Taelman hebbende, geldt om te verquisten:
Met rechten, en Doctoor-nuttigende Medecijnen,
Sult ghy selden of qualijck kunnen vijnen.

22.

Een Noorder Boer was in de May getrocken uyt
Na Parijs, om de Fransche spraek te leeren,
Daer gaf men hem te eten Sla en groen Kruyt,
's Middaeghs en 's avonds, meer dan sijn begeeren:
Soo dacht hy, ick wil weder t'huyswaerts keeren:
Want daer men in de Somer eet gras, parmasoy,
Daer moet men in de Winter oock eten hoy.

23.

Hoe ick u meer bemin, mijn lieve Tiet,
Hoe dat ick van u meer word' gehaet:
Mijn dienst mach tot Liefd' u bewegen niet,
Maer seker ghy zijt tegen uw eygen baet,
Dat ghy my doot, die toch vroegh of laet

Moet

Moet sterven, en tot uw dienste was geboren:
Maer denckt dan wat dienaer ghy hebt verloren.

24.

Ick badt Venus en Cupido even stijf,
Dat sy my wilden togen of schicken aen 't lijf,
Dat Venusjen dat tot mijn Vrouw is geboren:
Venus seyde neen; maer die met soet bedrijf
Ghy lestmael ginght soenen, die sal uw Wijf
Wel zijn, soo ghy 't haer ernstelijck houdt te voeren:
Och, ick mocht haer niet soenen dan achter haer
ooren,

En dan moest het noch te pas komen in de dans.
Al wordt ghy geweygert, wilt u dies niet slooren,
Al aerselt sy wat, sy doetet nochtans.

25.

Geen dingh is waerder dan dat men begeert,
En hoe men 't min krijgt, hoe men 't meer is blakende
Als men 't niet mach krijgen, het herte verteert,
Soo vermeert altijdt 't begeeren hakende:
Als men sich laet duncken dat troost is nakende
Door de hope, soo is 't wel half verpacht:
Maer soo men door 't geluck dan is gerakende
Tot vernoegingh van dat men heeft verwacht,
Dat selve gebruyckende met begeerte vurigh,
Soo waft de lust, en de Liefde blijft gedurigh.

26.

Als ick u bemin met vyerige lust,
Soo dunckt my uw schoonheyt niet om vernetten:
Maer als ick koel mijn herte stel in rust,
Soo smelt uw schoonheyt als sneeuw in de heeten:
Haest u dan, om op mijn Liefde te letten,
Sonder my te doen meer moeyten of spijt:
Want kan ick de Liefde eens over setten,
Soo seght adieu schoonheyt, ick ben u quijt.

27.

Om dat blinde Pieter immer sou hebben een Vrouw,
Soo heeft hy getrouwt ons aldermancke Neel:
Maer noch is 't niet recht soo 't wel wesen sou,
Nochtans zijns twee halven van geheel:
Maer hy siet te weynigh, en sy weet te veel,

Wil

Wil hy haer vragen, so mocht men 't huwelijk prijsen,
Weet hy niet hoe 't hoort, sy sal hem de weg wel wij-
fen.

28.

Laurus is bekent by Princen en Heeren,
Hy is bekent by Edelluy ende Boeren:
Hy is bekent met de Vryers die domineeren,
Hy is bekent met Roffianen en Hoeren,
Hy is bekent met al die den elleboogh roeren,
Met al de eele Geesten die nimmer 't gelt bedelven,,
fiet:

Maer dat alderslechtste is, hy kan hem selven,, niet.

29.

Marcus die telt de Boomen in 't Reguliers Hof,
Hy telt de Zoön op den dijck, de Steenen op straet,
Hy telt al de Mannen die daer zijn in 't Vrouwen lof,
Hy telt al de Beesten die men jaerlijcks slaet,
Hy telt hoe veel volcks dat ter Kercken gaet,
Hy telt hoe veel sporten datter zijn in 't Varckens kot,
Hy telt al de woorden die Elsjen praet,
Hy telt al de Gorten die daer gaen in de pot,
Hy reket wat hy sou koopen, kreeg hy 't hoogste lot:
Want op tellen en rekenen hy sijn sin gestelt,, heeft:
Wat soud' hy anders tellen, als hy geen gelt,, heeft?

30.

Een schoone Bloem is een gieraet van 't kruyt,
Een schoone Kerse is een smakelijck fruyt,
Een schoone Valck een vliegende lust,, is,
Een schoone Bulle is een plage yselijck,
Een schoon Swaert is een kleynoodt afgrijfselijck,
Een schoon Paerdt een hoovaerdige onrust,, is,
Een schoone Hond is een beest sijn meester getrouw:
Dan d'alderbequaemste schoonheyde is een schoone
Vrouw.

31.

Nimmermeer heeft de gierige genoeg gespaert,
Nimmermeer is de dronckaert voor Wijn vervaert,
Nimmermeer heeft de wraekgierig sijn leet gewroken,
Nimmermeer wil hem de hoogh-hertige verneeren,
Nimmermeer heeft de pronkert te kostelijke kleeren,
Nim-

Nimmermeer heeft de klappaert genoeg gesproken,
Nimmermeer mach men leckere luy te kostelijck koken,

Nimmermeer geschiedt goede dienst door bedwanck,
Nimmermeer is een Vryer by sijn liefde lanck.

32.

De Vrysters prijsen den Nachtegael in 't Wout,
Om dat hy in liefde leeft sonder bedwanck;
Sy prijsen die men in de Kou gevangen houdt
Om de lieflijke melody van sijnen sanck;
Maer de Nachtegael diese prijsen boven alle dingh,
Dat is de Nachtegael die Katrijken vingh.

33.

Het kussen daer de Grysaert veel af seydt,
Is daer hy mackelijck op sit, of sacht op leydt:
Maer 't kussen dat de Jonghman, met liefde gewondt,
Prijft: is 't kussen van Liefs rooder mondt.

34.

Eva boodt my den Appel van Liefs begeeren:
Anna deughtsaem konst my wel hopen leeren:
Margriete gingh my met soigh beswaren, mal:
Elisabeth leerde lijden mijn bedaeghde sinnen:
Magdalena wracht berou van onbedachtigh minnen:
Nu soeck ick Maria die 't kindeken baren, sal.

35.

't En is niet waer dat men door liefd mach sterven,
Of ick was al doodt en over langh begraven,
Door 't groot verdriet dat mijn hert quam deurken-
ven.

't En is niet waer, dat door seer loopen en draven,
Een Vryer mach gonst van sijn Lief genaken,
Of ick had al rust, en dorst niet meer slaven.

't En is niet waer, dat men door stadigheydt mach
raken,

Tot vergeldinge van ontelbare droevige nachten,
Na dien sy mijn liefde soo heel kan wraken.

't En is niet waer, dat men op Vrouwen gedachten,
Mach bouwen dat vast tegen aenstoors geweld, is,
Om dat dese hare belofte soo kleyn gaet achten.

't En is niet waer, dattet in de macht gestelt, is,
Van

Van ongonstige Fortuynen en misvals tooren,
 't Lichaem vyandt te maken, daer 't hert tot liefd ge-
 stelt is.

't En is niet waer, dat een ander uytverkoren,
 In mijn herte sou herbergh of plaetse winnen,
 Mijn stantvastigheyt laet haer alsoo niet smooren,
 Dan het is waer, dit wil ick wel bekinnen,
 Dat elck, die mijn Lief siet, en eens hoort spreken,
 Niet anders denckt, dan dat sijn hert sal breken,
 Ja datse geluckigh zijn die na koopste ruycken:
 Maer geluckig boven al, diese als Lief sal gebruycken.

36.

O edel jeught, ô bloem van achtiën Jaren!
 Vijf punten vinde ick in liefden perfeckt,
 't Eerste is, het sien dat d'ogen doet verklaren,
 Daer na, het kouten, dat liefde verweckt,
 Hier volght een kusken, daer 't hert toe treckt,
 Het vierde, het lieflijck handen douwen,
 En tot het vijfde zijn al dees vier gestreckt,
 Dan wat het zy, wil ick u niet ontfouwen:
 Maer komt op mijn Kamer, ô Vrouw der Vrouwen,
 Ick stel my in 't wambas, voorwaer geseydt,
 Of maeck my heel naeckt, om u te doen bescheydt.

37.

De Pis-bekijckers seggen, dat niet langh sal dueren
 Mijn leven, Hendrick: maer wat acht ick dat,
 Wy moeten doch allegaer de doot besueren,
 En vroegh of laet treden het bebaende padt:
 Komt helpt my dan uyttrincken een vol vat,
 Dewijl men te voet niet derwaerts mach trecken,
 Soo sal 't ons, als 't uyt is, een schuyt verstrecken.

38.

Nel met haer Moeder, en haer Vryer mede,
 Zijn t'samen tegen de Mey getrocken uyt,
 Om haer landt te sien, of 't noch lagh op sijn stede,
 Komende daer ontrent soo stolpte de schuyt:
 Moer ving een snoeck, sy een hinckert, hy een aelpuyt,
 Elck greep na 't vlot-gras dat by mocht aen de kant,
 sien:

Sy mochten haer leven niet beter na 't landt, sien.
 39. Dat

39.

Dat moye Mannetjen met sijn geele Haer,
 Wiens lubbekens altijd staen effen in 't ront,
 Met sijn roode wangekens, met sijn ooghjens klaer,
 Dat hippelinghjen, dat niet een hayr heeft om sijn
 mondt,

Troude gister een Wijf, dan de Paep maectent te bont:
 Seght my, goede mannen, vraeghde hy overluyt,
 Welck van dese twee is hier nu de Bruyt?

40.

Dat moye Maddaleentjen heeft, als Cupido sloop,
 Sijn pijlen gestolen, dies hy schreyde en riep,
 Doe hy ontwaecte, en heeft grooten rouw bedreven:
 Dan sijn Moeder die seyde, ghy malle geck,
 Maddeleentjen heeftle getchuyt, 't en is geen breck,
 Sy falsse u flusjens wel weder geven.

Sy behoefse niet, sy kan daer niet me leven,
 Om de Vryers te schieten, die sy wel in haer bedwang
 Brengt, met gesicht, wesen, kouten, en met haer gang.

41.

Al de Vrouwen die Fobert bemint, gaen leggen
 sterven,
 Beminde Fobert mijn Wijf, hy mochtet niet bederven.

42.

Hoe wonderbaer is der Fortuynen tegenheyt,
 Hoe selsaem veranderen oock alle dingen,
 Want die Voorspraeck die daer wist alle gelegentheyt,
 Om gelt het recht te buygen en te dringen,
 Met sijn luyt roepen, die moest geringen
 Komen voor Radamantus, om te toonen daer sijn
 kueren,

En daer moest hy doe selfs een Taelman hueren.

43.

Dat propere Jannetjen, dat eele Dier,
 Daer Pieter proper soo dickmael gaet te bier,
 Dat fraye Hoertjen, dat haer werck soo wel doet,
 Daer is Jorden op ontsteken met der minnen vier,
 En sonder haer soo heeft hy nergens sijn tier,
 Noch hy mach niet slapen of hy heeft haer gegroet:
 Is Jorden dan niet besorcht voor 't gemeene goet?

44 Als

44.
 Als ick klop voor mijn Liefjens deur,
 En sy wel bereydt is my te laten in,
 Soo komter altijd een lap of een leur,
 En stoort my van mijn goet begin,
 Dan loop ick wech, verbaest van sin,
 Gelijk als een Dief, die een Koe heeft gestolen,
 Wat doet men om dat Liefde sou blijven verholen?

45.
 Waerom wordt ghy soo beroert en bevreest?
 Of wat is 't dat u van uw Liefs deur doet rennen?
 Om dat ghy u selven kent, ô eele Geest,
 Meent ghy dat u daerom elck een sou kennen?
 De Boer schaemt hem niet de Paerden te mennem:
 Soude hem een Jonghman dan schamen te vryem,
 Die hem sijn neeringh schaemt, en sal bedyen, niet.

46.
 Hermen de Backer was in bedroefde noot,
 Doe niemant woude koopen sijn onderbleven broodt:
 Maer zedert hy geraeckt is aen de aflaets kist,
 Soo heeft Heere man al veel beter gegift.

47.
 Wil ick seggen Mouris wat dattet is,
 Waerom men u altijd vindt in de Mis?
 Om d'een of d'ander deur sijn beurs te vliegen:
 En dat ghy in de Vesper gaet, dat spelt,
 Dat in uw beurse en is geen gelt,
 In 't Lof gaet ghy om een Vryster te bedriegen.
 Is 't niet waer, soo hiet my liegen:
 Ghy doet soo 't hoort, ghy smeedt het yser laeuw.
 En vrijt by nacht, soo zijn alle katten graeuw.

48.
 Ghy woont in een Kelder, als een arm bloet,
 Op uw beste Kamer soo pissen de katten,
 Gaet gekleedt als een slaef die vuyl werck doet,
 En uw schoone kleerendie eten de Matten:
 Voor uw erfgenamen vergadert ghy schatten:
 Somma, om uw nakomelingen te bederven,
 Soo leeft ghy armelijck, om rijck te sterven.

49.

Mayken is leelijck, maer singht met soeten toon,
 En daer by seer vriendelijck en goedertieren :
 En Trijntjen is smeelijck, maer sy is schoon,
 Daerom verdraeght men haer spitse manieren :
 Maer seght my, waerom soud men u vieren ?
 Ghy zijt leelijck en smeelijck, ghy raest, ghy kijft, ghy
 baert,

Die u fiet, en die u hoort, die is voor u vervaert.

50.

Wasser oyt Paradijs in 's Werelts hoecken,
 Soo is het daer ghy zijt sonder falen :
 Maer sulck mocht een Paradijs aen u foecken,
 Die daer niet dan pijn en verdriet sou halen,
 Nochtans behoort hy niet bedroeft te dwalen,
 Want 't is geluck om sulcke schoonheyt te lijden *yeer*.
 Daerom de geen die ghy wilt beminnen fiet,
 En ontfangen sal worden van een soo uyrgelesen :
 Wat sal hy zijn ? dat weet ick seker niet :
 Dan hy sal zijn, dat ick wel wilde wesen.

51.

O soet verdriet, wilt mijns ontfarmen,
 Omhelst my lieffelijck met uwen armen,
 Geeft my een soentjen met uw mondt dat klapt,
 Geeft my den beker daer ghy uyt hebt geslapt,
 En woud' ghy my geven dan noch wat meer,
 Soo had ick het beter dan onse lieven Heer.

52.

Quam daer een meysjen in desen tuyn,
 Ick sou niet roepen alluyn, alluyn :
 Dan in mijn armen soud ick haer luycken,
 En helpen haer de Boonkens pluycken.

53.

Zijt ghy verwondert dat Canjaert is dus millt,
 En waer hy komt dat hy daer speelt de gilt :
 By sijn Moeders milrheyt machmen de sijn niet nomen:
 Want sy gaf alle man, hy isser af gekomen.

54.

Soo menighmael als ghy my komt te gemoet,
 En soo haest als ghy my hebt gegroet,

Soo

Soo vraecht ghy, wat ick doe? recht als een klerck:
 En al gebeurde dit thienmael op een dagh,
 Soo hoor ick van u geen ander gewagh,
 Dan, wat doet ghy? hebt ghy anders geen werck,
 Soo loopt blaest de Lampen uyt in de Kerck.

55.

Ghy seght, al eer ghy werdt gevraecht,
 Dat ghy noch zijt een reyne Maecht:
 Dan wil ick u seggen wat dat ick gis,
 Dat ghy seght gemeenlijck dat niet en is.

56.

Jenny de Wael neemt nat met een vet Kapoen,
 Dat set hy met schijfkens van Orangen te smoren,
 Daer gaet hy een pijntjen Wijns toe doen,
 Met Suycker en Kancel, 't blijft niet verloren:
 Dan Jenny de Wael sou 't soo wel maken,
 Dat het sop van de Slijp-steen wel soude smaken.

57.

Ick haet u, gelooft my, hoe datter my spijt,
 Ick haet u Lijsjen, soo gay als ghy zijt,
 Ick haet u seker, al soud' ick ontfinnen:
 Maer hoe dat ick u haet, ick ken 't en lijdt,
 Soo kan ick niet laten u te beminnen:
 Siet hoe mijn Liefde kan los maken en binnen,
 En die door wreedtheyt u te beminnen swicht,
 Die lockt ghy weder door uw schoon gesicht.

58.

Ick soude geenfins zijn vervaert,
 Voor uw groote grove spitse baert:
 Maer dat mijn vreesse meest vermeert,
 Dat 's niet dat ghy gebaert zijt, dan gebardeert.

59.

Tuffchen hier en Uytrecht stondt Nellen beck noyt
 stil,
 Dan schortent haer op de Burgers, dan op de Roeren.
 Dan had de Raedt niet wel gedaen na haer wil,
 Hier hadden de Vryers gekamert haer Hoeren,
 Daer gaense drincken, en den elleboogh roeren:
 d'Een Vryster was te stordigh, d'ander te veel beflu-
 weelt:

48 Het derde Schock van de Quicken.
d'Een Vrouw was te slecht, d'ander wou te veel staets
voeren :

Sulck is een Hoeren-vooght ; die dobbelt en speelt :
'k En kan met kallen (sey sy noch) elck heeft sijn
lack,, t'huys :

Soo heeft de Duyvel dan gespeelt met haer back-huys.
60.

Soo ghy in mijn moeyten kondt scheppen lust,
En hebt ghy in een ander beter behagen,
Mijdt dan niet my te doen leven in onrust,
En laet mijn oogen het jammer beklagen :
Dewijl sy 't beginsel geweest zijn van dees plagen,
Soo is 't reden oock datse de pijnne lijden :
Wel aen mijn oogen, wilt soetjens dragen,
De rouw', gesproten uyt onseker verblijden.

61.

Mattalleenken Lief, als ick u geef een soen,
Soo seght ghy altijd, dat ick ben wel half grijs,
En ghy stelt uw nagels, wel wat wilt ghy doen?
't Graeuw hayr uyt-treken, wat ghy zijt niet wijs,
Een graeuw of swert hayr is even goet van prijs,
Om u te soenen aen uw twee roode wangen,
Als ghy na 't ander hebt geen verlangen.

Het vierde

S C H O C K

Van de

Q U I C K E N.

1.

Niemandt verftoor hem die fijn naem hier lezen,
fal,

Of men fal dencken dat hy moet wesen,, mal:
Dan fo gy 't met vreugde leeft onder malkander,, fijn,
Denckt dat ben ick niet, maer 't moet een ander,, zijn.

2.

Harmen, waer dat ghy zijt ter Feest,
Daer wilt ghy over al wesen de meest:
Hoe komt het doch, dat ghy zijt soo koen,
Dat ghy den Haen maect, daer ghy zijt een Kapoen?

3.

Niemandt gelooft meer in de gantsche Stadt,
Dan rijcke Symon: hoe verfta ick dat?
Want hy is met bey fijn oogen even blindt,
En feydt, dat fijn Lief de schoonft' is die men vindt.

4.

Jooft vrijt rijcke Lijsbeth met liefde krachtigh,
En sweert, soo hy haer trouwe niet word deelachtigh,
Dat hy hem levendigh fal laten bedelven:
Die Liefde is groot, ja fy waerachtigh:
Hy bemint haer niet: wie dan? hem felven.

5.

Rovers die de Schippers ontnemen de ladinge,
Krijgen (gevangen zijnde) de doot tot peen of straf:
Dieven die uyt de huysen wech nemen haer gadinge,
Doet men met Leeren klimmen in haer graf:
Snaphanen die de Koopluyden fetten af,

C

Sct

Set men op Raden, in alle landen en contreyen:
En de Hertsteelfters moet men eeren, dienen en
vleyen.

6.

Nel maectt met loogh schoon en geel het Haer,
Met rijgen haer lijfdun, schoon en fris,
Met salt haer tanden wit, fuyver en klaer,
Haer asem foet met water van Melis,
Haer aenschijn maecttse schoon met Vernis:
Daerom dientse niet om in mijn arm te waken,
Dan wel om mijn schoenen schoon te maken.

7.

Janueken heeft een Man die misstet en mishoort,
Die naer misbruyckt, missteekt, mistrouwt, mishoort,
Misselijck van sinnen, van leden heel mis-maectt,
Die sijn vyandt mis-prijft, mis-doet sijn vrunt,
Sijn gebueren haer neeringh en voorspoedt mis-gunt,
Die de waerheyt, eere en deught mis-saectt,
En seydt, dat mis-doen is een werck niet beus:
Wat dunckt u Rochus, is hy Papau of Geus?

8.

Als ick rijde, soo denck ick op het paert,
Als ick by den vyer sit, denck ick op den haert,
Als ick ga wandelen, denck ick op de landouwen,
Als ick t'scheep vaer, denck ick op zee en meeren,
Als ick op 't bed legh, denck ick op de veeren,
In de Kerck denck ick op de verstorven ouwen,
Al te selden denck ick op schoone vrouwen:
Maer alle mijn vreught was my schier ontnomen,
Om dat ik op de Liefde te denken niet mocht komen.

9.

Ik dank u schoon Lief voor uw roosen en knoppen,
Dan na uw schoon Bloem sou mijn neus meer noppen.

10.

Met brandende liefde, groote moeyten en onrust,
Ben ick over zee gezeylt, na ons lieffelijck seheden,
Door golven en baren, die niet hebben gebluft,
Het vyer dat deur twee oogen, twee oogen deed
schreyen,
Hopende van wederkeeren den tijdt te verbeyen, Dat

Dat ghy sult seggen tegen my, en anders geen,
Ghy zijt mijn Lief, en ick uw Maet alleen.

11.

Een Vryer die onder de lustige getelt,, wert,
Tracteerde eens een Meysien meer dan met woorden,
Waer over sy riep, kracht en geweld,, hert,
Wat wilt ghy doen? hy seyde, moorden:
Maer soo haest als 't gedaen was, seyde sy, ja by-loo,
Is dat moorden Vryer, moordt my noch eens vry,, soo.

12.

Kupido heeft niet meer den Boogh wreedelijck gekromt,

Daer hy de menschen meê plach te plagen,
Hy heeftse voor die van Diana vertomt,
Die sy te velde op de jacht plach te dragen,
Sy hebben gernylt, en wilt niet meer vragen,
Wie heeft u de waerheyt daer af gefeydt?
Ick sie de Liefde dickwils de Beesten jagen,
En dat sy veeltijdt wondt Mannen van bescheydt.

13.

Noyt Vryer met liefden soo was ontsteken,
Op sijn eerste Lief, die het hert doet breken,
Als Laurus op kaetsen en bal te slaen:
Maer hy die op kaetsen stelde al sijn gedacht,
Die is door het kaetsen soo verre gebracht,
Dat hy de kaetsen teyckent in de baen.

14.

Doe rechte Gods vrucht uw ziel had ontsteken,
Doe kende ghy Bisschop, Pastoor en Deken:
Maer nu gierige Ypocrysy uw hert heeft bevaen,
Nu kent ghy slechts Pouwels uw Kappellaen.

15.

Doe Hans Poep een Schip voerde van hondert
lasten,

Doe braste en bruyfde hy, en had altijd gasten,
Dies 't hooft dickwils soo kranck was als een oude
steter:

Nu heeft hy 't verlosen op Teerlinger zant,
En met de schuyt is hy gekomen te landt,
Daer vaert hy nu meê, en hy vaert veel beter.

16.

Voor den Leeuw' vliedt de Wolf in zijn hol of grot,
 Aen 't Schaepken maect hy zijn tanden bebloedt:
 Voor den stouten kruypt Wolfaert in't Verckens-kot,
 Den blooden verzaert hy met zijn gesicht verwoedt,
 Die hem die naem gaf, voorwaer hy moet
 Voorfien hebben dat de daedt nu openbaert,
 Dat hy min na een mensch, dan na een Wolf aert.

17.

't Is met my en mijn Lief al meer dan 't placht,
 Want sy die te vooren my hoogh heeft geacht,
 Die negent my nu, dat maect krackeel:
 Want als ick by haer ben isser een te veel.

18.

Mijn Lief en heeft my niet verkocht,
 Noch wech geschoncken dat ben ick vroet,
 Den schaeck die sy my heeft gebrocht,
 Heb ick met de Koninginne geboet,
 En voor een Riddergetrouw' en goet,
 Nam sy den ouden, die sy moet eeren,
 Voor een vette Gans verrotte Peeren.

19.

Van kost en dranck wordt niemandt sat:
 Van Water, Wijn, Melck, wordt niemandt nat:
 Van Wicht en is geen laste swaer:
 Van de Man wordt geen Vrouw met kint:
 Van Vlas en Werck men geen garen spint:
 Van 't Vyer en wordt de kost niet gaer:
 Van arbeydt of pijn sal niemandt sweten:
 Dan van u mijn Lief word' ick vergeten.

20.

Jan is bedroeft meer dan het betaemt,
 De oorfaeck is groot, maer niet die ghy raemt,
 Om dat hy zijn twee kind'ren in 't graf ging douwen,
 Maer om dat hy de Moeder noch heeft behouwen.

21.

De Geusen kruyden ons met geweld:
 't Hof van Bourgogne kruyft ons om gelt:
 De Raedt kruyft de Burgers en Boeren,
 Mogen wy niet wel drie kruyden in't Wapen voeren?

22. Agatocles

22.

Agatocles de Tyran in sijn Konincklijck Hof,
 Deed setten onder sijn silver en gilden schalen:
 Broffche aerden potten van slechte stof,
 Die hem rijk sijn atmoedt mochten voor-malen:
 De oorfaeck gevraecht zijnde, gingh verhalen,
 Dat hy die Sycilien als Koningh had gefworen,
 Was van een Syciliaensche Pottebacker geboren.
 Beducht u voor 't geluck, hoedt u voor haer wijk,
 Ghy die arm waert, en haestigh zijt geworden rijk.

23.

Floris u dunckt dat ghy zijt een fraey quant,
 Ghy zijt gelubt om de hals, gelubt op de handt:
 Dan Floris, de schoone Vrouwen altans,
 Achten geen dingh min dan gelubde Mans.

24.

Een duytschen yver heeft Jan de Wael,
 Om Kercken te berooven, en vernielen te mael,
 Om d'oude Papisten met schelden te plagen,
 Om Papen en Monnicken uyt den lande te jagen,
 Maer om door wercken van Liefde 't Geloof te ma-
 ken stijver,
 Blijft Jan de Wael in sijn eygen *hijver*.

25.

Een geyle Vrouw' engierigaert vreck,
 Komen nimmer tot haer voorbeelde *besteck*:
 Want elck wil meer en meer voort-an,
 En over 't Meer en quam noyt Man.

26.

Ick heb geen vrede, en ben met niemand twistigh:
 Ick hoop, ick vrees, ick vrieſe in den brandt:
 Ick legh op d'Aerde, en vliegh ten Hemel listigh:
 Mijn sinnen zijn wuft, en op een plaets geplant:
 Die my heeft gevangen, die wijft my van der handt:
 Sy wil my niet hebben, die my vast houdt gebonden:
 Willens ick verderf, en roep help t'allen stonden:
 Liefde laet my sterven, noch vree verwerpen niet:
 Ick krijt sonder tongh, sie met oogen bewonden:
 Lachende sucht ick, ick verbly my in 't verdriet:
 Ick slaep by daegh, en 's nachts als 't niemandt siet.

Loop ick op straet, prijs duysterheyt voor lichte :
 Den stercken stock verwerp ick, en steun op een riet :
 Leven en steven is my eens in 't gewichte :
 Al dees vreught rijft my alleen uyt Liefs gesichte.

27.

Trijntjen, de Luyden roepen overluyt,
 Dat ghy wel haest sult wesen mijn Bruyt :
 Gelooftet niet Mieuwes, 't zijn boeven die u bedrie-
 gen,
 Dan ick sal wel dra toonen dat sy 't liegen.

28.

Om dat ghy die Nachtegael niet wilt bedwingen,
 Daerom sal voor Mey de Koeckuyt singen.

29.

Doe ghy niet rijcker waert dan hondert pondt,
 Doe reedt ghy te Paert met een fraeyen moedt :
 Dan nu het gebræen vlieght in uw mondt,
 En het geluck schaft u veel gelt en goedt,
 Nu loopt ghy neerstigh, en gaet te voet :
 Daerom bid ick Godt dat hy u niet meer beswaert,
 Maer dat hy u weder wil helpen te paert.

30.

Fobert doe ick u niet en kende certeyn,
 Doe achte ick u voor een groot Kapiteyn :
 Maer nu ick u ken, en weet al uw bedrijf,
 Nu zijt ghy Fobert over al uw lijf.

31.

Ghy hebt veel kleeren van Zijden van Fluweel,
 Gekoort, geboort, gepickt, ick weet niet hoe,
 In uw huys is menigh kostelijck Tafertel,
 Kostelijcke Bedden, Linden en Wollen daer roe,
 Op uw Koper en Tin schueren seven Maeghden moe,
 Ghy hebt gesneden Kassen, en ingeleyde Buffetten,
 Die vol sijne Dwalen, Tafel-lakens en Servetten,
 Veel Kristallijne Bekers, en Porseleyne Vaten,
 Sprien, Gordijnen, Tapissen, niet om vernetten :
 Ghy hebt alle frayigheyt daer men af weet te praten,
 Die ghy niet mooght missen, om sinnelijckheys be-
 geeren :
 En nu hebt gy geen gelt, moogt gy dat wel ontbeeren?

32.

Soo haest als Dirck mijn Trijntjen had gesien,
 Begonst hy haer (soo 't sicheen) wat hertigh te vryen,
 Seggende, dat hem de doot na by was, indien
 Hy geen troost en kreegh, soo groot was sijn lyen,
 Sonder haer en mocht hy verlacchen noch verblyen:
 Sy alleen mocht sijn sieckt', doot, droefhey verdrij-

ven,, al:

Maeckt dat andere wijs (sey sy) en laet my blijven,,
 mal.

33.

Niemandt Thais te weygeren mocht u noch beta-
 men,
 Dan Niemandt niet te weygeren, moet ghy u Thais
 schamen.

34.

Een ander meer dan hem selven beminnen,
 Met ydel hoop voeden lijf, ziel en sinnen,
 Duyfentmael herdencken dat men dacht terstondt,
 Sich selven voorbeelden veel vremde grillen,
 Leven na de regel van eens anders willen,
 Bedroeft zijn van herten, en singen met de mondt,
 Van lichaem wel te pas, van sinnen ongesont,
 Kleynen loon en danck voor arbeydt groot,
 Dat is hyden der Minnaers dagelijcks broodt.

35.

Mieuwes waer ick een oogenblick by u blijf,
 Vraecht ghy, wel Roemer hebt ghy noch geen Wjlf:
 So kondt ghy immers niet kallen dattet te degen,, is?
 Maer sint ghy niet Mieuwes, soo zijt ghy een Beest,
 Dattet niet in 't praten van de Vryers meest,
 Dan in 't gelooven van de Vrysters gelegen,, is:
 Haest genoegh gepreeckt, die ten Geloof genegen,,
 is.

36.

Hoe komt het dat Mouris is banckeroet,
 Die soo frayen Koopman te wesen plach?
 Ick meende dat hy was vol gegoten goet,
 Om dat hy soo wel betaelde op sijn dagh:
 Heeft hy niet gehad menigen goeden slagh,

C 4

En

En reyn Boeck gehouden al sijn leven?
Juyft geraden, hy heeft niet geschreven.

37.

Om dat Trijntjen altemet leeft uwen Brief,
Daerom gaet ghy seggen, dat sy u heeft seer lief:
Maer seght my eens na, een kort relaes,
Wat laet ick my duncken, ick arme dwaes.

38.

Klaes seght ghy dat Jan Dircksz is een geck?
Met meerder dancks soudy houden uw beck:
Wist hy dat een wijs Vryer op den dagh van morgen
Sou sterven, hy sou voor sijn aelkorf sorgen.

39.

Om dat Trijntjen altemet hoort na uw woorden,
Daerom waent ghy de Lieffte te zijn van haer,
Uw kleeren laet ghy maken met Fluweele boorden,
Gelijck of het Houwelijck alreê was klaer
Tusschen uw tweeën: dan Jan Dircksz Vaer,
Wist sy datse sulks droomen sou, wil ick wel wedden
Van al de nacht en gingh sy niet te bedden.

40.

Harmen loopt bloots hooft, en is wel gemoedt:
Want die Godt behoedr, is wel behoedr.

41.

Jans Wijf dat is
Half stinckent, half fris,
Half moy, half leelijck,
Half vriendelijck, half smeelijck,
Half quaet, half goet,
Half dwaes, half vroet,
Half luy, half vlijtigh,
Half liefstijck, half spijstigh,
Half bont, half dreck,
Half milt, half vreck,
Half broodt, half suyvel,
Half Engel, half Duyvel,
Half Wijf, half Man,
Half Moer, half Kint,
Is 't wonder dat haer Jan,
Half haet, half mint?

Dit 's niet dan de helst van een quade Vrouw ;
 't Moest een goe Jan zijn, die een heele beminnen
 sou.

42.

Wijsheyt gekocht van kloecke verstanden ,
 Edelheyt gekocht aen Wapens en Landen :
 Liefde gekocht van schoone Vrouwen ,
 Mach men die wel voor eygen houwen ?

43.

O Heer,, siet neer,, hoedt my voor druck ,
 voor Heeren Brief,, danck van Lief,, en groot geluck ,
 Want met groot geluck is een quader beschut :
 Danck van Lief brenghet my in den dut ,
 En Heeren schrijven niet eenen treck ,
 Of 't is van wrack, of van gebreck.

44.

Rits-hert loopt altijd om schoone Vrouwen :
 Volgh-hert volghet soo haest goet als quaet :
 Reyn-hert sal niet dan deughden brouwen :
 Rijck-hert is vrolijck, ja in soberen staet :
 't Hert doet dan dattet den mensch wel of qualijck
 gaet.

45.

Ick ben niet mal, dan die wijsheyt aen my foeckt :
 Ick ben niet scheldigh, dan die my scheldt en vloect :
 Ick ben niet eergierigh, dan hy is 't, die my eert :
 Ick ben niet schamper, dan die my schimpigh groet :
 Ick ben niet gulfigh, dan die my drincken doet :
 Ick ben niet nijdig, dan die mijn voorspoedt deert :
 Ick ben niet arm, dan die yet van my begeert :
 En die danst, soo ick speel, die is lichtvaerdigh :
 Maer die my prijst, is die al prijsens waerdigh ?

46.

Soo Harmen sendt een Makelaer uyt ,
 Om te koopen Was, Vlas, Pick of Teer ,
 Soo hy een Koppelerse sendt om een Bruyt ,
 Even wijs soo komen sy altijd weêr :
 Vraecht men waerom ? men seydt niet meer :
 Wy willen niet te doen hebben met die Harmen, want
 't is genoegh gefeydt, heeft hy eenigh verstant.

65

47. Een

47.

Een Boerinne worde van een Courtisaen gevrijt,
 Die sich liet beduncken dat hy wel ter tael, was,
 Geheel was hy gekleedt in Damast en in Zijd,
 Waerse hem aen tasten, hy al even kael, was,
 Na sijn sprake wanende dat hy een Wael, was,
 Dacht, ick wil niet hebben, om mijn goet te vertee-

ren,

Een krom-tongh, die niet een nop heeft op sijn klee-

ren.

48.

Op dat aen Mieuwesou wesen geen laken,
 Dede hy van Zijd, Seem en Linden maken,
 Rock, Kouflen, Wambas, Kappoot en Kap:
 Nu blijftst geen Laken, dan een wollen lap.

49.

Wynant schoont sijn kleeren boven alle dingen,
 Niemandt moet gaen op sijn beschoten zalen,
 Hy schoont sijn amailleerde baggen en gouden ringen,
 Met glasen verschoont hy sijn vergulden schalen:
 Dan sijn aensicht vol gekarbonkelde datten,
 Draeght hy alle daeghs, of het sou vermatten.

50.

Ick word niet bemint, om dat ick rijckelijck
 Voor sien ben met Landen, als de groote Heeren,
 Noch om dat ick met Koopmanschap practijck-

lijck,

Meer kan winnen, dan ick moet verteeren,
 Veel min om dat ick draegh kostelijcke kleeren:
 Maer daer my de Lieffte om heeft verkooren,
 Dat is my van de nature aengebooren.

51.

Ick haddet alsoo wel gemaect,
 Dat ick haer Man had gestuert ter jacht:
 Maer een ander heeft de lust gesmaect,
 Die ick met mijn Lief te bedrijven dacht.
 Alsoo gaet ghy Ossen met groot gequel,
 Trecken den Ploegh, tot een anders geveel:
 Alsoo draeght ghy soite Schaepkens 't vel,
 Ster dick van Wol, voor een ander op 't lijf.

Alsoo

Alfoo gaet ghy vogelkens uw neste maken,
 Om datter een ander sou rusten in:
 Alfoo liet men uw Beykens om Honigh braken,
 En een ander strijckt al het gewin.

52.

Smeeckt met Neptuno, die de Zee passerende,, zijt,
 Dat derf ick niet doen, blijve op 't landt.
 Smeeckt met Mars, die de Krijgh hanterende,, zijt,
 Ick haet te vechten met gewapender handt:
 Maer houdt met de Vrede lustigh en playsant,
 Die met Liefde 't herte doet verjolyfen.
 Smeeckt met Phebus Waerfeggers, ghy die kijckt in
 de handt.

Smeeckt met Diana, ghy die wilt jagen en bysen:
 Laet de Konstenaers Minerva eere bewijfen:
 Laet de Boeren Ceres en Bacchus verheven:
 Castor en Pollux mogen de Ridder's prijfen:
 Maer wil ick u Venus de eere geven,
 Weest my doch gunstigh, doet my in vreughde leven,
 Met de fleur der Vrouwen, daer 't hert om lacht,, eel,
 Die mijn sin en wille heeft in haer macht,, heel.

53.

Joris u was gesejdt dat ghy haest soudt bederven,
 Van de Sterrekijckers, daer ghy op ginght betrouwen,
 Waer deur ghy waende dat ghy haest soudt sterven,
 En op dat uw Vrienden niet souden houwen,
 Verteerde ghy uw Have met schoone Vrouwen,
 Daer gy de Pocken binnens jaers af hebt verwurven:
 Wat dunckt u Joris, zijt ghy nu niet haest bedurven?

54.

Lobbeken sagh geern dat haer Dochter was de
 Bruyt,
 Daerom gaetse ten toon dickmael met haer uyt,
 Dan met haer te spreken wil sy niemant toelaten,
 Sy moet stinckent van asem zijn, stom of doof,
 Van hielen kort, van naers licht, of goet van geloof,
 Uytvallend van woorden, slordigh in 't praten,
 Kribbigh, snar en quaedt, of waerdigh om haten:
 Neen, van sulcks isse al dat een Vryster sal,, wesen:
 Is dat waerachtigh? soo moetse dan mal,, wesen.

6 6

55. Een

55.

Een schoone Vrouw' is een lieflijcke logen,
 Een Hel voor de ziel, een Hemel voor de oogen,
 Een Vagevyer voor de beurs, een nootelijck quaet,
 Dat de natuer bemint, en 't verstandt versmaect.

56.

Stuers, anminnigh, afwijfigh, meewarigh,
 Treurigh, vrolijck, wulps, en zeebarigh,
 Zijt ghy die ick niet wil, noch kan begeven,
 Met u en mach ick, en sonder u niet leven.

57.

Mieuwes wat vraeght ghy alle dagen,
 Waerom dat ick soo stordigh ben gekleedt,
 Gelijck, of ick de Bruyt sou helpen uytdragen,
 Of om jonge Alven te vangen my had besteedt;
 Ja met Vrouw vuyl te danffen waer bereedt,
 Ofte op een beefem na Kol soude ryen?
 Neen seker, 't is daerom niet, dat ghy 't weet:
 Maer om dat ghy my niet soudt komen vryen.

58.

Jooft tracht met list na sijn Vrienden goedt,
 Want 't sijne heeft hy over lange versmeert:
 Op sijn Vrienden eer draeght hy hooge moedt,
 De sijne is langh in schande verkeert:
 Op sijn Vrienden geloof hy ruyterlijck teert,
 Dan 't sijne dat blijft al binnen sijn lippen:
 Van sijn Vrienden vroomheyt hy lof begeert,
 Self sou hy een Vio niet durven knippen:
 Maer van Vriendts kap en maect hy gantsch ^{geen}
 werck:
 Want sijn eygen is groot, wijt, langh en sterck.

59.

Jan heeft een rijck Wijf getrouwt om profijt,
 Dat men leelijcker mach malen met geen pinseel:
 Maer als hy sijn Dochters in toekomende tijdt
 Sal moeten uythouwen, sal men vragen hoe veel
 Wil hy met haer geven, sy is swart en schoel:
 Dan sal hy soo veel toe-geven op elke kint,
 Als hy nu eens met het leelijcke Wijf wel wint.

60. Een

60.

Een eerelijcke schaemte die haer wangen doet bloo-
fen,

Eerbare Liefde ineen oprecht gemoet,
Twee borsjens rondt, twee lipkens als roosen,
Een halsjen gedraeyt, een keel singende soet,
Een vriendelijcke spraeck daerse my me groet,
Twee ooghjens die de mijne verklarende quellen,
Een bevalligh Wesen in al datse doet,
Vervolgende reden als sy wat sal vertellen,
En 't lodderlijck soenen en lieffelijck lellen,
Zijn de kruyden daerse me betovert mijn domme sin-
nen,
En maken dat ick haer eeuwigh sal, wil, en moet be-
minnen.

61.

Onse Harmen heester al te veel gevrijt,
En Pauwels heester al te veel gevangen,
Daerom moeten sy hooren dat de Gemeente krijt,
Wy hopen dat sy noch allebey sullen hangen,
D'ander aen een galgh, d'eerst aen twee bolle wangen.

S C H O C K

Van de

QUICKEN.

1.

I Sfer yemandt soo bitter, of quaet mijns,
Die seydt dat dees dichten zijn vol venijns:
Wat sal ick hem anders seggen, dan,
Die daer met besmet is, die trecket hem an.

2.

Doe ick met alle vlijt op mijn Hof gingh passien
Doe wilden de Roosen daer niet wel wassen:
Maer nu ick niet acht wat dat men daer doet,
Komt siet nu bloeyt de roos aen mijn voet.

3.

Menig Vryer noemt sijn Lief, reyn Roosjen delicate
Soo langh als 't noch voor hem te pluycken staet,
Dan smakende de eggigheyt van 't voorgebeelde siet:
Heeft hyse soo lief, als ick de Roos aen mijn voet.

4.

Mijn voeten gaen geen liever wegh,
Mijn oogen en sien geen schoonder vertooninge,
Mijn ooren niet liever dan uw lof aenhooren,
Mijn stemme singht niet liever dan tot uw eer:
Mijn memory gedenckt geen dingh soo seer,
Dan 't lieflijck antwoordt van u mijn uytverkoren:
Mijn verlangen wordt uyt uw liede herboren:
Ghy zijt mijn leytsfer, rechtsnoer, compas en kloek:
Nu weet ick wat al de Werelt is in een rock.

5.

Hans Mismaf was gisteren gaer vol gedroncken,
Nu heeft hy veel pluymen op 't hooft gehecht, Ick

Ick wed hy sal seggen, sy zijn hem geschoncken,
Om te dragen als een vroom Lands knecht:
Maer ick denck wel neen. 't is anders die 't wift,
Hy draeghte te drogen, hy heeft sijn bed bepift.

6.

Hadt ghy niet meer gedroncken, dan gelesen,
Uw neus die soude soo root niet wesen.

7.

Hy die een Trechter maeckte van sijn keel,
En een lecke Bierlaers van sijn gloeyende dermen,
Hy die sijn geloof belast heeft soo veel,
Dat de Waerdinnen niet langer wilden ontfermen,
Heeft hem begeven onder 't getal der armen,
In de rijke geloovige milde mient:
't is Godt niet Pobert, dan sijn buyck die hy dient.

8.

Povere Jan die seydt dat al de Doctoren,
Die seggen datter niets niet van niet wordt geboren,
Dan niet, hebben van niet, niet geproeft de smert,
Want niet in sijn Beurs, baert een Kruys in sijn hert.

9.

Laet af Michiel van hooghmoedigh spreken,
Dat uw jonge Wijf maeckt een fluweelen deken,
Om sacht toe te decken uw oude koude vel,
Dat sal geen deken zijn Michiel, dan een pel.

10.

Koele Wijn, schoone Vrouwen, Ros noch Wagen,
En mochten my in den Haegh behagen,
Dan daer elck een ten Hoof over klaeght,
Dat is dat my in den Haegh behaeght.

11. *Retrograde van H. L. Spiegel.*

Ontwaeckt nu Geesten oorboort deught,
Maeckt gedichten, en konstigh u verheught,
Gepresen wordt ghy, wilt practiseren,
Veroorsaeckt tijdkortingh, blyschap en geneught,
Staeckt fantasyen, en bedrijft nu vreught,
Verresen is sy, konst sal floreren.

12. *Antwoordt van R. Visscher.*

Steur, Bocken, Wytingh, en sulcke Vis,
Komen altemet wel op onse Dis:

Dan

Dan met uw present sal ick my niet beslabben,
Recht uytgekalt, ick en mach geen Krabben.

13.

Dat seer verfochte, wel betaelde, beslepen Kunster-
ken,

Dat voor midnacht niet slapen gingh met sijn wil,
Dat lijffingende, jent, gepopte, enge dierken,
Dat seven Vryers voor Liefsten hielt op ter tril,
Is hyuden met Jan Dras-broeck haestigh en stil,
Op dattet niemant sou beletten, in de Kerck getogen,
Trouwt hy haer voor Weduwe, soo is by minst bedro-
gen.

14.

Jorden, ghy verkoopt goudt, yser en stael,
Dat de kooper neemt wech, en gaet daer mee strijcken
Maer uw Wijf verkoopt ghy soo menighmael,
En ghy behoudtse altijt, dat zijn practijcken.

15.

Als ick begeer een nacht, by u mijn Lief bemint
Te slapen, soo seght ghy dat ick ben een kint:
Is 't waer dat ghy seght, ick weet ons raedt, wel an
Ben ick een kindt, soo maect van my een Mau.

16.

Om dat ick in 't stormen drie kuskens gaf mijn Lieb
Daerom gaetse seggen, dat ick ben een dief:
Mer verlos Vryer, wie heeft u dat bevoolen?
Ben ick een dief, om dat ick heb gegeven?
Veel meerder dievery hebt ghy selfs bedreven:
Want in 't soenen hebt ghy mijn hert gestoolen.

17.

Ghy zijt een vriendelijck Meysjen, dat sien wy wel,
Ghy zijt schoon van aensicht, van lijf, van vel,
Ghy zijt rijck van gelt, van bouwens en rocken:
Maer ghy seght het selfs, daerom is 't jocken.

18.

Doe ghy in 't Pothuys sat en lapt schoen,
Doe sought ghy altijt, en hadt een vrolijck leven:
Dan nu men t' uwaert 't geluck siet spoen,
En Godt u heeft gelt en goedr gegeven,
Nu siet men u altijt sorgen en beven:

Wat

Wat sullen wy dan bidden dat u moet gebeuren?
 Dan weder schoenen te lappen sonder treuren.

19.

Ghy hebt alleen Jan uw huys en hof,
 Ghy hebt alleen uw renten en pracht,
 Ghy hebt alleen uw eer en lof,
 Ghy hebt een knecht die op u wacht,
 Ghy hebt alleen uw gesontheyt en kracht,
 Ghy hebt genoeg, 't zy van wijn of broodt,
 Ghy hebt uw zijden kleederen, een kostelijke dracht,
 Ghy hebt alleen al dat u is van noodt:
 Dan of ghy gantsch zijt sonder wederstoot,
 Dat weet ick niet, dan dorst wel seggen neen:
 Want uw Wijf (soo men seyde) en hebt gy niet alleen.

20. *Op een Beeldt van Venus.*

Mijn Heeren, ick ben de selfde Venus certeyn,
 Die den Appel kreegh door mijn schoonheyt reyn:
 Maer ben berooft soo seer van mijnen prijs,
 Om dat ick drinck noch eet, noch nuttigh geene spijs:
 Dus weest niet verwondert, al ben ick stijf als hout,
 Sonder Ceres en Bacchus is altijd Venus kout.

21.

Wat sal ick seggen van u, die altijd ruyckt soo soet
 Van Ambra, Sivetta, of Musceliaet,
 Dan alleen dat ghy 't om beters wille doet,
 Om te bedecken uw verburgen quaet:
 Want stinckende luyden
 Met grooter vlijt,
 Dragende ruyckende Kruyden,
 Ende dat altijd.

22.

Soo daer een Dochter is in 't gantsche landt,
 Die geensins te houwen wil stellen haer sinnen,
 Die sal my juyft beroeren mijn verstandt,
 En 't ongeluck sal my haer doen beminnen:
 Maer soo ick ergens een soetelijck Dier kan vinnen,
 Die geern, als haer Moeder, sou doen het best,
 D'een sot of d'ander sal voor my beginnen,
 En verwerven accoort op sijn request:
 Een ander krijght de Vogel, en ick het lege nest.

23. *Op*

23. *Op groote Vastelavondt.*

Dat niemandt in stadt soo was gesint,
 Die u te nacht gedacht heeft te souden,
 Sou dat beduyen dat ghy niet wordt gemint?
 Wie sou hem sulcks te seggen verftouten?
 Veel eer die u eens heeft hooren kouten,
 Kan wel bemercken aen de woorden die ghy spreeckt,
 Datter geen peeckel op uw vleysch en gebreeckt.

24.

Prickelende wil, aengeboren genegentheyt,
 Woelende lust, en voorgebeelde spoet,
 Tyrannige gewoonte, lockende gelegentheyt,
 Hebben my gejaecht tot het alderfuerste soet,
 Dat Liefde genaemt is, en uw Wesen vroet,
 Welsprekende schoonheyt, lodderlijcke wangen,
 Daer ick rust aen socht in mijn verdoolde moedt,
 Leyden my in den Kercker van hopen en verlan-
 gen:
 Komt troost toch Lief uw arme gevangen.

25.

Alle mijn Susters, seydt Hilleken, my benyen,
 Dat ick dus langh hebbe geweest te vryen,
 Om dat sy weynigh gehadt hebben van haer jongel-
 ven:
 Neen, soo niet Meysken, dan sy hebben geproeft,
 Dat sy gewisselijck weten dat ghy behoeft,
 En uyt loutere gunst willen sy u geven,
 Aen de vreught, daer alle vreugt om wordt bedreven.

26.

In sijn eenigheyt denckende op sijn lief Mensch,
 Seyde Goossen, na haer staet alle mijn wensch,
 Na haer verlanght ziel, sin en gemoedt,
 Om haer is al mijn hopen en duchten,
 Om haer is al mijn singen en fuchten,
 Om haer soo gaf ick wel al mijn goedt,
 Haer Hemels Wesen, is dat mijn doet
 Verlijten des Jaers soo menigh paer schoen,
 Iffer dan Goossen soo veel om hayr te doen?
 Vraeghde een Bagijnken van de vesten,
 Ick heb hayrs genoegh tot uwen belten.

27. Schaemt

27.

Schaemt ghy u niet, Gooften, van die verwermden
 logen,
 Dat ghy uw Lief seght te wesen een aerdsche God-
 dinne?
 Wiens schoonheydt uyt den Hemel is nedergevlo-
 gen,

Om aengebened te worden als een Sanctinne?
 Swijght ghy botterlijck, creatuerlijcke minne,
 Gebiedt elck een te storten (die vruchten wil sien)
 Voor sulcke zijn devotie op bey sijn knien.

28.

Al watter op de Tafel komt neemt ghy tot dijn,
 Een halve Haes, een Taelingh, een heel Konijn,
 Beyde voorbouten van het gebraden Kapoen,
 Het middel van de Vogel met de borst ende swans,
 Een kuyl van de Swaen, de romp van de Gans,
 Het neusken van de Ham, de spieren van het Hoen,
 Daer gaet ghy een schoon servet om doen,
 Om t'huys te dragen met een tarwen broodt,
 De schotels zijn ledigh, wat sal men vermoen,
 Hebt ghy eenige schaemte soo schud uyt uw schoot
 Want morgen zijt ghy hier niet te gait genoot.

29.

Al leght ghy Jasper dagelijks op sijn broodt,
 Dat hy aen soo kleynen wijfken is gebonden,
 Rust uw hoofd, seydt hy, ten is geen noodt,
 Ick hebse immers niet t'huys gesonden,
 En is 't, soo ick menighmael heb hooren vermon-
 den,

Dat een Vrouwe is een onmiddelijck verdriet:
 Is dan de kleynste de beste niet?

30.

Hans die verkleede al sijn schat en have,
 Om te gaen vryen eens Vorsten Dochter stout,
 Van meeningh noch te worden een Vorst of Grave,
 Dan deur marien hem vindende van Pover benouwt,
 Soo heeft hy een Ticchelaers Dochter getrouwt,
 Daer hy tot sulcken staet met is geraeckt,
 Dat hy nu self Vorsten en Grayen maeckt.

31.

Dewijl men om het afaet te verdienen, moet
 Biechten fijn sonden groot ende kleyn,
 En om te fchouwen de helfche gioet,
 Men moet hebben berouw met herten reyn;
 Soo bid ick u, mijn alderlieffte greyn,
 Geeft my weder mijn hert, dat ghy houdt in pijn:
 Of wilt ghy dat behouwen voor u alleyn,
 Soo bieght dan uw sonden, en oock de mijn.

32.

Een arm mensch, die om Godts willen broodt be-
 geert,
 Seydt men, Godt trooft u, Godt help u vrient:
 Een Jongelingh die fijn Lief liefde prefenteert,
 Seydt men, ick danck u Vryer, 't is onverdiert:
 De woorden zijn goet, dat moet ick seggen:
 Dan beter zijn d'Eenden die de Eyeren leggen.

33.

De goede Jan heeft twee Jaer geweest van huys,
 Sijn landt leydt ter Dresch, en fijn Wijf gaet groot:
 Vraeght ghy hoe 't komt? wel zijt ghy buys?
 Daer is niemant die fijn Acker wil bouwen ter noot:
 Dan om fijn Wijf te maken met kindt,
 Ick wed hy wel hondert noodthulpers vindt.

34.

O foet Engels Bior, ô lieffelijck nat,
 Wanneer fult ghy weder komen aen onse kufft?
 Sot zijns, die voor u wenschen gelt of fchat,
 En stellen in gierigheyt al haer luft:
 Mocht mijn brandt van u eens worden geblufft,
 Ick liet den Vreckaert garen gelt en fchat,
 En verfchaelt Scharbier drincken in fijn gat.

35.

Hans huerde een schuyt om een gouden kroon,
 Doe hy met moy Grietjen fou varen in 't groen:
 Wat gingh hem over? dat hy soo groot loon
 Gaf? daer 't Klaes om een schellingh wel wou doen,
 Dan wil ick eens raen de oorfaeck waerom?
 Hoe na was de schuyt overdeekt? of de schuyt-man
 flom?

36. Om

36.

Om het gefelschap gingh Klaes Mack te Romen,
 Om het gefelschap is hy weêrom gekomen:
 Daerom mijn Vriendt, die daer is wacker,
 Om met my te wandelen ginfen en weêr,
 Den eenen ftraet op, en den ander neêr,
 En fomtijdt buyten over Veldt en Acker:
 Mach ick die niet wel heeten Macker?

37.

De Schoenmakers 't leer met de tanden trecken:
 De Drooghscheerders 't laken op de ramen recken:
 De Snijder heeft een ooggh dat fchalck en groot,, is:
 De Brouwers ftoften eer uyt emmers dan uyt fac-
 ken:
 D'Apteeckers wel Meel onder de Suycker backen:
 De Backer palt wel dat niet te twaer het broodt,, is:
 De Tapfter die overmaet tapt, een rechte malloot,,
 is:

Somma, elck is een Diefken fijnder hanteeringe:
 Dan 't drincken dat 's een rechtvaerdige neeringe.

38.

Godt heeft gefchapen alle menschen gelijk,
 Dan d'een feer arm, en d'ander feer rijk;
 D'een feer fcherpsinnigh, en d'ander feer bot;
 D'een feer kleyn, d'ander feer groot;
 D'een feer ftout, d'ander feer bloot;
 D'een feer wijs, en d'ander feer sot;
 Van al dit heb ick een onbeklagelijck lot:
 Dan, om dat ick fonder feer niet fou wesen alleen,
 Soo gaf my de goede Godt een feer been.

39.

Om een foenken badt ick u mijns hertfen rofe-
 gaert,
 En met uw lipkens quaemt gy mijn mondeken rijnen,
 Terftondt ontfpringende als een die vervaert,
 Overschiets een flange raectt vol venijnen,
 Soo troect ghy uw wangeskens ver van de mijnen,
 Dat was het niet Lief dat ick u wilde vergen:
 Is dat geen foenen? Neen 't: Wat is 't dan? Maer
 tergen.

40.

Marten Slocker had Giert Niclaes toegeseydt,
 Op datte voor hem sou gaen vryen een Meyt,
 Thien Kroonen tot arbeydts-loon te geven,
 Vijf heeft hy haer op de handt getelt,
 Nu komt sy eyschende rest van 't gelt,
 Dat false niet hebben van al haer leven:
 Waerom toch? sy en heeft niets niet bedreven,
 Soo veel te meer meent sy komt haer toe t'ontfa-
 gen,
 Om datse dickmael gehaelt heeft roode wangen.

41.

De Waert in 't schaeck biechte van herten devoot,
 Dat hy in de heere Wijn dickwils water goot,
 Tegen een Priester die 't garen had in sijn vel,
 Och kint (leyde hy) dat is een doemelijcke doot,
 Voor dees reys abfolveer ick die sonde groot,
 Dan soo ghy 't meer doet, soo vaert ghy in de Hel,
 Men moet geen dingh verquaen, dan verbeter
 wel:

Doen verstondt de Waert eerst den rechten grondt,
 Nu giet hy de wijn in 't wáter, dat en is geen sonde

42.

Doe Janneken d'eerste mael was de Bruyt,
 Wordt sy van haer Neef gegeven uyt,
 Aen een Rijckaert die garen 't goe best had gedaen,
 Dan nu sy 't haer omset, en verandert het vel,
 Nu sal sy trouwen een Ael jongh gesel,
 Die voor een goet Man wel mach bestaen:
 Dit heeft haer niet haer Neef, dan haer Nift geraen.

43.

Troen Knoetses Dochter met haer lieve Nift,
 Zijn met Testament van veel duysenden begint,
 Doch onder haers Vaders beleet en geheel gewout,
 Nu drinckt hy wijntjen la la, en eet altijd bout,
 Leeft vrolijk en noodt seer dickmaels gasten,
 Maer sijn Dochter met haer Nift die laet hy vasten,
 Tot datse de sake verstondt perfectt,
 Doe gafse haer Nift wat eten eer de Tafel was ge-
 deekt.

44.

Jaep is op het lieve gelt soo seer versot,
 Dat hy om dat te bejagen scherpt al sijn verstandt,
 Een gelt Vercken heeft hy geleydt op het kot,
 Goede gelte Hennip wasser op sijn landt,
 Niet dan gelte Baers mach sijn leckere tandt,
 Om dat altijd gelt sou hebben in sijn gewout,
 Soo heeft hy daer boven noch een gelt Wijf gerrout.

45.

De oude Jaep soet had met een Vryfter op eender
 nacht,
 Soo verre gevrijt, dat sy door der minnen kracht,
 Een ringh op trouw van hem had ontfangen,
 Maer soo haestden dagh haer maeckte wijs,
 Dat haer Lief was van baert en hayren grijs,
 Wrongh sy haer handen met bettaende wangen,
 Hoe leelijck heb ick my aen den dorren boom ver-
 hangen:
 Och Lief, seyde hy, hoort, wilt treuren noch krac-
 keelen:
 Ajuyns hebben oock graeuwe hoofden, maer groene
 steelen.

46.

Giccher pleeght raedt met sijn vrunden al,
 Hoe hy behouden sijn eere danckelijck sal,
 Loonen Doctoor Mats voor sijn konstigh bedrijs,
 Dan gelt of gelts waerde is by hem selden,
 Dock is Doctours konst met geen gelt te vergelden:
 Want hy heeft hem gesont gemaect van lijf,
 En daer-en-boven noch met kint sijn Wijf.

47.

Nelleken treckt aen een hemdeken fris,
 Om met wollen te gaen als een Klaris,
 Sy treckt aen een rock en kostelijcke bouwen,
 Om dat haer ledekens teer niet souden verkouwen,
 Sy treckt aen een paer schoenen en muylen hoogh,
 Om door den slijck te treden schoon en droogh,
 Seydt men dan een woordt, dat heeft sy terstondt ge-
 vat,

En dat treckt sy haer oock aen, waerom doetse dat?

48. Pou

48.

Pouwels seydt dat sijn Lief die hy dient te danck,
 Van de ses Hollandtsche Steden heeft hy uytgelesen,
 Dat 't een Amsterdams aensicht, een Delfse ganck,
 Dortse middel, en Leydse tongh by desen,
 Een Goutse stem, een Haerlems wesen:
 Ick heb 't geraden Pouwels, al seyde ghy neen,
 Dat is niemant anders dan Magdaleen, Jans.

49.

Ruth gaerde aren op 't veldt, dan was verzaet,
 Doese had dat nootdrufftige armoed behoefde,
 Ghy loopt seer naerstigh om eerlijcke baet,
 Daerom leeft ghy veel tijds als de bedroefde:
 Waert dat ghy des noods rechte pit eens proefde,
 Die ghy sorghvuldigh voor des ouwe-mans
 gaert,
 Soo waert ghy Ruth, nu zijt ghy noch Rut-gaert.

50.

Op 't Huwelijk van W. Appelman, en Griet P.
 Prijs Sint Jans Appels, Rabbauwen en Kruyden-
 gen:

Prijs Schijf-appels, Goe-soeten en Ermgaerden:
 Prijs Emmer-appels, Queen en Guldelingen:
 Prijs den Paradijs-appel, al wast hy by der aerden:
 Prijs den Oranjen, als groot van waerden:
 Dan de Griet is prijswaerdighst, mooght ghy hier uyt
 weten:
 Want d'Appelman houdtse voor sijn eygen eten.

51.

Rijckdom over Zee met perijckel gehaelt,
 Wordt dieckmael met sorgh en hertseer betaelt:
 Maer ghy met de neeringe die u Godt toevoeght:
 Zijt heymrijck, om datter u mede genoeght.

52.

Die met vette veeren koopt een magere Gans,
 Die is bekocht voor een maeltijt; maer
 Die een magere Koe koopt, met een vette Pans,
 Die is bekocht voor het gantsche Jaer:
 Dan die een quaet Wijf om niet werdt uytgegeven,
 Die is aen 't vleysch bekocht al sijn leven.

53. Een

53.

Een Vrouwe die noyt op ander Man en dacht,
 Dan doese den eersten te Kercken bracht,
 En een Vryer die in de Bruyloft, daer hy sijn Lief ver-
 lieft,
 Een ander in de plaets voor sijn alderlieffte kiest,
 Zijn met reden begaest, al acht men 't wanckelbarig-
 heydt:
 Want sy dragen reyne liefde, en setten kleyne swarig-
 heyd.

54.

De Beelden gemaectt van Silver of Gout,
 Worden gevangen gehouwen in verburgen secreten,
 De Beelden gesneden of geschildert op hout,
 Worden over al aen stucken gesnecten,
 De geborduerde worden aen twee gereten,
 In alle Geuse Kercken sonder schromen:
 Daerom derf mijn Lief in de Kerck niet komen.

55.

Doe Elsken jongh was, en seer geacht,
 Sliepse om niet by, menigen lieve nacht,
 Wanende dat haer bloeyfel eeuwigh sou dueren,
 Dat nu sy siet dat het getal der Jaren,
 Haer natuerlijcke schoonheyt doet verharen,
 Gaetse om schandelijck gewin haer lichaem verhue-
 ren,
 Niet om te herbouwen d'Atheense mueren:
 Maer om als sy is oudt, verrompelt en versuert,
 Datse dan geldt sou hebben om hueren, datse nu ver-
 huert.

56.

Soo den tijdt is, sy moet toch geleden,, zijn,
 Men mach hopen dattet sal beteren dra,
 Die wenscht en kan niet wel te vreden,, zijn,
 Dies ick van dien my geheel ontsla,
 Den tegenwoordigen tijdt wil ick slaen ga,
 Den verleden kan ick niet weder locken,
 Wachtende wat de toekomende sal brengen na,
 En hier-en-tusschen lachen, boerten en jocken.

D

57. Hans

74 Het vijfde Schock van de Quicken.

57.

Hans Vonck mach wel voor een Hopman bestaen,
Niet om dat hy de knechten doet houden goede
wacht,

Noch om dat hy een Ridder-stuck sou grijpen aen,
Om de vyandt in sijn Leger te verlacken by nacht;
Veel min om voor de vuyft met loutere kracht,
Een slag te leveren op d'opene velden:
Dan hy is een Hopman om de Hop te doen gelden.

58.

Een kudde borstelige wroetende Swijnen,
Worden gedreven van de Hoeder deur dick deur die,
Een kudde ruygh bewolde Engelsche Mijnen,
Volgen sachtsinnigh haers Herders sin,
Soo volgt ghy de menighte meer noch min,
Al was haer Leyds-man een boef of schudde,, Jan
Wordt ghy noch quaet als ick u noem Kudde-man?

Het

Het sefte

S C H O C K

Van de

QUICKEN.

1.

Mouris die komt alle daegh in mijn Hof,
 En pluckt bloemen, kruyden en vruchten of,
 Terwijl dat in d'aerde legh en wroet,
 Dan nu fijn gierigheyt wordt soo wijs,
 Darfe niet gebruycken kan sonder prijs,
 Soo verkoop ick hem fijn eygen goet,
 Is dat niet bedriegen? Voorwaer 't en doet:
 Uw vriendt is goet koop aen het erf geraeckt:
 Maer ick heb hem een recht Tuyn-ezel gemaect.

2.

Als ghy by my hebt geweest te gaff,
 En na uw vermogen weydelyck hebt gebrast,
 Komt haelt uw fcha weer in, feght ghy op 't leff,
 Dat ick die buyten floot Mieuwes, waer my dat niet
 beft?

3.

Antwoordt op des Heers van Noordtroijcks Elegia.
 Heere, uw Brief is my gekomen ter handt,
 Daer ghy, om my te prijfen, oeffent uw verftandt:
 Dan als ghy van my feght al dat ghy denckt of weet,
 Soo zijt ghy een ongevalligh Waerfegger, en een goet
 Poët.

4. *Aen den felven Heere.*

Ick heb Heer gefprongen en gedanst,
 Gefongen, gegeten, ende gefopen,
 Ick heb gef Stormt, gefchoten, gefchanft,
 Gevrijftert, gevrijt, by nacht geloopen:

D 2

Maer

Maer 't meefte werck hebt ghy my gewracht ,
Vraeght ghy noch wat ? Ick heb u gewacht.

5. *Noch aen den felven.*

Gelijck de Koopluy het gelt quaet achten ,
Daer haer de taye betalers na doen wachten ,
t'Onrecht beschuldigen dat van haer wordt geprefen ;
Soo heb ick Heer u in 't qua blaedtken gefet ,
Om dat uw komfte soo lange is belet
Deur die van Hoorn, dan wilt daerom niet vreefen ,
Komt , gelijk als 't geldt fult ghy noch wellekom
wefen.

6.

Als ick fegh *Maria ave* tegen die ick vrye ,
Meent ghy dat ick dan fegge *ave Marie* ?
Soo zijt ghy van ooren Mieuwes doof , en van *grave*
flecht :

Maria was Moeder en Maeght, loof ick gewis ,
En ick weet dat fy Moeder noch Maeght en is :
Segh ick dan niet *Maria ave* recht ?

7.

Janneken fal trouwen den ouden grijsen ,
Om dat hy haer beloofte heeft den wegh te wijzen ,
Beter dan de Jongh faliger gedachten dede ,
Wacht fy van den behoeftigen, soo is fy geck ,
Vervulligh van haer behoefigh gebreck ,
Om de luft te ftellen in rust en vrede :
Dat haer gebreeckt, gebreeckt hem mede.

8.

Een Vrouwe die anders niet leert noch kan ,
Dan proncken, en pralen, en flapen by een Man ,
Paerden om haer in de fperde-wagen te veuren ,
Tot haer lijf alleen een byfondere Maeght ,
Een keuxken, een Amme die 't kindeken draeght ,
Een knecht die den handel drijft buyten der deuren ,
Zijn de Honden die den Pruysfen Aëton verfcheuren.

9.

Mieuwes laet hem duncken dat hy wel fou krijgen
De fchoonfte Vryfter soo hy haer begon te vryen ,
En't mocht daer wel by blijven, kan hy flechs fwijgen ;
Maer wil hy klappen, fal hy moeten lyeu ,

Daer

Dat men hem reckende sal ribsacken en ryen ,
 Als men met u op't naest waende, sou men op't veerst,
 wesen :

Eick wil hem meer als d'ander, maer niemant wil
 d'eerst, wesen.

10.

D'onbekeerde Sint Pouwels seydt, seght my de
 waerheydt,

Geen dingh ter Werelt ick soo gaern mach hooren,
 Voor Kettters te doen branden, maectt hy geen swaer-
 heydt,

Die de Schriftuere te lesen en beleven sporen :
 Maer om dat sijn bede niet sou zijn verloren,
 Sal ick de ware waerheydt seggen, sonder duchten :
 De waerheydt Pouwels mooght ghy niet luchten.

11.

Waer ick, als ghy, seydt Mieuwes, ick soude varen
 Na Oosten, en daer twee of drie duysent gulden win-
 nen,

Endaer na by my in 't huwelijck paren,
 Een aerdigh Meysken waert om beminnen,
 Schoon van aensicht, luchtigh van sinnen :
 't Waer wel goet Mieuwes, dan daer eyscht veel, toe:
 't Is wel te seggen, back wit, dan daer hoort Meel,
 toe.

12.

Daer is niet een Vryster in de gantsche stadt,
 Die Mieuwes weygeren mach sijn Lief te wesen,
 Vallen hem dan alle Vrysters soo plat,
 Soo ben ick verwondert dat hy niet uyt gaet lesen,
 Een van de schoonste tot sijn huys-vrouw gepresen :
 Dan Mieuwes heeft een brief, en sleept het block :
 Eick is wel zijn, dan dat hy haer Lief sou zijn, is
 jock.

13.

Als Kapiteyn Wolfaert treckt op de wacht,
 Endrie hondert knechten heeft in sijn macht,
 Derf een Burger wel seggen, wat hem leydt op sijn
 krop,, dan :
 Soo is hy geen bloot loer, noch geen stout Hop-man.

D 3

14 Seven.

14.

Seven hondert Ducaten had Schipper Hans ontfan-
gen,
Van vracht, en gaf rekeningh waer 't gelt was geble-
ven:

In den eersten een vlagh gekocht, om meê te prangen,
Kost 99 dalers, 20 om edick daer beneven,
Noch 30 dalers om zennip gegeven,
12 om bloocks, om juffers, om schijven,
17 isser in de naden aen werck verdreven,
8 om een bretsfil, om den tijdt te verdrijven,
50 dalers om vijgen voor de Reeders wijven,
En de rest is verteert doe 't Schip was geloft:
Rekent schrijveyn wat de ton wel kost.

15.

De beste Griet, seydt Mieuwes, die men vant,
Was, die de Duyvel op het kussen bant:
Dan haer rechte goetheyt werdt hier bevonden,
De quade had hem op een hekel gebonden.

16.

Mijn Reys-broeder heeft bedrogen de Waerdin,
Sy schafte hem een Ey, en daer een kiecxken in,
Hy sweegh stil, en slobberdese op alle bey,
En hy gingh deur, en betaelde niet dan 't Ey.

17.

Dat gy hondert gulden Nel geeft voor een bouwten
Vijfthien of seshien voor een paer Satijne mouwen,
Seven pondt voor een keursken van root scharlaken,
Dat elck doecxken dat ghy draeght u kost een kroon,
Dat uw oorlap en huyfken seer ruycken na 't loon,
En een Angelot van een hals-doeck geeft van maken,
dat ghy met *aqua Nymphe* wafcht uw kaken,
Daer deur wilt ghy dat wy u schoon te zijn vermoen,
Een schoone dochter Nel heeft het al te niet van
doen.

18.

Als de Fortuynne uwen Vrient een weynigh ontgaet,
Soo maect ghy Dirck tegen hem u selven quaet,
Niet uyt mis-dient vergripen, of bittere nijt:
Dan deur heylige gierigheyt, om louter profijt.

19. Al

19.

Al ben ick bruyn, wat leydt daer an,
 Schoon Lief flaet my daerom geen swick,
 Ick ben immer soo lustigh by de Man,
 Als eene die blancker is dan ick,
 Het blanck verandert met een klick,
 Bruyn blijft gestadigh in een wesen,
 Daerom ben ick liever bruyn gepresen,
 Aen gestadigheyt geplicht,
 Dan blanck als volle Maen geresen,
 Zijnde in 't veranderen licht.

20.

Al is 't saeck dat blanck haest vergaet,
 Daerom mach men 't nochtans niet wraken,
 Het bruyn blijft in geen eene staet,
 De tijdt kan 't oock wel leelijck maken:
 Maer ick en wil dat hier niet laken,
 Om my te wreken met woorden kranck,
 Dan ick ben al veel liever blanck,
 Thien twintigh Jaer aen een geschreven,
 Gediens van Vryers om den danck,
 Dan bruyn en swert al mijn leven.

21.

Hans. Hoe dus gepronckt Lijs? nootd ghy niemant
 te dans?

Lijs. De Bruygom is vervormt, mijn alderlieffste Hans,
 En de Oven is heet al gereet om backen.

Hans. Wat salmen na de maeltijt dan? loopen kacken?

Lijs. Neen, hy (soo 't behoort) sal vermaken de Bruyt,
 Wy soet flordige Raedtselen geven uyt:

Voort na middernacht allegaer even stijf
 Geeuwen, dat de ziel kout wordt in 't lijf.

22.

Die Joost, die niet een oogenblick sonder Wijn
 Mach leven, heeft geslagen een goet vet Swijn,
 Welk Harmen seer prijst, nochtans eet hy geen worst,
 Waerom doet hy 't dan? Hy heeft leckeren dorst.

23.

Mieuwes roept ick weet voor u een Meyt,
 Iste rijck? Ick telde noyt haer schat.

Iffe fchoon? Dat heb ick u niet gefeydt.
 Iffe anninnigh? Als een benepen Kat:
 Dan fy is puntigh, ick fegh u dat,
 Soo prijft men een naelt of een diamant:
 Maer een puntige vingerhoedt quetft de handt.

24.

Als ick 's avonts ga ontdekken mijn lieffelijk lyef,
 By haer die luft raept in mijn minrijcke klacht,
 Soo feydt fy, ghy soudt Mayken of Griet gaen vryen,
 Die ziju rijcker, gefchickter, en van hooger geflacht,
 Ghy mochtet u beklagen als ghy recht bedacht,
 Dat ghy u by my g'felt had in soo nederen ftaet:
 Geelt daer ick om koom Lief, ick koom om geen raet.

25.

Heb ick u gebeden met woorden behoorlijk,
 En fronst daerom uw neusken niet al te seer,
 Ja al waert na uw ftaet oock onbehoorlijk,
 Soo waert ghy my fchuldigh gonst, dienft en meer,
 Uw Vader en deed u noyt soo groote eer,
 Als ick gedaen heb, dus tiert niet al te byfter,
 Hy maeckte u een kint Tryy: Maer ick een Vryfter.

26.

Mijn Vader heeft my als een kindt geteelt,
 Dies moest ick leven na fijn wil in dwanck,
 Ghy hebt my (ick ken 't) tot een Vryfter erweelt,
 Dat heb ick u geloont met grooten danck,
 Maer die my fchenckt dat hy mijn Moeder fchanck,
 En maeckt van een Vryfter Moeder na Wijf,
 Die alleen wil ick dienen met Ziel en met Lijf.

27.

Alle daeghs draeght Joris verfcheyden kleeren,
 Om dat hyfe fou verluchten in der Sonnen,
 Hy Sont Tapiffen Dceekens, Bedden vol Veeren,
 Hy Sont al datmen fluyten mach in Kaffen en Bonnets
 Hy Sont Kiften, Kevis, Schappraen en Tonnen:
 Dan hy felfs alleen blijft altijd ongefont:
 Want elck die hem fiet die maent hem terftondt.

28.

Hy die fijn gangh stelt met een gravité,
 En à la mode de France doet maken fijn kleeren,
 Seggende

Seggende hoort toe *Monsieurs* met een *bravité*,
 Wat my belast is u te communiceeren,
 Van de Magistraet, onse notable Heeren,
 Heeft wel soo veel verstands van de Fransche tael,
 Als een Raven die sijn swager kan saluteeren,
 Meent ghy dat ick liegh ? brengh hem by een Wael.

29.

Nel is altijd feer naerstigh in de weer,
 Sy weet schier bescheydt van alderley Waren,
 Sy koopt Kooren, Hennip, Asch, Pick en Teer,
 Sy bevracht Schepen om over Zee te varen,
 Linde Laken doetsse weven, ruyt Vlas om Garen,
 Om Koeyen te houden, soo huert sy Landt,
 Van Katte darmen laetsse maken snaren,
 Een Doornen heyningh heeftse om haer Hof geplants:
 Maer hoe komt dat niemant wil aen haer kant,
 En trouwen dees Vryster verstandigh en kloeck?
 Wil ick dat seggen, na mijn plumpe verstandt,
 Om dat eick Vryer sorge draeght voor sijn broeck.

30.

Wat Mieuwes doet, hy kan krijgen geen Wjff,
 Niet om dat hy arm is, of weynigh goet,, heeft,
 Dan sijn noch loogh heeft hy in sijn lijf:
 Als men van vechten spreekt, die arme bloedt,, beeft:
 't Kasteel te bestormen hy gantsch geen moedt,, heeft:
 Want hy weet dattet noyt Man heeft mogen winnen,
 Wat sal hy dan doen? Maer leeren spinnen.

31.

Jan Dircksz draeght een feer hooge moedt,
 Dat hy van elck een Meester wordt gegroet,
 En van kouffen maken of snyen weet hy niet van,
 Hy is Medecijn, Barbier, noch geleert in de Rechten,
 Hy kan speelen, danssen, worstelen noch vechten,
 Wel waerom heet hy dan meester Jan?
 Maer de Beul van Haerlem was sijn genan.

32.

Als Joris by 't werck komt, soo weet hy soo veel
 te seggen,
 Soo moet dit, soo moet dat, soo moet het ander we-
 sen,

Soo moet men dit ftuwen, soo moet het ander leggen,
 Dat men 't soo aenleyde, soo waert uyt allen vreefen,
 Soo fou 't worden gelaect, en soo geprefen,
 Dan laet u soo staen Joris en brencht ons slijck:
 Want soo duysentmael soo, brencht niet een zoo aen
 den dijk.

33.

Jan fal u Hopman Overfte zijn over al de Soldaten?
 Neen hy, niet daer ick af hoor of af weet:
 Hy fal, elck een weet daer veel af te praten;
 Voorwaer soo wordt het ampt niet wel beftet,
 Van Overfte of Cornel, hoe dattet heet:
 Ja Cornel mach hy zijn, dat 's reden die fluyt,
 Want daer is 't fijne Meel meeft al uyt.

34.

Eick een vraeght, Roemer hoe komt het by,
 Dat ghy noch geen Wijf hebt aen uw zy?
 Ghy wilt te veel keurs hebben wat u geschiet:
 Neen, de keurs moet uyt, of ick wille niet.

35.

Packebier kan fpeelen, fingen, noch feggen,
 Packebier kan onder noch boven leggen,
 Packebier kan lefen noch fchrijven te degen:
 Dan meefterlijck kan hy de kan uytvegen.

36.

Totebel was uyt haer handt gepropheteert,
 Van de Heydens loos, datfe niet fou fterven,
 Om datfe Sinte Barbar had neerftigh ge-eert,
 Of t'eeuwige leven fou fy verwerven,
 Sy nu waenfeker voort vernietigh bederven,
 Gingh met licht gefindeken triumpheeren,
 Tuyschen, buyschen, fwieren en fwerven,
 Verteeren landt, geit, juweelen en kleeren,
 Waer door fy (om dat de Waerfegger niet fou fael-
 geeren)
 Ja voor haer dood t'eeuwige leven heeft verwurven:
 Dat 's een Pels vol luyfen, daer fy is in gefturven.

37.

Een luftigh Weduwe, een dappere Tas,
 Die feer quick (soo elck doecht) te vryen was, *Wordt*

Wordt van Mieuwes gevraecht, of sy niet wilde
houwen?

Noch (seyde sy) is mijn sin daer toe niet gestelt,
Dan soo mijn Vrouw van Middelburgh my weder
quelst,

Soo wil ick voor al geen Vryer trouwen.

O Mieuwes, nu mooghdy uw hoofft wel klouwen,
Men placht u af te setten na ghy veel redens had ge-
waeght:

Maer hier stoot ghy uw scheenen, al eer ghy 't hebt ge-
vraecht.

38.

Ick schenck mijn Lief lijf, hert en sin,

Mijn erf, mijn haef, en mijn gewin,

Mijn moedt, mijn bloedt, mijn rent en pacht,

Mijn loopen, mijn hoopen, mijn suchten en heelen,

Mijn wincken, mijn lacchen, mijn singen en speelen;

Mijn tijdt, mijn stondt, mijn dagh en nacht,

Dan sy die al dit seer luttel acht,

Danckt my, om van ondanckbaetheyts naem te zijn
verloft, (kost.

En weygert my een soenken, dat haer doch niet en

39.

Een Lanst met een mes,, een Boer met een tes,

Een Aep met kleeren:

Een Paep met een souter,, een Ploegh met een kouter,

Een Man met eeren;

Daer toe een Vryer met sijn Liefste dil,

Die mach men scheyden als men wil.

40.

Al die weynigh hebben en veel verteeren,

Al die recht of t'onrecht schat begeeren,

Al die een logen meesterlijck konnen stoffeeren,

Al die wetens en willens valschelijck sweeren,

Al die tegen de waerheyt arguceeren,

Al die droomen voor Godts-dienst leeren:

Zijn, na de letter, al luy met eeren.

41.

De Tyger is een beest van loope snel:

Het Gout, matery van groot gewichte;

D 6

Be

De Moeriaen een Mensche swart van vel ;
 De Son een Planeer van groote lichte ;
 De Swaen een Vogel wit van Veeren ;
 Soo is Geert juyft een Man van eeren :
 Maer beteekent van gefcheyden van alle waerde ?
 En gelooft ghy in de Schepper van Hemel en van
 Aerde ?

42.

Veel periculeuse wateren hebt ghy deur-swommen
 Geluckigh (soo ghy seght) dan niet sonder beswaren ,
 Met de leer van schenckage na officij geklommen ,
 Over de zee van woecker, na rijkdom gevaren ,
 Na tijtel en naem door onschamelheyt's baren ,
 In de kelder van schande na wellust gedaelt ,
 Met de tortse van brassen gesocht uw beste karen ,
 Met de haeck hoovaerdy de Zijdworm sijn goedt ont-
 haelt ,
 Dan nu hebt ghy, siet toe dat ghy niet en faelt ,
 Met mijn Vrouw van Middelburgh een saeck te be-
 slechten ,
 Die gy wel sult winnen, hebt gy verstant van rechten.

43.

Ick had u twee of driemael geboden goeden dagh ;
 Daer ghy my tegen quaemt op een tocht ,
 Ick wist niet dat u hier profijt in lach ,
 Dan ghy onbeschaemt terstondt aen my verfocht ,
 Dat ick voor uw schuldt als borgh my heb verknocht ,
 Die ick sonder twijffel sal betalen moeten ,
 Ick wed Joris dat ick u niet meer sal groeten.

44.

Jaep Dael is een Koopman , ja een Koopman in 't
 gros ,
 Jaep Dael is een Hopman over ses Vaendel knechten ,
 Jaep Dael mach doen vangen en laten los ,
 Hy is Artellery-meester met de mondte te vechten ,
 Maeckt Ordonnantien , Willekeuren, en nieuwe
 Rechten ,
 Wil zijn boven Schout, Schepens, Burgermeesters al-
 temael ,
 Godt geeft dat hy eeuwigh moet blijven Dael.

45. Wel

45.

Wel Jooft, zijt ghy mal? Vraecht ghy dat my
 Waerom 't vliegende Vaendel treckt op de Wacht?
 Daer zijn (seght ghy) geen vyanden om veer noch by,
 't Gewenschte volck is aen 't Regiment gebracht,
 Is 't Landt niet te vreden, of isser noch tweedracht?
 Neen 't, dan men moet 't Vaendel verluchten, of 't sou
 verrotten,

En 's Hopmans kleeren bewaren voor de Motten.

46.

De Paep had geboden dat Fobert sou vasten,
 Dan hy wist niet hoe dat hy 't sou beginnen,
 Sijn oude huys stutte hy met twee stercke Masten,
 Brocht vullis op de wal, dat men die niet sou winnen,
 Hy taste sijn Liefs borsten tot vasten van minnen,
 Tot vasten van 't lijf, heeft hy al den dagh gebrast,
 Wat dunckt u, heeft Fobert niet devotigh gevast?

47.

Al seght ghy Jorden dat hy een schelm en dief,, is,
 Een Roffiaen en Hancray, 't en is geen swaerheyt,
 Dat hy sijns Wijfs Joseph een ander haer Lief,, is,
 En dat haer kindt tegen een onrecht Vaer,, seydt,
 Hy sal hem niet steuren, want het is de waerheyt:
 Maer dat hy een bloot loer is, moet ghy hem niet na,,
 seggen:

Want hy sagh de Paep by sijn Wijf, en hy dorst wel
 ba,, seggen.

48.

Elck seydt, sal Trijntjen die Hoer-jager trouwen?
 Soo mach sy Sint Job wel ontsteken een kaerè,
 Hy sal haer wel besparen met ander Vrouwen,
 En aen pocken en leemten helpen binnen 's Jaers:
 Maer Trijnken verstaet de saeck al aers,
 Want alle Hoer-jagers zijn goe gesellen:
 Dan het zijn de Hoere-vangers die de pocken quel-
 len.

49.

De Thuyn-man wint met moeyelijck Bocken sijn
 broodt,
 Om 't vel te verkoopen staet de Boer de Bocken doot.

De geroockte Bocken verkoopen die van Enckhuysen
duer:

En als Mieuwes een Bocken om niet krijght, soo fiet
hy fuer.

50.

De botte Hollander haelt de Bot uyt de Zee,
De vette Botter melckt hy van het grove vee:
Dan ghy alderbotst, die voor bot den Hollander schelt,
Waerom geeft ghy hem voor Bot en Botter, Kooren
en Gelt?

51. *Op een Spiegel.*

De schoonheydt die ghy fiet in desen,
Overtreft het schoon van ander Vrouwen,
Hoe suuyverlijck moet het schoon dan wesen,
Dat men met oogen niet mach beschouwen.

52.

Onder de kloecke Geesten, Goris ghy u selven telt,
Dat zijt ghy niet, wat dan? Een guyt,
Een die groot gemack geeft om kleyn gelt,
Kruyt voor Rotten en Muysen, en roept vlacken uyt,
Die by nacht uytdraecht de vuyle Bruyt,
Een schommel kock van Sint Sobers convent,
Een houten schietjen van de blaewe schuyt,
Een Schoorftien-veger sonder leere behent,
Een Klaudivt van Kalewaerts regiment,
Een Kramer van gebroken glasen en kruycken,
Voor Ulespiegels Meester waert ghy gaern bekent,
Gaet bedrieght die langh-bereede bier-buycken,
Deses landts neusen u al te nau ruycken,
Want die door beroemen sijn eygen saeck maecke
vuyl,

Dat en is geen Ulespiegel, dan een Uyl.

53.

Om duysent gulden soo het rijt en zeylt,
Is't Schip dat Joris gekocht heeft geveylt,
En om duysent gulden heeft hy 't toegeladen,
Twee duysent heeft hy op bodemery gehaelt,
Voor twee duysent versuyckereringh betaelt,
Om hem te degen te verwislen voor schaden,
In schoon Weer, met het Boot, op Godts genaden,
Om

Om een kleyn leck, en onklare pomp, is hy 't geruymt,
Heeft hy niet onnosel al willens sijn Schip versuymt ?

54.

Ick wil niet hebben soo over sijnen Vrou ,
Die haer armen deur mijn ringen wel steecken sou ,
Die een neus heeft om te besigen voor een fret ,
Wiens vingeren te dun zijn tot een swick ,
Wiens knien bequaem zijn tot een wick ,
Wiens rugge-been als een sage is geset :
Doch wil ickse niet hebben soo over vet ,
Als dees bolbeende Waterlandtse onsoete korsten ,
Die een ton vullen met billen , een robben met bor-
sten ,
Maer als ick aen een van beyen moest soenen sat ,
Soo waer ick liever in 't Vleys-huys , als in 't kniels-
vat.

55.

Ghy kaeckelt dat Gerrit een quinckernel heeft ge-
haelt ,
Wat roertet u Jorden, als hy u wel betaelt ?
Goris bilt Neelken, dat weet ghy wel ,
Wat roert u wat elck doet met sijn eygen vel ?
Van den avondt tot den morgen doet Hans niet dan
slapen ?
Wat roertet u , als ghy de gantsche nacht mooght sla-
pen :
Gooffen geeft 100 gulden om te slapen by een
Meyt :
Wat roertet u waer Gooffen sijn gelt aen leydt ?
Dan dat u roert, en bestaet te wachten ,
Daer wilt ghy Jorden niet eens op achten :
Uw Dochter is met een Landts-knecht op ter tril ,
Dat roert u Jorden, en uw Wijf die wil ,
Eens ter Weeck gaen slapen by haer Lief ,
Dat roert u oock, en uw Soon is een Dief :
Voort wie uwer edelheyt wil leenen of borgen ,
Die laet ghy voor goede betalinge sorgen ,
Dat roert u , en veel meer dat t'uwen huys ge-
schiet :

Dan wat ghy doet, dat roert my gantschelijck niet.

56.

Boven Helena hoor ick uw Bruydts schoonheyde
loven ,

Meer gevrijt dan Penelope van gefellen veel ,
In geylheyte gaetse de geleerde Sappho te boven ,
Kiefcher dan Apitius op een lekker morfeel ,
Niet dan delicate deel-wijn mach door haer keel ,
Nu derft ghy Jorden uw huysraet niet bewaken :
Want geen Dieven en sullen uw huys genaken.

57.

Klapmuts beroemt sich te zijn soo dapperen Man ,
Die een jaer of ses van huys wesen kan ,
En van sijn huys-vrouw even seer blijven bemint ,
Wilverstaende dat hy te vooren bestelt ,
Datse in haer kisten en kassen kleeren en gelt ,
En in de Koocken genoegh te eten en drincken vint ,
En voort selfs mach sorgen om te worden met kint.

58.

Sy weet al watter geschiedt op straet ,
Sy weet wat mijn Heeren sluyten in den Raedt ,
Sy weet wie met sijn Wijf niet mach over een ,
Sy weet waer Pieter liep een blaauwe scheen ,
Sy weet wie dat Nel heeft gemaect met kint ,
Sy weet wat Vryster dat Jan bemint ,
Sy weet al wat in de gantsche stadt geschiet :
Dan datse mal is, dat en weet sy niet.

59.

Jorden heeft gisteren getrouwt een Wijf ,
Huyden heeftse hem een kint gebaert ,
Dies danckte hy Godt met al sijn lijf ,
En seyde ; die Voester is van goeder aert :
Is sulcken Man niet wel eere waert ?
Maer Jorden,, laet u gorden,, aen beyde uw zyen ,
Ghy zijt een Loer,, uw Wijf een Hoer,, ghy moetet
lyen.

60.

De oude Jan Druyl hielt een Meysjen te vooren ,
Of sy by hem wilde slapen op trouw en eer ,
Hy soude haer schencken van sijn tresooren ,
Goude ketens en ringen, en dan noch meer ,

Waer

Waer door het Meysjen volbracht sijn begeer :
 Maer doe de nacht schier over was , heeft sy ge-
 vraecht ,
 Seght, waer sullen wy trouwen, ende wanneer ?
 Hy seyde, Liétjen wacht tot dattet beter daeght :
 Want de heetste zijn met my nu al gejaeght.

61.

Als snoepige Goossen, om een uurtjen te praten ,
 Op een ouden avondt wordt inne gelaten ,
 Van een vrolijkke, lustige, jonge tas ,
 Soo is 't niet genoegh dat men sluyt de deuren dicht,
 En gordijnen en luycken hanght voor het licht,
 Dan het klinckgat stopt hy oock noch toe met Was,
 Op dat hem niemandt overrompele op dat pas :
 Maer die een Dochter vrijt op deught en eere ,
 Goossen, die schaemt hem selden soo seere.

62.

Mercurius die is schoon in 't behagen :
 Apollo mach met sijn schoonheyt brallen :
 Bacchus is oock schoon by vlagen :
 Cupido is de schoonst van hen allen :
 Maer van Priapus schoonheyt hoor ick niet kallen ?
 Nochtans om van een Meysjen te maken een Wijf,
 Is hy wel soo fray als sulcke vier of vijf,

Het sevende

S C H O C K

Van de

QUICKEN.

1.

Als ghy krijgt brabbelingh van mijn Mufen
 foet,
 Hendrick, soo seght ghy, byloo dat is seer goet,
 Uw werck verbetert altijdt noch in 't leest:
 Dat 's te seggen, oude Narren zijn de best.

2.

Jan was met een quaet en spijtigh Wijf gequelt,
 Die met hem leefde als de Kat met de Muys,
 Die veeltijdt wel soo lief waer had als reedt gelt,
 Die hem meenige nacht sloot buytens huys:
 Nu isse gestorven, & welcken kruys,
 En reden heeft Jan om te weenen en schreyen,
 Gelijk of de koorts van hem was gescheyen.

3.

Packebier kan niet, alster yet moet zijn gedaen,
 Sal men danffen, soo seydt hy, ick kan niet springen,
 Sal hy een boodtschap doen, soo kan hy niet gaen,
 Moet hy rijden, soo en kan hy 't Paert niet dwingen,
 Sal hy wat koopen, hy en kan niet dingen:
 Hy en kan niets niet, dir 's een wonder verstandt,
 En nimmermeer soo is de kan uyt sijn handt.

4.

Dat ghy Joost een handschrift hebt toegedroncken,
 Daer hy u twee duysent gulden met schuldigh belijdt,
 Gaet daerom niet seggen, ick heb hem geschoncken
 Twee duysent gulden dat is niet eene mijt,
 Hy wasse my schuldigh, dan ghy waertse al quijt,
 Maer

Maer wilt ghy hem eens hondert gulden tellen,
Hy sal u dat handschrift wel weer bestellen.

5.

Ws Jaep en de Ver zijn bey van eender zede,
De Ver is een Meeſter, ſoo is ws Jaep oock mede,
De Ver maect leer, ws Jaep die touwt het vel,
De Ver maect Vaerſen die hippelen en ſpringen,
Ws Jaep maect vaerſen die men danſſen en ſingen,
De Ver ſteect met hoornen, ws Jaep met woorden
fel,

In als is hy dat een Ver is, weſen ſal, of was,
Woude hy in 't veldt met de Koeyen eten gras.

6.

Jaep maect Vaerſen met voeten om danſſen en
ſingen,

Daerom wordt hy geacht een Poëteliſch Geest,
De Ver maect Vaerſen die hippelen en ſpringen,
Nochtans blijft hy een onredeliſch beest,
De Boeren in Waterlandt met boonen gemest,
Achten des Vers vaerſen ver voor de beſt.

7. Een t'samen-ſpraec.

Jager. Ick jaegh de Haes op barte Heyden.
Vryer. En ick ſeer gaern in donckere nollen.
Jag. Aen kanten van ſlooten op gras-rijcke weyden.
Vry. In Kamers, in Kuffen, met kittelent krollen.
Jag. Met bracks, met winden, met dunne fretten.
Vry. Met daelders, met duyten, en die met hopen.
Jag. Van mijn vanghſt ſmul ick in de Cabaretten.
Vry. Ick kies den ſprongh en laetſe loopen.
Jag. Wy twee hebben elck verſcheyden ſin.
Vry. Ja; ghy jaeght een Haes, en ick een Haefin.

8.

Het mackeliſch Paradijs, daer de aldereerſte nacht
De beſchaemde Bruyt, haer heete Bruygom wacht,
Om 't genot van de boom des levens te ſmaken:
De Acker daer twee wel-gegaeyde ſinnen,
Met lachenden arbeyd ſchreyende vruchten winnen,
Daer gaet Harmen de Pijnbanck van ſijn Wijf af ma-
ken:

Och Harmen hoe qualijck moeten ſtaen ſijn ſaken.

9. Met

9.

Met een Rentemeesterschap was Joost van staten
versien ,

Nu versiet hy Huys, Hof en Kamers deur dien ,
Hy versiet sijn Wjfs met blinckende sieraden ,
Hy versiet sijn Dochters op de nieuwe manier ,
Hy versiet sijn Kelder van Wijn en van Bier ,
Hy versiet sijn Tafel met gezoön en gebraden ,
Hy versiet sijn Lichaem van bonte gewaden :
Dan versiet hem de reekeningh niet euvel wel ,
Soo versiet hy de kans en 't geheele spel .

10.

Ghy zijt abel broer Joost om een Meyt te verleyen ,
Ghy zijt abel om 't recht te buygen en breken ,
Ghy zijt abel om een slechten Boer te ontweyen ,
Om een Burger het kaper vol hoys te steecken ;
Maer verstaet Kaim eens uw abele teecken ,
Hy helpt u om een luchjen ter schuldiger stondt ,
En Godt sal hem vergeven saeck en sondt .

11.

Die tot lekkere beetjes voor haer vijven begeeren
Een ontbijten, die hebben voor twee goude kroonen
En tot Morfes mogen wel een goe maeltijt teeren ,
Om minder gelts veel meer persoonen ,
Dan noch moet ick seggen, (Godt moetet hem loonen)
Die my 's morgens tot lekkere beetjes siet gaen lagen
Derf 's middaeghs tot Morfes niet na my vragen .

12.

Janneken vraecht ghy noch, wat Want beduyt ?
Want dat is Laken by de Duytsche knechten ,
Want is dat de zijden van de Huysen sluyt ,
Want seydt hy, die met reden wat wil uytrechten
Want is reedtschap om de Visschen te bevechten
Want deekt de handt voor hette en voor kout ,
Dan de meeste Want hebt ghy getrouwt .

13.

Ringen, kleynodien, noch geborduerde kleeren ,
Geback, gebraden, noch kostelijke dranck ,
Danffen, springen, mommen, noch bancketteeren ,
Wandelen, vryen, kouten, noch lieflijke sanck ,
Orgels

Orgels, trompen, fluyten, noch snaren geklanck,
 En mogen niet vermaken mijn waertste Kersou:
 Dan alleen dat van een Maget maect een Vrouw.

14.

Harmen heeft veel dijcks en luttel landts,
 Is veel schuldigh, en doet weynigh boets,
 Heeft een groote pleyt, en weynigh verstandts,
 Is een Krijghs-man, en heeft weynigh moedts,
 Heeft veel kinderen, en weynigh goedts,
 Een krom Mes dat niet langer dan een Engelsche
 gaert,, is,

En elck seydt dat arman recht beswaert,, is.

15.

Al wijst ghy Jasper waer te vryen is een hubsche
 Maeght,

Van eerbaer geslachte, en van goede seden,
 Geschickt, lieflijck, die haer eerlijck draeght,
 Gesont van lichaem, en begaest van reden.
 Daer vraeght hy niet na, als dees jonge sotten:
 Dan hy vraeght slechts na nobels en angelotten.

16.

Om dat Nelleken is van have rijck,
 Soo wil sy niet ankeren dan aen haers gelijk:
 Maer overleydt sy de sake bloot en naect,
 Soo moet het ongelijk zijn dat het huwelick maect.

17.

Dat hof is uyt, men trompter niet meer,
 Ick hebber geweest, ick komer niet weër,
 De waerheyt geswegen en is niet geloogen,
 Janneken seker is noch gekomen ter eer,
 Ick segh niet datse gebroken heeft menigen speer,
 Dan ten minsten gespilt, gekraecht of gebogen,
 Die haer voor Weduw' trouwt, die sal minst zijn be-
 drogen.

18.

Jaep, wat doet ghy alijdt op 't hoeckskken van dat
 straetjen

By de Wevers Dochter, mijn lieve kint?
 Wa vaertjen ick verleen haer een droogh praetjen,
 Daerse alleen by haer Moerken sit en spint,

En

En geeft somtijdts 't Vlas datse om de rocken wint :
 Daerom fiet mer my garen, dat 's goet te gelooven,
 Maer wie verkoopt de webben, die men weeft van
 de rooven ?

19.

Hans ghy zijt geen Patriot dat ghy 't weet,
 Dan ick geloof wel dat uw Pater Jotto heet.

20.

Hans is uyt Westphalen sijn Vaer ontloopen,
 Over 't heck gesprongen, of deur gekroopen,
 En hier roept en krijt hy om te werden verheven,
 Al de oude Burgers zijn verraders of soe,
 Ick ben een goet oprecht Patriot:
 Was het soo, hy had wel heym gebleven:
 Dan die hem Landclooper schelde, sou hem die oock
 toenaem geven ?

21.

Uyt erre moedt heeft Jorden een Wijf getrouwt,
 Uyt erre moedt heeft hy haer Hoer geheeten,
 Uyt erre moedt maeckt hy rijk de Schout,
 Uyt erre moedt heeft hy sijn Moer gesmeten,
 Uyt erre moedt heeft hy veel quaeds bedreven:
 Is 't niet recht dat hy nu in arremoad moet leven ?

22.

Die Jonker die om een kleyntjen niet wilde bocken
 Zijnde daer de Kaentjes haer rijckdom quellen,
 Sagh soo noest dat hy met sijn oogen scheen op te
 slocken,

Dees snoepige Kamer-katjes die haer knipjen stellen,
 Om te belagen, niet mijn of mijns gelijcke gesellen,
 Maer dierbare beminners van schoone vrouwen,
 Riep, laet Wijntjen halen, doet eyeren pellen,
 Met Suycker en Kaneel om Kandiel te brouwen,
 Gelt mach de randt bijten noch de maegh verdouwen,
 Patrijfen, Phasanen, laet braden en koocken,
 Haelt Thaerten, Marsepeynen, om bancket te hou-
 wen,

Wateren, speceryen, soetgeurige roocken ?
 Dan 's morgens doen hem de stert veer was gelooc-
 ken,

en

En in sijn buydel scherp was munt noch kruys ,
Kocht hy een duyts aen Spieringh , en droeghe self
r'huys.

23.

Doe de stad van vreughden stondt over endt ,
Heeft mijn Joncker van Weeldemal sijn beste kap ge-
smeten ,

In een huys daer hy uytermaten wel was bekend ,
Dan waer het staet, dat heeft hy gantsch vergeten ,
Geeft weder dat met schanden van u sou zijn beseten,
Om dat de kay niet verkouwen sou, och haest u knap,
Dit bid u mijn Joncker niet, dan de kap.

24.

Klaes timmerde een huys , na Amsterdams ge-
mack ,

Op een erf onrent van dertien voeten breedt ,
Een Voor-huys , een Koocken , een Schoorsteen, een
Back ,

Daer aen een Kamer beschoten en bekleedt ,
Kostelijck genoegh, als de manier wel weer ,
En op dat hy die voor doorloop sou bevryen ,
Schoot hy daer een door-gangh af ter zyen ,
Dan siet hoe reyn komt doch alle dingh ter snee :
Klaes maecte een Gangh, en hy heetter twee.

25.

Hercules had op sijn schoften den Hemel gevat :
Sampson verdroegh de Poorten van Gasa de Stadt :
Milo droegh een volwassen vier-jarige Stier :
Jorgh in elcke handt een tonne vol Bier :
En de woorden van Lijs Kaecks, ô jammerlijcke pla-
gen ,

Kan Herc, Sampson, Milo, noch Jorgh verdragen.

26.

Elck een vraeght my, seght doch wanneer ,
Wanneer sult ghy daer een eynd af maken ,
Ick doe mijn best, en menigen keer ,
Om in mijn Liefs deur en gracy te raken ,
Dan sy die beter verstondt de saken ,
Seyde, om haestelijck het eynd te vinnen :
Soo moet ghy schoon Lief in 't middel beginnen.

27. Sy

27.

Sy die my op den tuy heeft ghouwen,
 Heeft my getoont haer barmhertigheyt,
 In haer Kamer brocht my de fleur van Vrouwen,
 Daer stondt een beddeken wel bereydt,
 Al haer stuersheydt hadt sy afgeleydt,
 Wilde ick haer kussen, sy boodt my de mondt,
 Haer hert schonck sy my door edelheyt,
 Dies vlieg ick van vreughden, 't dunckt my goet rond.

28.

Verdriet en droefheyt liet ick vallen,
 Doen ick sagh dat haer hert was mijn,
 Ick seyde, Liefken 't is niet met allen,
 Mach ick niet slapen in de armkens dijn:
 Daer op antwoorde dat Meysken fijn,
 Laet my met dit vragen doch ongequelt;
 Want van 't lijf sal hy haest Meester zijn,
 Die 't herte heeft in sijn geweld.

29.

Soo veel genoegh meer is als veel;
 Soo veel als dapper gaet voor eel;
 Soo veel vrolijk min is als bly;
 Soo veel scheelt beleeftheyt en courtosy.

30.

Abel regeert nu landt, luyden en steden,
 Abel heeft sich op Moyses stoel gestelt,
 Abel heeft nu recht met geweldige reden,
 Kaim is vernielt, en Abel houdt het veldt,
 Abel heeft Kaim met list en geweldt
 Verdreven, verjaeght, verbannen, verftoten,
 Zijnse dan met een sop niet overgoten?

31.

Verlepte afgemende van lenden moe,
 Dat ghy Rogge-broodt eet en drinckt water toe,
 Voorwaer Marry Bredeborfts is niet bysonders:
 Dan uw Dochter drinckt water, dat is wat wonder.

32.

Ghy wilt een proper en groot man zijn geacht,
 Voorwaer Pietjen Proper, dat is al nacht,

Een

Een proper Dier is dat fiere jente Janneken :
Een proper man is geen man, dan een manneken.

33.

Wie misdoet meer ? hy die gaet spreken ,
Dat gy mijn Bruyt sult zijn met uw bloosende kaken ?
Of ghy, die hem maeckt een logenaer gemeen ,
Daer ghy 't nochtan s wel waer kondt maken ?
Siet hier staen u te doen drie fraye saken ,
My mooght ghy van alle verdriet genesen ,
Hem helpen dat hy uyt de logen mach raken ,
En dat ghy niet ondankbaer sult schijnen te wesen.

34.

Meent ghy dat Joost die onsoete korst ,
(Om dat hy belooft heeft tot berouw en boet ,
Anders niet te drincken dan voor den dorst)
Sobereren wil ? Voorwaer hy en doet ,
Recht en slecht is sijn meeningh en gemoedt.

35.

Ick ben niet meer dat ick heb geweest ,
Noch sal 't niet worden tot geender tijdt :
Mijn Lenten en mijn Somer meest ,
Die ben ick al geworden quijt :
O Liefde, ick heb u gedient met vlijt ,
Boven alle Goden niet om verhoogen ,
Dan werde ick herbooren in 's werelts krijt ,
Soo soude ick u weder dienen mogen.

36.

Waerom bedrijft ghy soo grooten rouw ?
Om dat uw jeught u heeft begeben ?
Seker ghy zijt al fraeyer nou ,
Dan dese jeughdekens onbedreven ,
Gesloten knoppen, Rosen verheven ,
Seer haestelijck dorren en vergaen ,
Gedueriger schoonheyt siet men aenkleven
Den bladen groen, die op den Roselaer staen.

37.

Waerom wenscht ghy om weder te stryen ,
Dat ghy in de Werelt wilt zija herboren ?
Om te minuen, en druck te lyen ?
Kondt ghy daer voordeel in besporen ?

E

Seker

Seker my dunckt hy flacht de dooren,
 Die tweemaal een harde noot wil kraken,
 En deur den wegh wil gaen daer hy te vooren,
 Met nauwer noodt kost deur geraken.

38.

Janneken seydt datse my laetst sach
 Soo droncken, dat men wel mocht vreesen:
 Ick geloof dattet wel soo wesen mach,
 Want sy mocht self wel droncken wesen.

39.

Nel meent dattet een parl is aen haer kranz,
 Datse noyt voor mom gingh, noch te dans:
 Dan Maleyeren is gesturven Maeght,
 Om dattet haer niet en is gevraeght.

40.

Om winst soo steeckt de Visscher van strant,
 Om winst vaert de Schipper over zee en zant;
 Om winst reyft de Koopman door 't gantsche landt;
 Om winst gebruyckt den Landtman den kouter;
 Om winst stelt de Lands-knecht sijn lijf te pandt;
 Om winst soe leeft de Hoere in schandt;
 Om winst spreekk de voorspraeck als een loos quant;
 Om winst soet gaet de Paep ten Outer:
 Dan alleen de Vryers ('t moet haer verdrieten)
 Die moeten altijt 't haer daer in schieten.

41.

De Meyskens van de courtosye,
 Stellen op Brabands haer fantasye;
 Op Brabands setten sy het kap;
 Op Brabands is 't huyfken met den oorlap;
 Op Brabands zijn haer lubbekens geset;
 Op Brabands is haer fluweelen klet;
 Op Brabands knoopen sy haer mouwen;
 Op Brabands fronsen sy haer bouwen;
 Op Brabands seggense ja voorwaer;
 Op Brabands spreken sy alle gaer;
 Op Brabands singense haren sangh;
 Op Brabands makense haren gangh;
 Op Brabands

Amsterdamsche Dochters doet my bescheydt,
Schaemt ghy u van de Hollandtsche bottigheydt?

42.

Men lubt een Heynst, om een Ruyn te maken,
Men lubt een Ver, om aen een Os te raken,
Men lubt een Haen om een Kappoen te speten:
Maer ghy zijt gelubt, seght, hoe wilt ghy heeten?

43.

Hendrick, dit sende ick u tot uw nieuwe jaer,
Houdt het my ten besten, offer yet gebrack:
't En zijn niet dan woorden: seght ghy, dat 's waer:
Maer betaelt my met woorden, soo is 't lapsack.

44.

Die sonder Hop sijn bierken brouwt,
Die sijn kost koockt sonder ceck of sout,
Broodt bakt sonder heven ofte sueren,
En maect vaerses sonder merrigh daer in,
Mach vryelijck dencken in sijnen sachten sin,
Dat sijn soetsapigh werck niet langh sal dueren.

45.

Frans noemt sijn Kock Koocker, en 't is een Meyt,
Al is 't wat quaet Duyts, 't is goet bescheyt,
Hy doettet op dat hem niet sou gebreken
Een schie, om sijn Penne-mes in te steken.

46.

Als Gooffen by scheel Neelken altemet komt pra-
ten,

Soo seydt hy, datse excellent is, ja al boven maten
In al haer wesen, staen, gaen en doen,
Sy is excellent van neus, lippen en tanden,
Excellent van middel, voeten en handen,
't Aensicht excellent van couleur en van fatsoen,
Sy gaet excellent in koussen en in schoen,
Ja Gooffen seydt de waerheyt, ey slechte oy:
Maer excellent is alsoo wel leelijck als moy.

47.

Natuerlijcke welgedaenheyt is geensins genoegh,
Om roemgierigh in schoonheyt de moedt te verheffen,
Boerten, lacchen, singen en spreken wel te voegh,
De beeldelijcke suyperheyt ver overtreffen,

Natuere wordt geholpen door wel-belede konst:
Maer isser geen genegentheyt? Soo isiet al om sonst.

48.

O aerdige waerdige Meysken klein,
O Vrouwen hert soo hart als steen,
Wacrom martelt ghy mijn gedachten,
Met een lijnigh verdwijnigh wachten?
Ick bemin u fiet in sulcker voegen,
Als 't Paert moe en mat van ploegen,
't Gareel bemint daer 't in moet braken,
Om dattet daer af niet vry kan raken.
Bemin ick dan spijt mijnen sin,
Tegen mijn danck dat ick bemin:
Soo en haet ick immers hoe het geschiet,
Dan evenwel soo en bemin ick niet.

49.

*Amour & mort m'ont fait outrage,
Pourquoy me pleins amerement,
Amour m'a jetté en servage
D'une belle vrayement:
Mais la mort cruellement,
A icelle a osté la vie;
Amour osta mon entendement,
Et la mort ma douce amie.*

50.

Overgeset by H. L. Spiegel.

Liefde ende doodt tegen mijn partyen,
Dies weent mijn hert, het kermt, het klaeght,
Liefde door sijn brandt heeft my doen vryen
Een schoone en suyverlijcke Maeght:
Maer de doodt seer wreedt en onvertsaght,
Heeft haer gehaelt t'mijnder onvromen:
Liefde heeft my mijn verstandt ontjaeght,
En de doodt heeft my mijn Lief genomen.

51.

Gefinde dat niet trouw en is,
Stinckent vleylich, gesturven vis,
Vuyle eyeren over hoop,
Malle luy en rotte peeren,
Boecken die geen deught en leeren,

Drancke

Dranckskens die daer maken loop,
Hoe meer om 't gelt, hoe quader koop.

52.

Ghy hebbet soo ver gebracht met uw labben,
Dat ghy u wel soudt met neuten beslabben.

53.

Die 't laeckt is quaet, die 't prijft is mal:
Dan ick werp op 't dack, kaeft ghy de bal.

't Is goet,, 't is joek,
't Is loet,, 't is goet,
't Is roet,, 't is krock,
't Is goet,, 't is joek:
Malle moy rock.

Eynde van de Quicken.

Het eerste

S C H O C K

Van de

ROMMELSOO.

1.

NOë plante den Wijngaert soet,
 En bespoeyde de stam met bloet,
 Van Leeuw, van Lam, van Aep, van Swijp,
 De vier complexien van de Wijn:
 Leeuwen Wijn is trots en woedigh:
 Lammekens Wijn is gul en goedigh:
 Verckens Wijn doet storten en spillen:
 Apen Wijn maect vreemde grillen.

2.

Eer sal een Kat broën Eyeren van Hennen,
 Eer sal de Wagen de Paerden mennen,
 Eer sal het Speck sijn Vet verliezen,
 Dan ick een ander Lief sal kiezen.

Eer sal de Son opgaen in 't Westen,
 En Kocyen in Boomen maken nesten,
 En Hout en Steen sal hoesten en sniesen,
 Dan ick een ander Lief sal kiezen.

Eer sal een Visschers Kater vergaen,
 Van honger sal sterven een Molenaers Haen,
 En Schapen dragen gulden vliessen,
 Dan ick een ander Lief sal kiezen.

Als de Schepen zeylen tegen windt,
 Als de Vader jonger is dan sijn kindt,
 En in Julio een voet dick sal vriesen,
 Dan sal ick een ander Liefken kiezen.

3. Aen

3. *Aen Jan van Hout.*

Klaes van Hout kan loopen noch springen :
Frans van Hout kan lesen noch schrijven :
Maerten van Hout kan seggen noch singen :
Barber van Hout kan wasschen noch stijven :
Dan mijn vriendt van Hout kan alle vreugt bedrijven.

4. *Aen Lambert.*

Hebt ghy een quaedt Wijf, die ghy moet achten ?
Hebt ghy kinderen die u om eten quellen ?
Hebt ghy een Meester daer ghy op moet wachten ?
Hebt ghy een pleyt op Articulen te stellen ?
Hebt ghy te schrijven of gelt te tellen ?
Of wil het ledigh gaen u niet toe-laten ,
Een uurken by uw vriendt te komen praten ?

5. *Aen den selven.*

Ghy zijt niet lam in danssen en springen ,
Ghy zijt niet lam in 't loopen, in 't gaen ,
Ghy zijt niet lam in 't worstelen en wringen ,
Ghy zijt niet lam in hippelen of staen ,
Ghy zijt niet lam als ghy rijdt op de baen :
De reden waerom ick u Lammert moet nomen ,
Is, dat ghy lam zijt, by uw lamme maet te komen.

6. *Noch aen hem.*

Ghy zijt niet lam, als ghy na uw Liefken spoet ,
Als ghy danst soo en hebt ghy geen lamme voet ,
Op de markt oock gaet ghy recht als een brammert :
Dan my te besoecken zijt ghy een rechte lammert.

7.

Deur hopende hoop
De doot dunckt my een gerustigh leven ,
Mijn self plaegh ick met geneughte siet ,
En door mijn geneughte lijd ick verdriet ,
Dat door de pijn, die my geneught kan geven.
Deur hopende hoop.
De hatelijcke liefde heeft onmaet verdreven ,
Deur matigheyt moet my ongeneught aenkleven :
Want met hetten het my verkoelinge biedt ,
Deur hopende hoop komt wanhoop my beneven ,
Het kindt dat sijn Moeder brengt in sneven ,
Verbindt sijn oogen om my te sien beven ,

Het loopt wech en kan van my wiicken niet,
 Blijft in duyfternis verholen en verfpiet,
 Op dat mijn liden openbaer zy gefchreven.
 Deur hopende hoop.

Janneken, mijn Lief, moet ick u een reysken?
 Al vraeght ghy, wat? Ghy weet wel wat ick meen?
 Een halven daelder geef ick u proper Meysken.
 Janneken, mijn Lief, moet ick u een reysken?
 Wilt ghy dan meer, foo mooght ghy 't selfs eyffchen?
 Dan tot mijn begeeren en wilt niet seggen ueen
 Janneken, mijn Lief, moet ick u een reysken?
 Al vraeght ghy, wat? Ghy weet wel wat ick meen?
 Proeven, schoon Lief, of ghy oock zijt te kleen,

8.

En vraeght niet al te veel,
 Maer flaet handt aen den Ploegh,
 Wy Meyskens, wy zijn eel:
 En vraeght niet al te veel,
 Sonder twift of krackeel,
 Soo doet na uw gevoegh.
 En vraeght niet al te veel,
 Maer flaet handt aen den Ploegh:
 Ben ick dan te kleyn, foo maeckt my groot genoegh.

9. Graf-fchrift.

Hier onder leydt,
 Een jonge Meyt,
 Die plach te zijn,
 Vrolijk van praet,
 Eerlijk van daedt,
 Schoon van aenschijn.

Met hare vreught,
 Heeft fy verheught,
 Groot ende kleyn:
 Maer haer verdriet,
 Klaeghde fy niet,
 Dan Godt alleyn.

Den wegh ter doot,
 Deur liden groot,
 Is fy getreden:
 Met Lazaro bloot,

In Abrahams schoot,
Rust sy in vreden. Amen.

10.

Al zyt ghy op my nu seer gestoort,
Uw gramfchap fal ick in 't foet gebruycken;
Met u heb ick veel vreughts oorboort.
Al zyt ghy op my nu seer gestoort;
Dan isfer een ander die uw herte bekoort,
Wilt hem vry in uw armkens luycken.
Al zyt ghy op my nu seer gestoort,
Uw gramfchap fal ick in 't foet gebruycken.

11.

Waer is, schoon Lief, den tijdt voorleden,
Die ons dede hanteeren folaes en vreught?
Als wy e'tamen fpraken met lieflijke reden:
Waer is, schoon lief, den tijdt voorleden,
Die uw hart en 't mijn ftelde in vreden?
Maer fcheyden van u, maectt ongeneught.
Waer is, schoon Lief, den tijdt voorleden,
Die ons dede hanteeren folaes en vreught?
Peynft'er om, Lief, als ghy niet flapen meught.

12.

Pieter meent ghy te wesen eel,
Om dat ghy draecht Zijd en Fluweel?
Of om dat ghy hebt soo fraeyen Van?
Neen: maer waert ghy eel van geflacht,
Of uytgefondert deur deught of kracht,
Soo waert ghy eerft een Edelman.

13.

Alderlieffte ghy geeft my bloemen en blaen;
My, die de vrucht begeert te ploeken:
Wat fal ick hier anders uyt verftaen,
Dan dat ghy niet wilt dan boerten en jocken?

14.

Pluyckt eerft de bladen en bloemen foer,
De vruchte moet noch wat zijn gefpaert;
Laetfe het rijpen, soo wordtfe goet:
Verfmaedt ghy 't kleyn, soo zyt ghy 't groot niet

waer.

14. *Aen Arent.*

Heb ick geen geloof, ghy averterchte Loth?
 Om dat ick niet geloof, dat ghy gelooft in Godt?
 Nochtans geloof ick dat ghy 't Vaderlandt verliet,
 Om 't geloof, en ghy kent uw Pater Noster niet.

Ick geloof dat ghy zijt een Kalf, sijn ist,
 Ick geloof dat ghy den Paus houdt voor Antechrist,
 Ick geloof dat ghy haet d'Inquifity van Spanjen,
 En kortwijligen Raet zijt by den Prince van Oranjen.
 Ick geloof dat gy een Lands-knecht zijt by de wijnen.
 Ick geloof dat ghy een Ruyter zijt achter 't gordijn.
 Ick geloof dat uw Wijf u maeckte rijk,
 Ick geloof dat ghy Commiffaris zijt van den dijck.
 Ick geloof dat ghy zijt een Gans of Duyf,
 Een Uyl of Kievit met een groote kuyl,
 Of een Koeckoeck die de Nachtegael wil verdooven;
 Dan dat ghy een Arent zijt en kan ick niet gelooven.

15.

Die u vrijt mooght ghy niet lyen,
 En die ghy begeert, komt u niet vryen:
 Ghy mochtet uw dagen niet beter paffen,
 Om tuffchen twee stoelen te raken in der affen.

16.

Uyt uw finne, feght ghy, foudt ghy worden wel,
 Als ghy fiet een pufpuntige flordebel;
 Dan op dat u deur fulcks geen leet gefchiet,
 Soo rade ick u, kijckt in de fpiegel niet.

17.

Als ick 's avonds voorby uw huys loop hoepent,
 Daer ghy staet tuffchen twee fteenen floepen,
 En ick van groeten u fchenck uw deel:
 Soo antwoordt ghy alle drie even veel.

18.

Het eerst dattet aen u werdt verfocht,
 Slaet toe de koop uw Lief op trouwen,
 't Is beter berouwen en verkocht,
 Dan behouwen en berouwen.

19.

Met Water dorfchen, Eyeren fchillen,
 Met Neten kraken, Vorfchen villen,

En met Janneken een jaer te vryen,
Sult ghy even veel bedyen.

20.

Ghy zijt soo schoon en soet van wesen,
Dat ick voor u niet bid den Heer,
Dan dat hy u slechts behoudt in desen:
Want schoonder maectt hy u nimmermeer.

21.

Men mach my wel elwaerts noôn te gaff,
Om met Wijn en Bier wel te tracteeren:
Maer nergens is beter op my gepast,
Dan daer ick met u mach triumpheeren.

22.

Rijck van have, flux van leden,
Vrolijk van praet, soet van zeden,
Schoon van aensicht, wijs van sinnen,
Wat droes en soude u niet beminnen?

23.

Ghy hebt soo dick by uw eedt verklaert,
Dat ghy geen ander en soudt beminnen,
Dan ghy reeckende doe al sonder waerd,
Ghy sult ester wel bet versinnen.

24.

Truy beval haer Soon dat hy een Vryster, van haer
verspiet,
Soude gaen vryen, wiens naem hy alleenlijck wist:
Maer om datter meer als een Hondt lodder hiet,
Heeft hy hier door de recht-schuldige gemist,
En sprekende van liefde aen die op sulcks niet had ge-
gift, (gront:
sloegh hem soetelijck, seggende, ick ken des Vryers
Och Lief ick meen 't seker sonder argh of list,
Bemercke hier oock aen, dat uw hert my Liefde jont:
Elcke slag is my soo soet, als een suyckerkoeck in
mijn mondt.

25.

Seker dat men u voor wijs siet an,
En dat men u Loeris acht voor een Man,
Danckt dat uw Baert, die u soo kan verçieren:
Maer Loeris, dat ick u acht voor een loen,

Voor een geck, voor een dwaes, voor een mal kap-
proen,

Danckt dat, Loeris, uw eygen manieren.

26.

Het sweeren is by u alsoo gemeyn,
Ghy sweert om een dingh, 't zy groot of kleyn,
Ghy sweert wel als u bijt een Vloot,
Ghy sweert wel om een Haverstroot,
Ghy soudt om een Beulingh wel sweeren siet,
Dat het Vercken gortigh is, en deught niet:
Maer al swoert ghy by den Duyvel of onsen Heer,
Soo sal ick u gelooven doch nimmermeer.

27.

Zijt gegroet, mijn Liefste, boven alle Vrouwen:
Zijt gegroet, de schoonste in 's wereldds rondtheyt:
Zijt gegroet, die ick met vreughden moet aenschou-
wen:

Zijt gegroet, de Liefste boven alle Vrouwen:
Zijt gegroet, op wien ick mijn gepeyns moet bouwen:
Zijt gegroet, op wien mijn levens grondt leydt:
Zijt gegroet, mijn Liefste boven alle Vrouwen:
Zijt gegroet, de schoonste in 's wereldds rondtheyt:
Godt geve u goeden dagh en goede gesontheyt.

28.

Stryen,, en schanffen,, soo doen de Hanssen,
Die krijgen leeren:
Vryen,, en danssen,, om Roose-kranssen,
Die liefd hanteeren.

29.

Hy is een dwaes, ja vertwijffelt sot,
Die Venus-kindt acht voor een Godt;
Want Godt is goet, sijn goetheyt wy mercken,, wel,
Kupido is een schelm, 't blijktt aen sijn wercken,, sel.

30.

Groote spoet,, is selden goet,, dus loopt niet snel:
Maer gaet traegh,, en staegh,, ghy sulter komen wel:
Dan wilt ghy vliegen, gelijk doet uw gedacht,
Ghy deed dees reyse wel op eender nacht:
Maer al ginght ghy in uw-droom te Romem,
Soo sult ghy even wijs wederom komen.

31. *Quaest*

31.

Quaedt is de Wolf die de Schapen quelt,
 Quaedt is de Regen op 't rijpe Koren,
 Quaedt is de Windt die de Boomen velt,
 Quaedt is voor my mijn Liefkens toren.

32.

Soet is de Regen op 't gezaende Vlas,
 Soet zijn de Bladen den gespaenden Geyt,
 Soet is de Koeyen het groene Gras,
 Soet is voor my een jonge Meyt.

33.

Als ghy doet een eerlijke daer,
 Al is 't met moeyten en arbeydt groot,
 De arbeydt door den rust vergaet,
 En de eere blijft oock na de doot.
 Maer foo ghy doet een schandelijk stiek,
 Al is daer wellust in begrepen,
 Die lust sal vergaen met een klick,
 En eeuwigh sal u de schandt na slegen.

34.

Meyskens van de courtozy,
 Weest hier vry,
 Als u de Jongers doen honneur,
 Niight, en seght na d'oude fleur,
 Grammercy.

35.

Meysken door der minnen dwanck,
 Ben ick kranck,
 Wilde ghy de sieckt' genesen,
 Ick soude seggen met vrolijk wesen,
 Grooten danck.

36.

Nergens beter dan in de Kerck is de Paep devoot,
 Nergens beter is de Vryer, dan daer dat hy sijn Lief
 aenschouwt,
 Nergens beter is 't Kint, dan op sijn Moeders schoot,
 Nergens beter is de Vis, dan in 't Water kout,
 Nergens beter is de Vogel, dan in 't wilde Wout,
 Nergens beter is de Koe, dan in 't groene Gras,
 Nergens beter is 't gelt dan in eygen tas.

37.

De Wereldt-wijse op zijn kloeck vernuftigh ver-
standt,

De Rijcke op zijn ongewis veranderlijck goedt,
De Stercke op zijn gewapende borst en handt,
De Jonge op zijn onversochte reuckeloofse moedt,
Op hooge Mueren, dicke Wallen de bloode sot:
Maer de Geloovige verlaet hem alleen op Godt.

38.

Vreemde Bedelaers te maken Heeren,
Boeven verheven in grooter eeren,
Uyt den lande jagen den rechten Patriot:
Den Rijcken goederen confiscueeren,
De arme Gemeente schatten en scheeren,
Is der Tyrannen raedt, daedt en slot:
Een oprechte Overigheyt is een gaef van Godt.

39.

Schepen die wetend valsch oordeel velt,
Koopman die verdurven Ware verkoopt voor goet,
Priester die gierigh is in 't vergaren van gelt,
Vuyle Hoere die sich schoon voor doet,
En solliciteren in groote Heeren hoven,
En sal hem niemandt seer beloven.

40. *Op de Bruyloft van Willem A. en Trijn E.*

Geluck Maget van leden onbevleekt,
Geluck Vryster eertijds van veele bemint,
Geluck Bruyt met kranzen van eeren gedeckt,
Geluck Vrouwe van de schoonste die men vint,
Godt make u moeder binnen 's Jaers van een kind,
Uytdruckende 't beeldt van uw Bruydegom getrouwt,
Geluck Maget, Vryster, Bruydt, ende Vrouw.

41. *Op de Bruyloft van Diewer en Godefrid.*

Noyt schoonder dagh, noyt blijder tijdinge,
Noyt meer solaes, noyt meer verblijdinge,
Noyt om droefheyt te staken soo seer bereydt,
Noyt soo genegen tot speelen en singen,
Noyt jeuckten mijn voeten soo om danffen en sprin-
gen,

Dan nu Diewer (wat schaettet geseydt)
Van Godes-frede wordt ter neêr geleydt.

42. *Op*

42. *Op de Bruyloft van Machtelt.*

Al fachtjes soetjes in 't dansen en springen,
 Al fachtjes soetjes in 't speelen en singen,
 Al fachtjes soetjes in 't praten en tellen,
 Al fachtjes soetjes in 't kittelen en tocken,
 Al fachtjes soetjes in 't boerten en jocken:
 Al fachtjes en soetjes in 't soenen en lellen:
 Dan als ghy uw Lief, die daer na wacht,, velt,
 Godt geef u geluck, en toont dan uw macht,, helt.

43. *Tafel-recht.*

't Hooft van de diſch sy Waerdts en Waerdinne,
 Verwaende courtofy komt hier niet inne,
 Beleeft en goets ronds na Hollandſche aert,
 Niemandt zy boven den omganger met drincken be-
 ſwaert:

Elck moet ſitten daer de Waerdts ſal beveelen:
 Ten minſten moet elck een Liedeken queelen:
 Het Tafel-bordt, u gegeven, laet voor u leggen,
 Spout niet het woordt (wat ſou men ſeggen)
 Boven de helft van het gediende en dient niet voort:
 Niemandt waeyt met ſijn hoedt na de benedijft is ge-
 hoort,

Boven eens ſal hem niemandt excuſeeren:
 Voort leeft boertigh en eerlijek, na uw ſelfs begeeren,
 Gefchiet ſchimp, trots, ſmaedt, onwil,
 Soo moet de wiſte hier ſwijgen ſtil:
 Elck doe voort ſijn beſt om 't geſelſchap te verma-
 ken,

Morgen moet men daer niet ten quaden of kaken:
 Deſe Wetten gaf Roemer in ſijn eygen huys,
 Dieſe niet en behagen, die blijve t'huys.

44.

De ſchoonheyt van uw aenſchijn klaer,
 Allegaer,
 Loven en prijſen over al,
 Wie is'er die anders ſeggen ſal
 Dan 't is waer?

45.

't Geluck dat de Bruydt verwacht,
 In 't gedacht,

112 Het eerste Schock
Godt geef dattet u moet gebeuren ,
Van uw Liefken sonder treuren ,
Nu te nacht.

46.
Ghy bewijst by jongh en oudt ,
Deur u kout ,
Dat in een schoon lijf, wesen eerbaer ,
Is gelijk een schoon blinckende klaer
Parl in 't gout.

47.
Wist ghy Meysken het secreet ,
Dat ick weet ,
Om uw sieckte te genesen ,
Ick wed dat ghy terstondt soudt wesen
Al gereet.

48.
Meysken hebt ghy uw Lief bespriet ,
Haest u fiet ,
Om hem te krijgen aen uw lijf ,
Dan soo sult ghy zijn een Wijf ,
Sult ghy niet ?

49.
Hier mede werdt u gelucke Vrouw Bruyt ,
Als 't is uyt ,
Men sal 't u geven in uw handt ,
Wilt het lappen ('t is geen schandt)
In uw huyt.

50.
Ghy wilt niet dan uyt twee de derde gelooven ,
Met uw neus soudt ghy wel een klaphout klooven

51.
Wil ick u seggen wat ick gis ,
Dattet is ,
Waerom ghy niet en wordt gevrijt ,
Om dat men wel fiet dat ghy zijt ,
Vleys noch Vis.

52.
Al zijn alle Meyskens gay ,
In de May ,

Soo wordt ghy nochtans gepresen,
 Datter onder haer mach wesen,
 Geen soo fray.

53.

Ick versta niet dese rancken,
 Die daer wancken,
 Onder de Meyskens onvertsaecht,
 Dat sy (alhoewel 't haer niet behaecht)
 Altijdt dancken.

54. *H. Laurentsz aen Roemers antwoorde.*

Die haer bemint, mach wenschen om mijn sterven,
 Soo hy dan vindt hope om te verwerven,
 Hy dientse trouw, maer ick houw
 Voor gewis,
 Al sturf ick nou, sy sou
 My volgen is.

55.

't Mocht haer betamen, voert ghy van deser erven,
 Met de Vryers al t'famen, datse dan riep om sterven:
 Maer waert ghy doodt, en een ander haer boot,
 Met lieflijk praten, trouw,
 Seker ick waen, datse nau een tracn.
 Om uwer liefden laten, sou.

56. *Antwoorde.*

Ick begeer niet meer, al wilde men my geven,
 Al Midas rijckdommen tot mijnder baten,
 Dat genoegh is tot onderhoudt van 't leven,
 Daer met wil ick my wel genoegen laten,
 Dan houdt maet, behaecht my boven maten.

57.

Adieu gesellen en dochters mede,
 Adieu Amsterdam, wel schoone stede,
 Adieu, schrijf ick voor eenen tijdt,
 Adieu geneughte en alle jolijt,
 Adieu danssen, springen en suaren-geluyt,
 Adieu trommel, trompet ende fluyt,
 Adieu al dat vreught mach verwecken,
 Adieu van hier soo wil ick trecken.
 Adieu praten, kouten en diviseeren,
 Met Dochters in de Doelen gaen spaseeren,

In de May of by de Mane-schijn ;

Adieu, ô klare Rijnsche Wijn ,

Adieu Poffet daer ick of droom ,

Adieu Stremmelis ende Room ,

Adieu Sint Anthonis-dijck en Outewael ,

Adieu segh ick u altermael.

Adieu Anneken Huys en Reguliers Hof ,

Adieu Jan ghy sneedt die kaes te grof ,

Met uw Ysbolten en Suycker-peeren ,

Adieu Haerlem, daer men de krijgh useeren ,

Adieu Heemstee, en dat deur bedwangh ,

Adieu Marryken Kuyers met uwen soeten sangh ,

Die ghy als een Nachtegael songht onder de Linde :

Adieu, vaer wel, tot dat ick u weder vinde.

Adieu Aerden-hout en Overveen ,

Adieu Jacht-honden groot ende klein ,

Adieu Duynen daer ick op plach te jagen ,

Adieu Hasen, Konijnen, ghy sult niet meer klagen ;

Over my : Adieu segh ick voor een half Jaer ,

Godt beter uw schade om dragen swaer ,

Tegen dat ick u weder koom visiteeren :

Adieu, ick hoop de tijdt sal keeren.

Adieu Hof vol bloemen gepoot ,

Adieu Angulieren en Rooskens root ,

Adieu duysent schoon, als mijn Lief playsant ,

Die niet hoe langer hoe liever is in 't herte gepland ;

Adieu Lelien wit, en welrieckende Violetten ,

Adieu Gout-bloemen, adieu Brunetten ,

Adieu Tydelosen, en adieu Aqueleyen :

Adieu, ick wil my gaen vermeyen.

Nu wel aen, adieu en blijft gesont ,

Adieu mijn waerdtste rooder mondt ,

Adieu mijn Lief in liefden rebel ,

Adieu ghy kent u selven wel ,

Adieu ick sal u altijdt eeren ,

Het zy in 't gaen of in 't keeren ,

Adieu mijn hert hebt ghy te pandt ,

Adieu, want ick treck uyt het landt.

Adieu Cupido met uw boogh en schichten ,

Schiet mijn Lief, of doet mijn Liefde swichten ,

Dewijl ick van haer ben absent :
 Adieu plaetse daerfe my eerst worde bekend ,
 Adieu Huys daer ick haer eerst van minnen aen-
 sprack ,
 Adieu leegh erf daer sy feer verschrack ,
 Doe ick haer subijt quam overvallen ,
 Adieu mijn Lief, ick wil niet meer kallen.

58.

Het schrale Water uyt een koperen vlotele ,
 Het groene Wey uyt een houten schotele ,
 Het Poffe-bier uyt tinnen flappers wichtigh ,
 De klare Wijn uyt Roemers heel deurlichtigh :
 Men mach 't weelinge Kandeel uyt gulden stop en
 schincken ;
 Dan niet beter als Mos uyt een aerden kopken drin-
 ken.

59. Tot Janus doufa.

Gelijcke boom, gelijcke bladen ,
 Gelijcke kaes, gelijcke maden ,
 Gelijcke sinnen, gelijcke raedt ,
 Gelijcke merckt, gelijcke koope ,
 Gelijcke vreesse, gelijcke hope ,
 Gelijcke naem, gelijcke daedt :
 Nu meen ick dat ghy wel verstaet
 Waerom u E. Janus is geheeten ?
 Om dat ghy bemint d'oude en nieuwe Poëten.

60.

O rijckdom, Moeder van alle quaet ,
 Wijf van valsche verradery ,
 Dochter van sorgh, Suster van haet ,
 Voester van alle schelmery ,
 U te hebben dat doet vreesen ,
 En niet te hebben droevigh wesen.

61.

Ysbrant Vryer het ryen is gedaen ,
 Op 't Water mocht ghy vryen gaen ,
 't Is anders als 't was in voorleden Jaren ,
 Men plach op 't ys te ryen, en in 't water te varen :
 Wat seght ghy Jan, zijt ghy al wijs ?
 Gaet men op 't water, en brandt het ys ?

62. H. Lou-

62. *H. Louwisz. aen Roemer.**Besiet,, 't bediet,, van desen sin :**Maer acht,, die 't vracht,, te meer noch min.*

Wat staet of handel sullen wy best verkiezen ;
 Roemer, goede vriendt, om geluckigh te leven ?
 't Hof doet veel lieden haer goetd en tijdt verliezen ;
 Die Koopmanschap wert met veel moeytens gedreven ;
 Den Zee-man siet men door groot perijckel sneven ;
 Selden by huys, en dickwils in doodts nootd ;
 Die Landt-man oock moet hem met vlijt begeven ;
 Tot wercken en slaven sal hy hebben 't broodt ;
 De Werelt te besoecken maect den Rijcken dick
 wils bloot ;

Die veel goets heeft, die staet veel avonturen ;
 En niet te hebben, is arger dan de dootd ;
 d'Huwelijcke staet brouwt oock veel quade kuren ;
 En d'ongehuwede moetet al alleen besueren ;
 Kinderen te hebben, en geen te hebben mede,
 Doet bey den Mensch dick ongerustigh treuren ;
 De jonckheydt is dom, en onbequaem van zeden ;
 d'Ouderdom is quellijck met ongesonde leden,
 En vreesse des doodts of lijden te verwerven :
 Dus Roemer Visscher is dit de beste reden,
 Of noyt te zijn, of geboren zijnde, sterven ?

63. *Roemers antwoortd.**Als een bloem de Spinne,, is Crater van sinne,**'t Leven te gebruycken :**Maer als Honich de Byen,, Metrodorus 't verblyen ;
 Daer uyt kan suycken.*

Wat wegh des levens dat ghy wilt wandelen ;
 Daer vindt ghy geneughte, gemack of eer ;
 Soo ghy 't Hof wilt volgen, en 't pleyten handelen ;
 Ghy krijgt een saem en gelt dats meer ;
 Maer uw verstandt moet ghy hier oeffenen seer ;
 En by huys te blijven vindt ghy een rustigh leven ;
 Soo op 't landt te woonen is uw begeer,
 't Aenschouwen der Ackeren sal uw geneughte geven ;
 Soo ghy in de Koopmanschap wel zijt bedreven,
 Of met perijckel over Zee wilt varen,
 De winst sal 't versoeten, die men daer aen siet kleven
 Zijt

Zijt ghy buytenslandts, wilt u niet bewaren :
 Als ghy veel gelts hebt, men fiet u gaten,
 En hebby geen soo durtdy u niet schamen,
 Ghy zijt sonder sorg en hebt niet te bewaren ;
 Hebt ghy een Wif, ghy teelt Kinderen t'lamen,
 En hebt ghy geen, ghy besorgt geen kramen,
 Zijt ghy een Vader die sijn Kinderen heeft belint,
 Sy sullen u beminnen, als 't wel sou betamen :
 En kringt gy geen kinderen by uw huys-vrou bemint,
 So en durtdy niet sorgen als een Vader voor sijn kint:
 En gelijk als men de eught seerich son het groeyen,
 Soo fiet men oock verstant in de graeuwheyt geprint;
 Dus weet ick niet waerom ghy u gaet moeyen,
 Dat ghy geboren zijnde, tot sterven wilt spoeyen :
 Wy moeten ons deel hebben, als d'ander menschen,, als:
 Een goet Man de doot, noch vreesen, noch wenschen,,
 sal.

Het tweede

SCHOCK

Van de

ROMMELSOO.

*Kleyne Gedichten uyt Cato, om op Tafel-
 borden te schrijven.*

1.

STatigh of vrolijk, soo de tijdt eyscht, soo zijt,
 Sonder schande schickt hem de Wijse na den tijt.

2.

Geduldigh leert dragen des armoeds last,
 Naect zijt ghy geworden des werelts galt.

3. Voor

3.

Voor de leste ure weest niet al te beducht,
Die de doot vrees, verliest des levens vrucht.

4.

Op dat u niet en gebreekt, wilt niet vergeten,
Dat men wel mach sparen, en sat eten.

5.

Mooght ghy niemant helpen sonder scha of schandh
Spoedt u, want dat is winst voor de handt.

6.

Schud quaet vermoeden uyt uwen schoot,
Vreesen en vermoeden is een dagelijcksche doot.

7.

De schande van uw vriendt wilt helpen decken,
Om 't verdriet te schouwen, dat men met hem sou
gecken.

8.

Der onwaerdiger voorspoedt laet u niet quellen,
't Geluck verheft den quaden om lager te vellen.

9.

Wilt ghy leven langh, sterck en gesont,
Steect het leckere beetjen dick bezijden uw mont.

10.

Die uyt het verleden merckt het toekomende spel,
Sulck een die weet sijn weetjen wel.

11.

Dat u belooft is, wilt niemant vast toefeggen,
Want ghy mooght de schult wel op een ander leggen.

12.

Lijdt ghy schade aen uw goedr, laet u dat soo seer
niet rouwen:
Maer stelt u te vreden met dat ghy hebt behouwen.

13.

O sterflijck Mensch, waer op is dat ghy betrouwt?
Die op een anders doot uw weelde bouwt.

14.

Laet de geheymenissen Godts, en den Hemel te be-
spien,
Dewijl ghy sterffelijck zijt, wilt op sterflijcke din-
gen sien.

15.

Gebruyckt dat ghy hebt of weet te werven,
En leeft niet armelijck, om rijck te sterven.

16. *Boertige.*

Had ghy niet meer gedroncken dan gelesen,
Uw neus en sou soo root niet wesen.

17.

Men lubt een Haen om dat hy sou groeyen te bet,
En ghy zijt gelubt, zijt ghy daerom soo vet?

18.

Ghy zijt goet ronds, merck ick aen dy:
Want veeltijdt vinde ick u by my.

19.

Dat aensicht vol gekarbonckelde datten,
Moet ghy alle daeghs dragen, of 't sou vermatten.

20.

Dat uw leden trillen, en uw handen beven,
Komt dat van veel om Godts-willen geven?

21.

De armen te besorgen wilt ghy niet laten blijven,
Daerom willen de Heydens de Kerstenen verdrijven.

22.

Is uw koocken soo besorght van vleys en speck,
Als uw peula? Soo sorght voor geen gebreck.

23.

Ghy houdt veel van de gracy, soo uw aensicht be-
wijst,

Maer veel liever noch hoort ghy de benedijst.

24.

Die sijn knip set om te vangen vreemde Meesen,
Die wil bedriegen, of bedrogen wesen.

25.

Wilt hier niet prijcken, om van ons te blaffen,
Die achter een Hoy-bergh wel een Gans soud straffen.

26.

Dat ghy soo meesterlijck een Hoen kondt breken,
En hebt ghy Sondaghs niet geleert in de preken.

27.

Als een alleen by eene gepaert is,
Toont eene en een wat elcks aert is.

28.

Die te tijd gebruyckt Konst, Haef en Vrouw,
Die heeft wat, als hy 't hebben sou.

29. *Op het Oordeel van Paris.*

Daer jeught onbedacht,, heeft in sijn macht,
Den prijs te geven,
Wordt rijke pracht,, met wijsheyt veracht,
En lust verheven.

30. *Op de veran teringe van Acteon.*

Die al sijn behagen,, hier wilt bejagen,
Tot allen stonden,
Sal worden verflagen,, als 't beeft in de lagen,
Van sijn selfs honden.

31.

Ghy weent, ghy lacht, ghy zijt verblijt en bedroeft,
Ghy loopt, ghy rust, ghy zijt rijk, en ghy behoeft,
Ghy zijt verwondert Harman, wat u dus d'jer ont-
sinnen,

Sulcks is 't gemeene leven van al de geen die minnen.

32.

Des Menschen leven, ziel, vleysch en bloedt,
Is geldt, en 't vermaledijde goedt;
Die 't niet en heeft, noch daerom weet geen raedt,
Die is levendigh doot aldaer hy gaet.

33.

Laet ghy u genoeg en met dat de natuer behoeft,
Soo sult ghy door armoed niet worden bedroeft,
Dan soeckt gy uw begeeren te krijgen met practijck,
Soo sult ghy nimmermeer worden rijk.

34. *Op Paesch dagh aen H. L. Spiegel.*

Seght Hendrick, wout ghy niet dattet al moogen
was?

Want by Vrysters te gaen geeft hyden geen pas,
En in de Herbergh is 't schand, ja by de Catholijcken,
By der straten te wandelen seer qualijck staet,
Kaetsen, dobbelen, of speelen is oock geen raet,
In de Kerck soudt ghy al te langh sitten kijken,
Buyten op den dijk soudt ghy u seer beslijcken,
Gesont t'huys blijven kan ick so qualijck doen als gy:
Weet ghy nergens te gaen? soo komt dan by my.

35. *Ant-*

35. *Antwoorde van H. L. Spiegel.*

Wist ick nergens te gaen , en quam ick u dan be-
soecken ,

Soo had ick luttel dancks van sulck bedrijf :
Dan nu heb ik t'huys wel geselschap aen mijn boeken,
En op straet daet loop ick niemant op 't lijf ;
Lust my mijn Lief te sien , tot mijn gerijf ,
Dat paste noyt beter als op desen dagh ,
In de Kerck zijnde , en soo ick daer wat blijf ,
Daer is gespel en gesangh , oock geen quaet gelach ,
Rochtans koom ick u by , als die wel beter mach.

35. *Op de Bruyloft van Marten en Helena.*

Als milde Marten mildelijck schinckt ,
En vrolijke Helene begeerlijck drinckt ,
't Nat dat elck een bracht op de beene ,
Seght dan dattet een paer is , een Heel eene.

37.

Nieuwe Kleeren zijn onmackelijck ,
Nieuwe Klercken schrijven klackelijck ,
Nieuwe Wagens altijd kraken ,
Nieuwe Schepen zeylen qualijck ,
Nieuw Gereetschap is ongalijck ,
Nieuwe Schouten scherper waken ,
Nieuwe Wetten veel luy laken.

38.

Nieuwe Kramers die wel borgen ,
Nieuwe Doctoren stout in 't worgen ,
Nieuwe Preeckaers soet van leeringe ,
Nieuwe Hoeren die wel singen ,
Nieuwe Speel-luy die vreught bringen ,
Nieuwe Waerden vet van smeeringe ,
Hebben altijd goede neeringe.

39.

Nieuwe Wijn , nieuwe Vaten ,
Nieuwe Honigh , nieuwe Raten ,
Nieuwe Dansers , nieuwe Pretten ,
Nieuwe Liefde , nieuwe Versuchten ,
Nieuwe Oorlogh , nieuwe geruchten ,
Nieuwe Paus , nieuwe Gesetten ,
Nieuwe Heeren , nieuwe Wetten.

F

40. Nieuwe

40.

Nieuwe Boecken doen wel lesen,
 Nieuw gehuwet wel t'huys wesen,
 Nieuwe Haringh krijght de Kroon,
 Nieuwe Vrysters zijn niet spijgh,
 Nieuwe Maeghden dienen vlijgh,
 Nieuwe Liedt is soet van toon,
 Nieuwe besemen vegen schoon.

41.

Die als sterffelijck Mensch verteert sijn goet,
 En spaert het gelijk of hy noch een tijdt sou leven,
 Sulck man is wijs, en van een recht gemoedt,
 En weet wel waer by 't sal nemen en geven.

42.

Soo den tijdt is, sy moet geleden zijn,
 Men mach hopen dattet sal beteren dra,
 Die wenscht en kan niet wel te vreden zijn,
 Dies ick van my geheel ontsla,
 Den tegenwoordigen tijdt wil ick slaen ga,
 Den verleden kan ick niet weder locken,
 Wachtende wat de toekomende sal brengen na,
 En hier-en-tusschen lacchen, boerten, jocken.

Eynde van de Rommelfoo.

RAEDT.

RAEDTSELEN.

14.

O Ns allen is gegeven van den Heer der Heeren ,
 Yet wat, dat wy geenfins mogen ontbeeren ,
 En nochtans wordt gefocht van Mannen en
 Wijven ,

Middel en manier om dat te verdrijven.

De tydt.

15.

By daegh ben ick meest bol en facht ,
 De meeste verdruckingh lijd ick by nacht ,
 Twee goe lieven ploegen op my om vrucht ,
 Sinte Luyerijs gefelichap hout my in grooter waer-
 den ,

Mijn vel is van 't meest lijdende gewas der aerden ,

Mijn ingewant heeft vleys gedragen by de lucht.

Een Bedde.

12.

In my is geblasen een levendigen Geest ,
 Levendigh nochtans heb ick noyt geweest ,
 Met knurven ben ick geciert by de grondt ,
 Boven het Barckhout heb ick een glatte mondt ,
 Rondt ben ick als een omgekeerde Klock ,
 Men fiet deur en deur mijn klare Rock ,
 Ick ben aendiender van de verdrijver van rouw ,
 Meer word ick gesoent dan eenige Vrouw ,
 Voort ben ick een lichter van de Kan ,
 En die dit schreef was mijn genan .

Een Koerner.

13.

Een volle spinrocken heb ick van binnen ,
 Sonder handen kan ick braeyen en fijn garen spinnen ,
 Als men bidt voor de Vogelaers rondt en snal ,
 Iets behoor ick mede onder het getal .

Een Spinne.

11.

Nieuw ben ick heel wit, en gebesight vacl,
 Ick stoot seer dick tegen swarte kusten,
 Van binnen met hayr, en van buyten kael,
 Het Gelderse Oorlogh komt met mijn rusten,
 Die moede van leegh gaen jaeght my met lusten,
 Herwaert en derwaert mer een getralyde bril,
 En die my jaeght staet selfs niet stil,
 Voort al die haer op my willen genceren,
 Die moeten eerst al haer goetd verteeren.

Een Kaetsbal.

7.

Van binnen hol ben ick, een vierkant gemack,
 Dicht zijn mijn wanten, en gat is mijn dack,
 Mijn hert is vyer, mijn maegh met een drey,
 Is in een oven gebacken van gekneden kley,
 Meest ben ick onderfaet van dat elck man begeert,
 Daer de lustige Troya om is gedeftruceert.

Een Stoof.

8.

Half ben ick van een morsigh Vercken genomen,
 d'Ander helft is uyt het wilde Wout gekomen,
 Met heet peck ben ick in 't gat gesteken,
 Daer ick ben, en sal geen pluymstrijcker gebreken,
 Die niet stordigh en is houdt my in sijn gemack,
 Maer Pieter Puntigh draeght my in sijn sack.

Een Kleerschuyter.

18.

Ick ben een schuer voor des Bedelaers kooren,
 De Jonckvrouwe met my uyt linckeren gaet,
 Wordt gekocht voor 't kindt eer 't is gebooren,
 De Zant-man gebruyckt my voor sijn maet,
 De Kramer bellaet, in my veel Waren,
 Ick ben gewoven van gewossen garen.

Een Mand.

9.

De Sone van die het al weet, heeft en fiet,
 Op de Werelt wefende en had my niet,
 Mijn colour is wit, root, groen, of paers,
 's Nachts dien ick het hoeft, en daeghs de naers,
 En als mijn naem een werck beduyt,
 Ben ick de meeste lust op een na van de Bruyt.

Een Kussen.

10.

Ick heb geen mondt, maer wel lange randen,
 't Scheel legb ick over een zy door onkonstige handen,
 Tapisseryen, linden noch wollen laken,
 Soud men rechtfinnigh sonder my kunnen maken,
 Ter jacht word ick gevoert in het Wout,
 Daer men't gevangen verliest, en't ongevange behout.

Een Kamme.

11.

Mijn bloedt is soo smakelijck als Rijnse mos,
 Mijn hert is hart, mijn vleyfch is ros,
 Koralijscher is mijn vel dan de lippen van uw Lief,
 En hy die my steelt die en is geen dief.

Een Keffe.

12.

Ick heb twee ooren, en hoor niet met allen,
 Ick heb een tongh, en ick kan niet kallen,
 Ick heb een groote buyck die vol is met een veegh,
 Eer ghy hondert soudt tellen isfe wederom leegh,
 Ick help seer heerlijck de pijpen stellen,
 In't gilt van de neusen mach men my wel tellen,
 By de Alcumisten ben ick seer lief en waert,
 Ick woon gemeenlijck op alle-mans haert,
 Dickwils noemt men my by d'Ambachten van's
 kleyn gewin,

Nu raedt ghy Heeren wat dat ick bin?

Een Blaasbalk.

13.

Janneken had (datse noyt voelde noch fagh,
 Noch noyt wift fy waer 't stondt of lagh)
 Een juweelken veel waerder dan gulden treforen,
 In een oogenblick is fy dat geworden quijt,
 En die het nam kreegh niet cene mijs,
 Dan moede lenden van sijn uytveikoren,
 Nu seght doch wat dat fy heeft verloren?

Misghedon.

14.

Vulcanus is mijn Vader vermaert:
 Natuere de Moeder die my heeft gebaert:
 Minerva gebruyckt my in den strijdt,
 Ick ben opgevoedt van konst en tijdt.
 Niet kan mijn groote krachte geven:
 Drie substantien doen my leven:
 Die kinderen die ick bringe voort,
 Zijn Donder, Destructy, Gramschap en Moort.
 Ick kan gebruycken spiersen noch swaerden:
 Ick ben Monster der Zee, noch der Aerden:
 Daer toe geen Duyvel van der Hellen:
 Nochrans kan ick de menschen quellen.

Een Boffe of Kertonne.

15.

Mijn Moeder is flap, en ick ben stijf,
 Gelijk als Krystal is al mijn lijf:
 En soo wanneer dat ick ga verloren,
 Werdt mijn Moeder weder nyt my geboren.

Het Is.

16.

Recept voor een Vryster.

Neemt Meyzjen d'eerste van een Meloen,
 De middelst van Ham, de lest van Hoer,
 Nutticht na de konst, als 't behoort te wesen,
 Geen dingh en sal u bet genesen.

Eynde van de Raedtfelen.

TUY.

T U Y T E R S.

1.

K Upido is uyt den Hemel gedaelt op d'aerdt,
Om een Smit te worden, niet dat hy heeft be-
hagen,

In 't Ambacht, dan stelt om my te plagen,
Midden in mijn hart sijn natgierigen haert.

Mijn Longen zijn sijn blaes-balcken, met suchten be-
swaert,

Op 't vyer soo sprenght hy het water van mijn
oogen,

Op mijn lever sijn ambeelt; met neerstig pogen,
smect hy duysent schichten van vinniger vaert.

Met een stompe vijl knaeght hy mijn gedacht,

Aen mijn verdriet spijckerende de sotte wacht,

Met hoopen polystende de geleden quaden.

Boven al noch dees jongen tot sijn behoef,

Leert in mijn lichaem, en doet daer sijn proef,

En soo hy yet mist, dat valt tot mijnder schaden.

2.

Meenigh sou met recht mijn geluck benyen,

Om de schoonheyt van haer, die my bemint,

Dan hier tegen zijn mijn oogen soo seer verblint,

Dat ick haer geenfins sou kunnen vryen.

Ick bemin een ander die my set ter zyen,

Siet hoe rechtvaerdigh my liefde plaeght,

Door Liefde t'mywaert, van die my mishaeht,

Door Liefde t'haerwaert, die my niet mach lyen,

Waerom ben ick by d'eene lief en waert?

Waerom is d'ander doch voor mijn vervaert?

Dan Kupido wil met gonst mijn lust bedelven:

Want vliedende voor haer, die om mijn sucht,

En volgende naerstigh die voor my vlucht,

Soo strompel ick rechte voort over my selven.

3.

Al waer ick een Kour, Deen, Schot, of Vin,

Behoefstigh, gevangen, arm, kreupel en lam,

Onmachtigh, verschrompelt, oudt, leelijck en
fram,

Soo behoorde ghy niet te zijn soo wreet van sin.
Ick weet wel dat ick niet waardigh en bin,

Soo hooge te minnen dan uw deughde stalt,

Mijnen wille, en hoe ghy my straffer valt,

Hoe ick uw schoonheyte meer en meer bemin.

Denckt ghy enen uws schoonheydts waardigh te
wachten,

Soo zijt ghy bedrogen van uw loofgedachten;

Want dat moft een Godt en geen mensche wesen?

Maer wilt ghy gevrijt zijn soo sinckt uwen moed,

Overleggende dat Venus die Goddinne soet,

Een Herder voor haer Lief had uytgelesen.

4.

Als het groote oogh dat alle dingh verfrayt,

In de *Tweelingen* rijft, alle boomen bloeyen,

De groene velden met grove aren vloeyen,

De kanten der rivieren zijn vol bloemen gesprayt,

Maer wanneer datter vluchtigh weder drayt,

Door den wegh des *Schusters* die neder valt,

Soo komter terstondt een heel ander gestalt,

Dat alle de aren en bloemen afmayt.

Desgelijcks als 't oogh van mijn Goddinne blinkt,

In mijn hert, mijn hert overvloedig voortbringt,

Een vermakelijck bloeyfel van seker nopen.

Soo haest sich dan die stralen verliesen,

Des belovenden voor-jaers bloemen vervriesen?

Voor den Ooghst afmaeyende mijn wanckelijck
hopen.

5.

Drijft uyt schoon Lief de strafheyt woedigh,

Die u doet wederstaen der minnen kracht,

En denckt niet dat een Dochter van goet ge-
slacht,

Sonder Liefde te dragen mach leven voorspoedig.

Waer toe dan dees schoonheyte overvloedigh?

Schoonheyte die in den strick my houdt begort,

Soo die ongepluckt op den struyck verdort,

Sonder te genieten hare gave goedigh.

't Is niet genoegh dat uw Acker is vet en goet,
 Soo ghy den behoorlijcken arbeydt daer niet aen
 en doet,
 Luttel vruchten sult gy in u schueten beluycken.
 Desgelijcks die sijn jeughdelijckheyt niet en verght,
 Is een woekenaer gelijk, die sijn schat ver-
 berght,
 En eer soude sterven dat hy 't soude gebruycken.

6.

Het duncken my voorwaer geen kleyne saken,
 Dewijl het lichaem gevoeght is van armen en
 beenen,
 Van longen, lever, milt, aderen en zeenen,
 Handen, voeten, breyn, harffenen en kaken.
 Dat Cupido hier tegen geen strijdt komt maken,
 Dan alleen hertneckigh in sijn opini verwert,
 Nergens anders na schiet dan op 't wit van mijn
 hert,

Sonder immermeer hooger of lager te raken.
 Was hy (soo men seydt) noch soo jongen kindt,
 Wulps, reuckeloos, wilt, woest en blindt,
 Sijn pijlen soo juyft niet vlogen na haer stede.
 Maer hy is een Landlooper, oudt, kloeck, versocht,
 Daer onse jeught alrijdt af wordt verkocht,
 En van de wijn-koop drincken wy selfs mede.

7.

Ongeluckiger is hy die hem selven verwert,
 In de banden van minnen, dan of hy sat,
 Hier beneden met Irion op het draeyende rat,
 Of daer de Promethische gier verscheurde sijn
 hert.

Hy voelt wassen in hem met verdriet en smert,
 Een pijnlijke vreugt die hem twijffelijk noopt,
 Ja noopt of deerlijck het vel affstroopt,
 Reden leydt onmachtigh door begeerte verspert.
 Gelijk een Vogelken dat aen een lijmtack sineest,
 Hoe 't meer spartelt en vliegt, hoe 't vaster kleeft,
 Onmogelijck is te ontkomen des vogelaers
 juck.

Soo is de Minnaer, hoe hy hem neerstiger spoet,

Hoe hy hem meer bint soo het wesen moet,
Aen het genoegelijck onslippelijck ongeluck.

8.

O Lief, die u met Liefde niet wilt verstooren,
Dan van deught en eere die u doen achten,
Sal door hitte en koude dan moeten verfmachten,
Mijn herte dat het uwe niet mach bekooren.

Al heb ick rampfaligh mijn moeyten verloren,
Om dat Liefde noyt quam in uw gedachten,
So sal ick my nochtans te noemen niet wachten,
De Stadt geluckigh, daer ghy zijt geboren.

Ick haet u nimmermeer, al waert ghy noch soo rebel,
Dan hem, segh ick, hem, mach ick haten wel,
Die my bracht daer ick van uw schoonheydt ben
gevaen.

Hy, hy heeft my vermoordt, als 't al is geseydt,
Want ist niet vermoorden als men yemant geleyt,
Daer men de strick des doodts mach ontryen
noch ontgaen?

9.

Zedert dat ick door natuerlijck nopen,
Tot een wettelijcke Liefde mijn vrolijck leven,
In getrouwe dienften hadde begeben,
Soo isser wel Jaer en dagh verlopen.

Ick blijf die ick ben, wie sou sulcks hopen,
Dat door 't verlopen des tijds spoedigheyt,
Kupido niet sou minderen sijn brandende woer-
digheyt,

Of de tresoren van gratie my doen open.

Maer ick vinde in 't vryen soo goede partuer,
Dat ick nu nimmer, noch tot geender uur:
Veranderen sal mijn stantachtige hult.

Die toekomende vreught daer ick na wacht,
Van tegenwoordigh verdriet de pijnne sacht,
En d'onsekere hoop voedt mijn seker gedult.

10.

Ick ben alsoo, als ghy wilt dat ick zy,
Gesont, sieck, hopen en desperaet,
Stil, ongerustigh, goet ende quaet,
Vriendlijck, vyandigh, droevigh en bly,

Morsigh)

Morfigh, puntigh, oock y ende sy,
 Genoeghlijck, pruyligh, heet en kout;
 Raveltuyt, stom, bloot en stout,
 Voorlichtigh, reuckeloos, gevangen en vry.
 Tevooren eer ghy my waert bekennt,
 Was een wesen in mijn aensicht geprent,
 Betamende een gemoedt hem selven machtigh:
 Maer nu ick van uw schoonheyt ben gevaen,
 Nu mach ick een oogenblick niet stille staen,
 En dat om dat ghy zijt soo onstantachtigh.

11.

Vry, los van reden, een slaef van rasery,
 Soo loop ick ter jacht na een al te wilden Dier,
 Als nu op een Bergh, nu langhs een Rivier,
 Nu in het bosch van jonge dwaesery.
 Ick besigh voor een leyfeel een lange dasery,
 Voor een Brack heb ick een bernende lust,
 Ick gebruyck voor Honden, sorgh, pijn, onrust,
 Jammer, verdriet, en visevasery.
 Dese siende hoe sy meer in 't jagen verstijven,
 Hoe sy meer en meer te rugge blijven,
 Soo keeren sy den kop om my te beschaden.
 Als hongerige reeckels grettigh om eten,
 Reppende haer muylen met groote beren,
 Verscheuren haer Meester sonder genaden.

12.

Ghy en wilt dan niet Lief? Soo moet ick zijn gepaeyt,
 Gedult tegen uw strafheyt wil my Godt geven,
 Gewroken sal ick zijn, mogen wy dertigh jaer
 leven,
 Siende de schoonheydt verwelcken die nu mijn
 ziel verfraeyt.
 Sulcke minnaers, Lief, zijn heel dun gzaeyt,
 Die sonder wederlieft oyt minnaers zijn geble-
 ven,
 En ten waer ick in onspoedt wel was bedreven,
 Dit weygeren hadde my het leven langh ont-
 draeyt.

Dan als ick wel overlegh in mijn hert,
 Dat ik d' eerste bedrogen door vrouwe niet en bin,

En dat kloecker dan ick verkregen scha en
smert.

Soo vergeef ick 't my selven in mijn eygen sin,
En u oock, die 't my doet, na uwer gewoonheyt;
Om dat ghyse alle te boven gaet in schoonheyt.

13.

De stralende Sonne had haer Paerden op den stal,
Of maecte met de Antipodes goede eier,
De Volle Maen was om een pijntjen gegaen te
bier,
Achter een Wolcke, die sy soo langh de Wacht
beval.

Soo kreegh ick lust om te besoecken dat Meysken
smal,

Dat mijn sinnekens heel heeft in haer gewelt:
Maer haer vindende aen een dansse gestelt,
Sprack ick met een ander tot boete van misvat.
Daer sy soo jaloers en gepeyns uyt heeft gevat,
Dat ick sint dier tijdt noyt van haer heb gehad,
Noch wincke noch woordt van Courtofy.

O vermaledijde Liefde, was schoonheyt behagelijck,
Niet genoegh gewapent met wreetheydt plag-
lijck,
Sonder die noch te verdubbelen door jalousy?

14.

Altijdt de bergen op haren top niet dragen,
Des geduerigen Winters sneeuwige vacht:
Altijdt zijn de Goden soo niet bedacht,
Met dreygende blixem de menschen te plagen.

Altijdt de Zee met onverbolgen wagen,
Door selheyt des wints, niet bestormt de strand:
Maer forge my houdt met een wreede tant,
Altijdt, altijdt komt mijn herte knagen.

Hoe ick my meer om hem te verdrincken vermaen,
Hoe hy meer en meer wast en dapperder aen,
Om mijn leven in onrust te houden hem stels.

O Hercules, had uw dienstelijcke kracht,
Dit wreede Monster oock omme-gebracht,
Mocht door uw dertiende vroomheyt wel wor-
den getelt.

15.

Mans is geteruynt op een neus-doeck te mincken,
 Beter dan de Schoenmaeckers op het leer te re-
 ken,
 Beter dan de Duyven op het trecke-becken,
 Beter dan een dronckaert een glas uyt te drinc-
 ken.

Als hy buyten komt de Molenaers wincken,
 Dat de Bleecksters de kleeren bergen in de sloot,
 Als hem de Naysters sien, 't werck in haer schoot
 Laten sy, om te bewaren, nederwaerts sincken.
 Noyt heeft hy geselschap van Dochters versocht,
 Daer hy neus-doecks gelijk oyt heeft gebrocht,
 Sonder neus-doeck t'huys en gingh hy van sijn
 dagen.

Dan Vrysters al weet ghy dit wel voor de handt,
 Met uw schade rade ick u, verset uw schandt,
 Of hy sal u een stuck van uw hemt ontdragen.

16.

Helacs wat is 't? Wat pijn voel ick by vlagen?
 Is dat Liefde? Wat dingh mach Liefde wesen?
 Is hy goet? Waerom wil ick dan voor hem
 vreesen?
 Is hy quaet? Hoe zijn my soo soet sijn slagen?
 Brand ick met mijn wil? t'Onrecht is al mijn klagen?
 En is 't tegen mijn danck dat ick dees Godt moes
 wijcken?
 Hoe doet hy soo hoogmoedigh aen my sijn hoog-
 moedt blijcken?
 Mach hy soo gebieden sonder oorlof te vragen?
 O vliegende kindt, hoe vreemt is uw geweyde?
 Ick drijf in de Zee en dat op uw geleyde,
 Sonder Zeyl, sonder Roer, sonder Ancker of
 Touwe.

Ghy voedt my met suchten, al lachende ween,, ick,
 't Leven my verdriet, al singende steen,, ick,
 In de Winter lijd ik hitte, en in de Somer kouwe.

17.

Die begeerigh is om sien in een jonge jeught,
 De schoonheyt vermenght kuysche matigheyt.

F 7

Ooge

Ootmoedige soetheyt en lieflijke statigheyt ,
 Aerdigheyt gebonden aen oprechte deught.
 Die hem in een Goddinnelijk wesen verheught ,
 Dat mijn jaren in geduerige groenheyt hout ,
 Soo is 't recht dat hy die Kerfou aenschouwt ,
 Die elck een my voor een Lief toeveught.
 Hier sal hy sien hoe liefde bijt en lacht ,
 Hoe hy wondt, hoe hy weêr heelt en sacht ,
 En sal dan roepen ; ô schoone creatuere.
 Geluckigh is hy ; ja geluckigh voorwaer ,
 Die daer mach beschouwen uw aenschijn klaer ;
 Maer geluckighst die van u krijght een goet
 avonture.

18.

Om in de handel van Liefde wel te bedyen ,
 Is 't niet genoegh dat ghy seght met schoonen
 schijn ,
 Duysentmael meer dan ghy zijt verliest te zijn ,
 Op haer volmaecktheydt , die u mach gebene-
 dyen.
 Neen, dan eerst voor al moet ghy leeren lyen ,
 En van een weygeren terstondt niet blijven ver-
 suft ,
 Een Vrouwe sal niet achten den haesten ver-
 bluft ,
 Dan den hertneckten stouten aenhouder in 't
 vryen.
 Want gemeenlijck prijsen wy aen een aer ,
 Dat wy aen ons voelen te gebreken ,
 Die blinde prijft het gesichte klaer.
 Die stomme prijft voor al het speken ,
 En die Vrouwen kennende haer wanckele sin-
 nen ,
 Geen dingh meer dan gestadigheyt en bemin-
 nen.

19.

Uyt mijn hert sal ick slippen tot geene stonden ,
 Ja als ick al onder een sarck sal zijn vergeten ,
 Het gedencken van een lieflijk wellekom herten ,
 Dat salvende genas mijn diepe wonden.

Als sy, die my doet doen de ronden ,
 Met een heuse groete op my haer oogen slaet ,
 Soo geheel en al mijn verdriet afdwaet ,
 Datter geen achterstal meer en wordt gevonden.
 Soo nu de groete van eenen goeden dagh ,
 Met een dicht omhelsen na langh bejagh ,
 In suycker verkeert mijn bitter kermen.
 Wat een Hemel sal my dan zijn die nacht ,
 Als mijn lijden niet alleen sal worden versacht ;
 Maer gantschelijck verswinden in haer armen.

20.

Ick peyl het water in een grondeloose put ,
 Ick drijf mijn ploegh op de barre strandt ,
 Ick zaey mijn zaedt in het dorre zant ,
 Sonder hoop van winnen ick 't spelken schut.
 Ick stort mijn gebedt voor een doove jut ,
 Ick offer een Sanct die des maect geen werck ,
 Ick loop te bevaert na een gesloten Kerck ,
 Ick doe grooten arbeydt en ben niemandt nut.
 Die wel aensiet mijns levens loop ,
 Sal niet seggen dat ick goede koop ,
 Dus langh gebruyck mijn vrye lust.
 Ick hoop, ick vrees, ick reecken sonder Waerd ,
 Op een bed mocht ick, en ick slaep op d'aerdt :
 Godt geef mijn benijders oock sulcke rust.

21.

Na dat te vergeefs mijn oogh t'ontdecken tracht ,
 Deur droevig sien, de droefheyte van mijn sinnen,
 En dat het uwe (de oorsaeck van mijn minnen)
 Niet en merckt, siende mijn lijden onfsacht :
 Soo is 't noodig met de tong uyt te meten het gedacht,
 Ontdeckende den brant die ick noch heb geheelt:
 Maer als ick koom by u mijn uytverkoren beelt,
 Mijn mondt open te doen, en heb ick gantsch
 geen macht.
 Nu ick dan te danck van het schietende wicht ,
 U heb geherbergh in mijn herte dicht ,
 Mijn gepeyns u te verbergen heb ick geen ver-
 mogen.

En daer woonende mooght ghy mercken heel ,

En vertellen self tegen uw selven, hoe veel
Dear uw waerde, mijn ziele heeft moeten doegen.

22.

Die twee bruyen oogen, twee lichten van mijn leven,
Op my blixemende haer stralende blyheyt,
Hebben soo seer beknelt mijn jonge vryheyt,
Dat ick gewilligh haer gevangen ben gebleven.
Haer liefde heeft mijn reden soo t'onder gedreven,
Dat ick versuft in haer schoonheydt t'aenschon-

wen,

So hertneckig mijn beloofde woort sal houwen,
Dat ick na ander te sien my niet sal begeven.

Geen ander sporen sullen my wandelen doen,
Geen ander kiekens sullen nyt dees eyeren broen,
Noch tot geen ander Sanctin mijn devocy strecken.

Mijn tonge geen ander schier noemen kan,
Mijn penne en inckt niet anders dan
Haer lof op papier en willen trecken.

Eynde van de Tuyters.

JAMMERTJENS.

1.

O Mal het goedt datter is in Nederlandt ,
 Soude ick van u, noch niemandt, seggen schandt
 Tegen reden, alsoo dat men wel mach dencken ;
 Dat ick niet gaern yemant sou blameeren of krenken.

Maer soo moet ghy oock gelooven daer by ,
 Dat uw gunst (Godt lof) my soo niet van noode zy ,
 Dat ick my daerom soude willen verneeren ,
 Om u te prijsen met liegen en flatteeren ,

Dit laet ick doen dees jonge finnen ,
 Die noch geen Liefde hebben mogen winnen ,
 En zijn te vreden al te nemen in 't goet ,
 Op datse in minnen mochten houden voet.

Dit laet ick doen de Spaensche natie ,
 Of de Italianen die begeeren uw gratie ,
 Die meer seggen, dan sy oyt dachten ,
 Om meer te verkrijgen, dan sy hopen en verwachten.

Want van die Landen, die meest dooren ,
 Weten wel dat uw ooren sulcks geern hooren ,
 En datter uyt vreemde Landen komt waer doch stof ,
 Dat soo luttel kost als prijs en lof.

Sy sullen seggen, dat uw oogen eenpaer ,
 Souden verduyfteren de Soane klaer ,
 En datter zijn twee Sterren aen het Firmament ,
 Veroorsakende haer vreught, en al haer torment.

U siende, sullen sy schijnen verbaest te wesen ,
 Dat Godt u heeft geschapen soo uytgelesen :
 En sullen benedyen het jaer en den tijdt ,
 Dat ghy zijt geboren in 's Werelds krijt ,

Sy sullen seggen, dat ghy door uw lacchen propijs ,
 Soudt ontfleken het vyer van minnen in een man van
 ys ,

En dat al de Speceryen van de nieuwe Koninkrijcken ,
 By uw soet-rieckende asem niet en zijn te gelijcken.

Sy sullen sweeren dat uw handen zijn soo wit ,
 Dat het snee daer by gelijcken, swert is als git ,

En

En dat uw tandekens gelijcken punten van Diaman-
ten,

Zijnde de gevangenis van d'amoureuſe quanten.

Ende uw lipkens, die als koralen blooſen,

Die beſchamen de alderrootſte rooſen:

Uw hayr (ick loof niet dat ſy 't meenen)

Prijſen ſy boven gout en koſtelijke ſteenen.

Sy ſullen ſeggen, dat uw woorden u bevallen ſo wel,

Dat ghy daer door ſteelt het hert van een geſel:

En dat de lieſlijkheydt uwer manieren voort,

Soude Mars gramſchap ſtillen, al was hy geſtoort.

Soo ghy ſinght een Liedeken, of ſpeelt op ſnaren,

Soo ſtilt ghy het ruyſſchen van *Aolus* dienaren:

En waer ghy op 't veldt uw voetjens gaet ſetten,

Daer waſſen rooſkens en violetten.

Met den kortſten geſeyt, ons tijt wel waert te loven,

Gaet om uw ſchoonheydt alleen alle tijden te boven.

Maer hoe ſoude ick duſdanige beuſelen kailen,

Sonder van lacchen onder de voet te vallen?

Sy ſeggen ſoo veel, dat die het derdendeel ſou ramen

In 't ſchrijven, die ſou het papier wel beſchamen.

Aengaende van my, ick ben niet van de ſinnen,

Dat ick mijn Liefde alſoo wil beginnen:

En mijn verſtandt en is niet ſoo verbolgen,

Dat ick hier in *Petrarcha* ſou willen volgen.

Dan ſal wel ſeggen, en wou 't wel waer maken,

Dat ghy uw dingh wel doet onder een wit laken:

En datter wel veel zijn die proncken en pralen,

Die by uw fraeyigheydt geen prijs en halen.

Maer dat ick u een Goddin ſoude nomen,

Men ſoude ſeggen, 't zijn leugens en dromen;

Want in uw lichaem, al is 't lieſlijk en aerdigh,

Zijn veel dingen die den Hemel niet zijn waerdigh.

2.

Soo uw beloften uyt Liefde beſtaen,

Waren volkomelijck ten eynde voldae:

Gelooft my Lief, dat ick uyt getrouwe deught,

Soude gedient hebben uw ſchoonheydt en jeught,

Doende voor u met lijf, ziel en leven,

Dat minnaer voor ſijn Lief oyt heeft bedreven.

ick

Ick segg niet dat ick u oyt heb hooren spreken,
 Woorden daer waerheyten sonde gebreken,
 Maer met oogen schouwende uw schoone stature,
 Soo dochtet my te veel dat soo goeden avonture,
 Soo geringe voor my sou staen te verdienen:
 Dus soude ick self niet gelooven of mienen,
 Dat ick mocht geraken tot soodanigen staet,
 Dan alleen door uw genade en gunstigen raedt.

Soo ghly dan uw herte t' mywaerts wilt voegen,
 En u met het mijne wilt laten genoege,
 Geloofst zy de Liefde: Nu laes ons onbekommert
 Schuwen 't verdriet daer de Liefd' meê is beslommert:

Laet ons vinden middel, tijdt, plaets al stille,
 Om ten eynde te brengen u en mijn wille.

Stet hier de dagen daer hem elck in verblijdt,
 Wy zijn allebey in ons jeughdelijcke tijdt:
 Laet ons dan ons jonge jaren gebruycken:
 Eer trage ouderdom ons komt beruycken:
 Want tijdt verloren, en jenght die faelt,
 En mach de tweede reys niet worden verhaelt.

Uw werck sal dan zijn my te ontfangen met gonst,
 En 't mijn, dat ick uytlegge alle mijn konst,
 Om u te behagen (en sonder beswaren)
 Wegh te vinden, om u en mijn eer te bewaren.

Nu soo bid ick dat door uw handt my zy bereydt,
 Op dese Brief, een volmaeckt en eyndlijck bescheydt:
 En dat ick mach weten door uw schrijven,
 Of ick volkomen vreught of rouw sal bedrijven.

3.

Wie soude dencken datter aen sou hangen
 Soodanigen lust in een brief te ontfangen?
 Wie had gemeent dat de lust van een vry hert
 Mocht verborgen zijn onder wit en swert?
 En hoe mach 't hert deur 't ooge soo verheugt wesen,
 En dat alleen door een briefken te lesen? (den,
 Maer waerlijck mijn Vrouwe, so moet my God schen-
 Ick heb gelesen die gulden Legenden,
 Het Boeck van Marcus Aurelius niet om verhoogen,
 Van Amadis heb ick gelesen, de heerlijcke logen,
 Noch

Noch Ovidius de Poëet vol amoureuse sinnen ,
 Daer toe Kolijn van Rijffel, de Spiegel van minnen,
 Metten kortften, ick heb veel gelesen in mijn tijdt ,
 Maer geen dingh dat my soo seer heeft verblijdt ,
 Als uwen Brief, die ghy my hebt gesonden ,
 Daer ick seer goet duytsch in heb gevonden ,
 En daer by vervolgh van seer goede reden ,
 Daer in een wordeken, dat stelde te vreden
 Mijn hert, dat beswaert was met groote rouwe ,
 Dat's, dat ghy my toelaet u te noemen mijn Vrouwe,
 Godt geef u dan, mijn Vrouwe excellent ,
 Dewijl ick u soo te noemen heb consent :
 Godt geef u dan een amoureuus begeeren ,
 Om my, uw Dienaer, wel te tracteren.

Ben ick niet gelukkig dat my Godt heeft toegeveogt
 Een Vrouwe die vergiert is met schoonheyt en deugt ?
 En dat geluck dat quam tot my gedreven ,
 Met uwen Brief, die ghy my hebt geschreven ;
 Geluck is waerlijck de veeder en schacht ,
 Die schreef dat soo groot van my is geacht :
 Gelukkig is de hand diese gezegelt heeft en gebonden :
 En aen my, door gratie, heeft gesonden :
 Gelukkig was de bode diese t' mywaerts brengen ging :
 Maer noch veel gelukkiger die den Brief ontfingh.

Hoe ick desen Brief meer en meer deur las ,
 Hoe grooter mijn lust om te lesen was :
 Want alle mijn verdriet dat ruymde 't velt ,
 En mijn geneught drongh op met geweld ,
 Ter tijdt toe dat ick las een wordeken ongier ,
 Dat ick desen Brief moest werpen in 't vyer.

Doe liet mijn geneughte weder hangen 't hooft ,
 Denckt hoe dat twijffel mijn sinnen had berooft :
 Want de onderdanigheyt die t' uwaert groot,, is ,
 My desen Brief te verbranden geboodt,, wis ,
 En de lust die ick had om die te bewaren ,
 Trock de handt te rugge, en dedet niet garen.

Al te met wurp ick die in 't vyer om te branden :
 Terstondt greep ickse weder uyt met mijn handen :
 Dan weder daer in, en kort weër uyt na desen :
 Ten laetste liet ickse branden, om dattet so most wesen.

Seggende, na dat ick se menighmael had gekust,
 Ghy moet verbrandt zijn om dattet haer soo lust:
 Want ik wil haer liever gehoorfaem met druk en pijn,
 Dan ongehoorfaem met alle vreughde zijn,
 Siet hoe tot stof en asch is gekomen,
 Die meeste vreught die ick oyt heb vernomen.

Maer soo ick van u mach krijgen noch een Brief,
 Om die te verbranden mijn alderlieffte Lief,
 Sal ick die by mijn herte leggen met gevoegh,
 Daer false, om te barnen, vinden vyers genoegh,
 En sal bevinden hoe seer het amoureuse vyer,
 Mijn herte heeft onsteken door haer soet bestier:
 Maer in de plaets van alle hertseer en torment,
 Dat my alle daeghs door uw Liefde komt ontrent,
 Bid ick dat ghy in danck wilt aenvaerden,
 Den kristalen Spiegel die ick send uwer waerden,
 Die nemende, sult ghy my maken bly:
 Want ick meen dat ghy wel sult dencken om my,
 Als ghy u selven daer in sult beschouwen,
 Die in schoonheyt passeert alle ander Vrouwen.

Het is wel waer, en ick weet voor gewis,
 Dattet noyt Spiegel was, komende sal, noch is,
 Die u na 't leven soo konde toonen juyft,
 Uw schoonheyt, maer gelooft voor de vuyft,
 Waert dat uw oogen, veel klaerder als kristael,
 Sagen mijn herte getrouw en sonder fael,
 Sy souden daer in gedrukt vinden te wesen,
 Na 't leven uw schoonheyt, die seer wordt gepresen;
 En aen uw schoonheyt souden sy sien geknocht,
 Mijn getrouwen dienst t' uwaert, so gy hebt versocht,
 Ende dat siende, soo mochten uw edel sinnen,
 My daerom een weynigh te meer beminnen:
 Wilde Godt dattet eens mochte geschiën,
 Dat ghy het binnenste van mijn hert mocht sien,
 Soo was ick de geluckighste van alle menschen;
 Want daerom alleen is al mijn wenschen.

Hier mede adieu, wensch ick voor u niet meer;
 Dan dat ghy mooght krijgen al uw begeer,
 Wat dat het is, schrijf ick u niet op 't leest:
 Dan wat ghy begeert, dat weet ghy self best.

Alle menschen die op de Aerde zigt woonachtigh,
Vertreckt, op dat ghy niet wordt deelachtigh,
Door 't hooren, het verdriet, daer 't hert meê is belaeu,
Oock begeer ick niet dattet van yemandt sou worden
verstaen,

Dan van haer alleen, die ick dien nacht en dagh;
Nochtans over haer maeck ick geen geklagh;
Want al sturf ick om haer door pijn en verdriet,
Over haer soude ick nochtans willen klagen niet.

Over haer noch over de Liefde klaegh ick in geen-
der wijs,

Maer de Liefde moet ick geven dubbelden prijs,
En dubbelden danck heeft sy aen my in 't vat;
Want dubbelde deught heb ick van haer gehad;
Om dat ick mijn Liefde soo hoogelijck heb gehangen,
En met Liefde van haer nochtans ben ontfangen,
Waerom dan is dit groot verdriet in my geresen?
My dunckt dat mijn klagen onrecht moet wesen?
Aengesien van geen meerder vreught mach worden
vertelt,

Dan bemint te zijn van haer, daer 't hert op is gestelt.
Om de waerheyt te seggen, 't is my groote recreatie,
In mijn hert een sware temtatie,
Dat ick niet vry mach dienen in 't openbaer,
Sulken uytnemende schoonheyt, alffer blijck aen haer;
De Liefde soude dat wel mogen lyen,
Maet perijckel en raedt het tot geenen tyen,
Ons houdende dagelijcks verwijs voor oogen,
Soo wy elkander te veel vriendschap togen.

O Heere Godt, woonende in Hemelrijcke,
Iffer wel pijn die mijn pijn is gelijcke?
Ick sie het water dat mijn dorst mach laven,
En van drooghte sullen mijn gebeenten verstaven;
Met den korsten al 't geluk dat in de werelt mach zijn,
Wordt my gejoint, maer 't is tot meerder pijn,
Dan of sy mijn Liefde versteecken;
Met de schoone en derf ick gaen noch spreken,
Die met genadige oogen my gaet bekijkenen;
Dus ben ick in pijn en verdriet te gelijcken,

By de Man die al 't gout had na sijn begeeren,
 En mocht daer niet een penningsken af verteeren.
 Dies niettemin, om datse haer liefd my heeft gegeven,
 Soo sal ick haer dienen, al sou 't kosten mijn leven,
 En wil liever met haer liefde hebben ongeneught,
 Dan sonder die selven te leven in volle vreught.

Maer helaes, 's nachts isse al te wel bewaert,
 En daeghs wordt met hondert oogen op haer gestaert,
 Meer dan To van Argus over een deel Jaren,
 Die hondert oogen had om haer wel te bewaren:
 Maer niemant verwondere hem in sijn gedacht,
 Dat een kostelijk Juweel seer nau wordt gewacht;
 Want dat schoon is siet men veel menschen verkiesen,
 En die 't heeft moettet nau wachten, of hy sou 't ver-
 liesen.

Nu, mijn Lief, dat is een peerle groot van prijs,
 Dat niemant sal uyt spreken, al waer hy noch so wijs?
 Haer waerde, en wat sal ick seggen meer?
 Sy is de rijckdom van een seer grooten Heer:
 Maer wilde Godt dat de Fortuyne wou dreynen,
 Dat sy op 't veldt de Schapen most weyen.

Och quaemt alsoo, hoe dickmael soud ick dan,
 Van mijn Lancy maken een Schaep-herders pan,
 En soude voeren in de plaets van een groot getal
 Landtsknechten, de Schapen over Bergh en Dal;
 Dan soude ick met haer gaen sitten in 't groen,
 Seggen, wat ick om haer Liefde sou willen doen:
 Mijn klagen sou sy daer dan mogen verhooren,
 Sonder sorgh dat ons yemandt sou komen verstooren:
 Want verre souden sy zijn die ons by nacht verklic-
 ken,

En die hondert oogen die dagelijks op haer micken,
 Souden haer niet sien; van perijckel de Rabbaut,
 Souden wy op 't veldt niet haest worden benaut,
 Hy blijft altijd in de Konincklicke Huysen,
 Om aldaer de getrouwe Minnaers te verguysen,
 En zijnde vry op 't velt, soud ick so schoon wel kallen,
 Dat ick haer mocht kussen, en 't mocht so wel vallen,
 Dat sy sou gehengen om mijn brandt te blussen,
 Het geen dat ick noch liever doe dan 't kussen:

Soo was my dan beter de staet van een Schaepherd,
 Dan Heer te zijn over 't aldergrootste Weider.

O ghy minnaers die bemint een macht van kleyn
 staet,

By haer mooght ghy wesen dickmael vroegh of laet,
 Uw vreught benijd ick niet, dan 't sou my min ver-
 drien,

Mocht ick in Liefden oock somtijdt wat genieten,
 Van de vryheyt die men u siet hanteeren.

Wat seght ghy hier toe Princeffe vol eeren?

Seght, of u mijn wenschte behagen in 't leste, sou?
 Maer ick bid u slaet het laken in de beste, vou,
 Aenfiende dat mijn Liefde t' uwaert streckende,
 Mijn begeeren tot sulcks te seggen is verweckende.

En om te sluyten mijn Brief met klachten vervult,
 Soo bid ick ootmoedelijck hebt doch gedult,
 Blijvende by dit goet en lieffelijck begin,
 Nimmermeer daer af keerende uwen soeten sin:
 Aengaende van my, u alleen sal ick lijdsam dienen,
 Soo langh my Godt het leven sal verlienen:
 Of tot dat de Fortuna anders beraden,
 Mijn verdriet sal wech nemen door uw genaden.

5.

O Schoone Danaes van Jupiter geboren,
 Die daer besloten was in een koperen toren,
 Nademael de Fortune, contrary van 't geluck,
 Voor vreught en solaes schaft jammer en druck:
 Nademael my 't gesicht nu gantsch is belet,
 Van 't schoone present daer 't herte op is gefet:
 Nademael ick u niet mach spreken om 't quaedt ver-
 moen,

Wat souden mijn sinnen dan anders mogen doen,
 Dan met schrijven u te laten weten tijdinge,
 Van mijn verdriet, en tot uw verblijdinge,
 U schencken mijn herte t' uwen dienste gehelt?
 Het herte dat gantsch is in uw geweld,
 Het herte dat na vryheyt noyt hadde verlangen,
 Siat dat het worde uw arme gevangen:
 En dat met meerder pijn noch is beswaert,
 Om dat ghy soo scherpelijck wordt bewaert:

Dan ick bid u, deur 't verdriet en smarte der sinnen,
 Dat wy lijden, om dat wy elck ander beminnen,
 Dattet by u sijn wooninge mach verwerven,
 Ter tijdt toe dat d'een of d'ander sal sterven:
 Of dat de fortuyne sijn euvelen moedt,
 Veranderen sal, gelijk als sy dickmael doet,
 En meerder geuck en vreught noch sal schencken,
 Dan wy nu niet durven hopen noch dencken.

Dus dan alderliefste weest toch wat getroost,
 Met dese hope, en neemt in uw propoost,
 Dat ghy niet dan de helst lijd van onse plagen,
 En gelooft dat ick de ander helst moet dragen,
 Denckende, waer zijns die sonder onrust,
 In liefden gehad hebben al haer lust:
 Sy zijnder niet, noch hebben daer noyt geweest,
 Noch sullen daer niet komen, dus zijt onbevreesst,
 Want ick sie van verre noch komen de tijdt,
 Dat wy meer, dan wy oyt waren, sullen wesen verblijt,
 En dat ick u noch dienste sal doen in secreet,, ris,
 Sonder eenige sorge, ter spijt die 't leet,, is.

6.

Voor mijn gebreecken wil ick niet stryen,
 Noch de ongerechte wapenen in handen vaten,
 Ick belijt, soo 't yet haet sijn gebreck te belyen,
 Dan als dol loop ick weder de selfde straten,
 Ick haet de daedt, dan d'oorfaeck kan ick niet haten,
 Hoe swaer is onwillige last om dragen en heven!
 Want reden en oordeel hebben my verlaten,
 Geen macht om regeeren is my gebleven:
 Dan als 't schip voor stroom word ik neder gedreven.
 Geen seker gedaente is my deur Liefde pramelijck,
 Hondert oorsaken zijnder die my doen minnen,
 So eenige haer oogen voor my slaen neder schamelijck;
 Haer schamelheyt ontsteelt my mijn hert en sinnen,
 Ise stuers in 't weesen, slachtende de Boerinnen,
 Sy sou wel willen, dorst sy 't seggen, is mijn vermoen,
 Ise spijtigh en snar, sy sal mijn Liefde winnen:
 Want die is niet Boerachtigh, dan fris en koen:
 Ick hoop datse op een stil water haer dingh wel sal
 doen.

G

Heestse

Heeftse yet geleert, ick beminse om de konst:
 Ise plomp, haer simpelheyt doet my haer Liefde dra-

gen:
 Hebben mijn dichten by yemandt boven Callimachi
 gonst;

Die ick beliaegh, moet my terstondt behagen;
 Wil yemandt over my, of mijn Gedichten klagen,
 Noch bied ick mijn dienst met ootmoedige handt;
 Die luchtige deur haer lichtigheyt kan mijn Liefd be-

jagen,
 En die twee treen in een sausier maect, 't derde op
 de kant:

Van een Man te dienen, denck ick, heeftse luchtigh
 verstandt.

Die singende kan lieffelijk draeyen en quincken,
 Die wilde ick onder 't werck wel een soenken ont-

steelen,
 Die met lichte vingerkens de snaren doet klincken,
 Wie sou van sulck een geen vrientschap mogen veelen?

d'Ander door jocken, dansen ende speelen,
 Of door 't wincken van oogen in 't herte raect:
 Kleyn oorfaeck doet my minnen, wat bater te heelen,
 Ick ben geen Hippolytus, die elcks Liefde laect:
 Maer heb een Galthuys, als Priapus, van mijn hert
 gemaect.

Ghy om uw lanckheyt slacht d'oude Dochters tuch-

tigh,
 Die men niet verliesen sal in de vouw van een laken,
 Dese is om haer kortigheyt aerdigh en luchtigh,
 De kort en de lange doet mijn begeeren waken,
 d'Ongegerde kan ick met dencken gierlijck maken,
 En de gepronckte toont dat rijck van goet, is,
 De bleecke en de blancke doet my vierigh haken,
 Een hubsch brunetken geeft my in liefden moed, fris,
 De blancke schoon, maer 't bruynken peuluw soet, is,

Soo een swart haerken hangt op een blancken hals,
 Dan gelijk ickse by Leda, en soo sie ickse garen,
 Of isst geel als Aurora, ick beminse van als,
 Alle Historien mogen u mijn Liefde verklaren;
 Ick bemin die jongh, en oock die oudt zijn van juren,
 d' Een

d'Een my met schoonhey, d'ander met manieren fert,
 Eyndelijck alle dochters die oyt gepresen waren,
 Sy zijn vet of mager, bleeck, blanck of swart,
 Bemin ick al t'samen uyt de grondt van mijn hart.

7.

K Upido heeft sijn leger, alle Vryers rustigh,
 (Hendrick gelooft my) zijn sijn Landsknechten,
 Den tijdt betamende, den Landsknecht lustigh,
 Is oock bequaem om Venus standaert te rechten,
 't Staet qualijck dat oude luy vryen of vechten;
 De jaren diemen in een Landsknecht wenst ter keure,
 Sou een Vryster oock kiezen, om haer saeck te beslechten,

Alle bey rusten sy op d'aerde, en waken met getreure;
 d'Een bewaert sijns Heeren, d'ander sijns Liefs deure.

Een Landsknecht moet trecken over bergh en dal,
 Door hagel, regen, windt en koude snee,
 Als de Vryster voor reyft, de Vryer volgen sal,
 Niet ontsiende quaet weder of Winters wee,
 Hy sal niet myen te varen door wilde Zee,
 Bequame tijdt sal hy seer luttel wachten,
 Dat een Landsknecht doet, doet een Vryer mee,
 Swemmen door slijck, door slob, en diepe grachten,
 Op Duyvel, op Doodt, noch op de Hel niet achten.

Wie soude de snee, vermengt met regen dicht?
 Dan een Landsknecht of Vryer kunnen verdragen?
 d'Een sijns vyands Leger bespriet en deursicht,
 d'Ander pooght van sijn Liefs deur te jagen,
 Die, om hem de schoen uyt de voet te treën, leyt lagen:
 Steden en Sloten beleggen, is Krijghsmans voer:
 Liefs huys te bewaren moet een Vryer behagen,
 Dees schiet Poorten ter neder met groot rumoer,
 d'Ander loopt altemet een deur op de vloer.

't Geluckt wel den slapenden vyandt te verlacken,
 De bloote Gemeente slaen met gewapende handt,
 Soo konde Uliffis ter neder smacken,
 De wreedtheyt van Roefus tot sijnder schandt:
 De Paerden lieten haer Heeren te pandt,
 En de Vryers om haer Liefs deurtjen vliegen,
 Tot dat de Vader geheel door vaecke ontmant,

Hem met een warme steen in 't slaep laet wiegen,
Soo kan elck door den slaep sijn vyandt bedriegen.

Schaerwaken verschalcken, deur de schildtwacht
sluypen,

Is een moedigh Lands-knechts practiseeren:
Heymelijck by nacht een huys bekruypen,
Doet een recht Vryer met nechtigh begeeren:
De krijgh is een geluck, desgelijcks het boelceren:
Die men sterck waent, is haest te verwinnen:
Dus dan, die de Liefde schelden en blameeren,
Mogen haer wel schamen te spreken van minnen:
Want Liefde oeffent het verstant en scherpt de sinnen.
Achilles droevigh om Bryseis die hem genomen,
was,

Liet de Troyanen de Grieckse schatten verpletten:
Hector is na 't helsen te velde gekomen,, ras,
Liet hem van sijn Huys-vrouw' de Helm op setten;
Ja het puyckjen van al de Grieckse cadetten,
Beroert door 't aensien van Polixenaes schoon haer,, is:
Mars wordt gevangen in de gesmede netten
Van Vulcanus, daer hy by sijn Liefste kaer,, is:
Geen klucht in den Hemel soo hel en klaer,, is.

Ick wetet by mijn selven, wat leyter aen bedreven?
Die tot vatlige ledigheyt was gebooren,
En heel bedurven deur 't mackelijck leven,
Op een sacht bed, en een weeck kussen onder d'ooren:
Maer soo haest ick een schoon kint had uytverkooren,
Moest ick onder dees standaert als ruyter ryen,, man;
Daerom siet men my nu seer neerstigh spooren,
Om eere te bevechten met vromelijck stryden,, Jan:
Die niet ledigh wil zijn, die mach gaen vryen,, dan.

8.

TEn is de Hemel niet die op dees Nederlanden,
Met Nijdt ontstecken, wet sijn wraeckgierige
tanden:

Want alsse niet geterget word van onse verwoedheyt,
Soo genieten wy overvloedigh haer milde goetheyt:
En die Godt die na sijn Beeldt ons heeft gewracht,
Draecht sorgh voor sijn schepsel, het menscheelijck ge-
slacht;

Maer

Maer dese rasery is in ons ingewant verburgen ,
 Wy selfs backen den brock daer wy aen wurgen ,
 En ons eygen Inwoonders als schelmen speuren ,
 Het soete Vaderlandt aen sterden te scheuren :
 d'Een om te doen barsten sijn gierige darmen ,
 Verkoopt den boosen het recht der armen :
 d'Ander deur eergierigheyt om op 't kullen te raken ,
 Tracht door oproer des volcks sich groot te maken :
 Eenige die sottelijk haer eygen goetd verquisten ,
 Staken garen haer handen in der sparenden kisten ,
 Die met quaet voornemen neerstigh wroeten ,
 Om haer na-gejaegde behoefte te boeten ,
 Op der gemeene middelen kosten en schaden ,
 Haer boomloose beerten weêr te mogen laden :
 En hier-en-tusschen met haer woedende min ,
 Komt de gerechticheyt niet eens in baren sin :
 Haer heylige hoogheyt, haer eere gepresen ,
 Noch haer gramschap zy niet eens en vreesen ,
 Alhoewel datse een is van de Hemelsche Goddinnen ,
 Staende by Godts raedt onder de Seraphinnen.

Dese Goddinne kan uyt den Hemel mercken ,
 Al onse snoode listige wrockende wercken ,
 En al strafte juyt altijd niet op heeter daedt :
 Haer strengheyt vergeeft nimmer het bedreven quaet ;
 Maer sendt t'haerder tijdt blixemende stormen ,
 Tot gerechtige wrake op ons hovaerdige wormen.

Dan mogen Rijcken, Staten, noch Steden groot ,
 Niet ontkomen de straffe en verdiende nootd :
 Hier uyt siet men dat geweldige Burgeryen ,
 Den hals buygen onder 't juck der slavernych ,
 Die eertijds voor niemandt zijnde beducht ,
 Den kop hooghmoedigh staken in de lucht :
 En wrockende tweedracht op-halende versmoorige
 woorden ,

Doet dat d'oproerige Burgers elkander vermoorden ,
 Of door waen haerder gewapender krachten ,
 Breken 't verbondt tusschen haer gebueren meerder
 van machten ;

Hier volght dan vernielinge met snellen loop ,
 Straffende gerechtelick den meynedigen hoop.

Soo dan 't ongeluckigh geluck sommige uyt gaet
sonderen ,

Die haer lieve Vaderlandt hebben sien plonderen ,
Zijnde mogelijk tot meerder ongelucks geboren ,
Zijn dan noch niet vry van datter is beschoren ,
Als Ballingen karyvigh van goeden verscheyden ,
Moeten armelijck een beklagelijck leven leyden ,
Sonder hoop, sonder troost, op eens anders haert ,
Altijdt reeckenen met eenen vreemden Waert :
En ten yegelijck daer 't soo gaet, hy zy rijck of eel ,
Moet van der Fortuynen gramschap hebben sijn deel :
En niemant mach dan soo sekerlijck duycken ,
Of het ongeluck sal hem wel op-ruycken ,
Tot in haer kelders, kamers en schrijnen :
Ja tot op het bed achter de gordijnen.

Nederlandsche Mannen, dees Solonische klaerheyt,
Is kluyt noch droom, dan Goddelijcke waerheyt :
En al die daer Godt en sijn gebodt verachten ,
Sullen met verdriet in haer boosheyt versmachten :
Maer die billijckheyt beminnen en Justicy kroonen ,
Daer sal de soete Vrede by komen woonen.

De onderdanige eere die men de Justicy doet ,
Die straft het quaet, en beloont het goet :
Breydt de boosheyt tegen quade lusten ,
Bereydt de goeden een veyligh rusten :
Betert de misbruycken in elcken staet :
Straft den Rechter die kromme gangen gaet :
Leydt neder de twist van Burgers en Boeren ,
Die Landen en Steden houden in rep en roeren.

Met den kortsten, Heunigh en Melck sal vloeyen ,
By 't menschelijck geslacht, so lang als wy ons moeyen ,
Te handhaven de Justitie en goede Wetten ,
En de Heylige Billijckheyt daer beneven setten.

Eynde van de Jammertjens.

TEPEL-WERCKEN.

't Lof van Rethorica.

Die in een kleyn dingh te prijsen eenighlins aer-
digh,, is,
Prijst wel genoegh dat kleyne prijs waerdigh,, is,
Daerom is 't haest goet, hoe dat hy 't gaet verciereu :
Maer elck sal seggen, dat ick ben uyt mijn sinne,
Dat ick sulck een dingh te prijsen beginne,
Dat men volprijsen mach in geender manieren.

Dan evenwel sal ick voort naeyen desen naedt,
En spinnen van sijn vlas een groven draedt,
Om dat ick mijn jonstigheid sou brengen te werck,
Tegen haer, die mijn kindsheyt heeft gevoed met rust,
Mijn jeughdelijkheyt door gejaeght met lust:
Denckende, noyt meester soo goet, hy was eerst klerck.

Nu haren rechten naem en weet ick niet,
d'Een seydt datse Rethorica, d'ander Poësis hiet:
Maer hierom willen wy ons soo seer niet quellen:
Soudt ghy de Lieffte die met jonst op u siet,
Laten varen om de naem van Nel ofte Tiet?
Beantwoordt dit eerst, ghy goede gesellen.

Ick peyns wel neen ghy, en soo soud ick mede,
Daerom wil ick sluyten een eeuwige vrede,
En onverbrekelyck houden dat elck zy blyckelyck,
En achten al die voor vernuftige Sophisten,
Die om een naem, woordt, of tittelken twisten,
En loven Rethorica Réthorijckelyck.

Sy is de gene die my verselschapt altijd,
In blyschap, in droeffenis, in vrede, in strijdt,
Over zee, over zant, in rotsen, in ryen,
By de Jongers en Maeghden isse my een eere,

In 't by-zijn der ouden noch immer soo seere :
In eenigheyt verdrijftse quellende fantasien.

Komt nu Mnemosine met uw dochteren al,
Van den Bergh Patnassio in dit soete dal,
Bespoeyt my uyt de Fonteyn van Pegaso getreden,
Stuwt onder mijn penne woordkens soet,
Uyt druckende merckelijck der sinnen gloet,
Om Rethorices lof lofwaerdigh te verbreden.

Rethorica dan gesejdt op het ronste,
Is alleen onder allen de eenige konste,
Daer men alle anderen door recht leert gebruycken;
Want in geen konsten mach men worden ervaren,
Of men moet gehoort hebben 't geluyt van haer sna-
ren:
Is 't niet rechte datse dan alle hier onder duycken?

Alle andere konsten hoe verheven en ge-eert,
Worden uyt Boecken of in Schoolen geleert,
Door 't onthouwen van langh wijligh lesen en hooren:
Maer dese voncke, of lichtende klaerheyt,
Een strale van Godes eeuwige waerheyt,
Wordt alle Rethorijckers van jongs aeng'boren.

't Lof deses voncks mach dan niet blijven verbur-
gen,
In mijn plumpe verstandt, of 't sou my verwurgen,
En voort begraven op 't Kerck-hof van vergetelheyt:
't Is, segh ick, een voncke van de recht yvere kolen,
Geen vyer des vernufts uyt den Hemel gestolen,
Door des ouden Promethei verwaende vermetelheyt.

Lof lofsijcke voncke boven alle prijsens waert:
Lof Rethorica, gebroedt van Goddelijcker aert:
Gevende vreught voor en na, onvermenght met smert,
Ongelijck ander Konsten, die door 't leeren ont-
rusten,
Voort gebruyckt worden met moeyten en onlusten.
Als de Arent beknagende 't onverteerlijck hert.

Grammatica leert slechts schrijven en spellen :
 Arithmetica is om den Koopman te quellen :
 Astrologia maect van logens een neeringe :
 Dialectica spreeckt van twisten en grauwen :
 Musica kan niet dan stameren en bouwen :
 Dan Rethorica is vol Goddelijcke leeringe.

Moyse siende sijn volck gepasseert,
 Door 't Roode Meyr, heeft gedanckt en ge-eert,
 Godt den Heer met vaersen van Rethorijcke;
 't Boeck Deuteronomy is met vaersen beschreven:
 Salomon heeft in gedicht sijn stem verheven:
 Esaias en Job deden oock desgelijcke.

Maer boven al David, die op sijn Herps geklanc,
 Rethorijckelijck Godts lof met vaerslen sanck,
 Met hondert vijftigh Psalmen, die lieflijck en soet,,
 zijn,

Wordt gepresen van die dees konst willen bedelven:
 Maer onverstandt strijdt altijd tegen hem selven,
 Dat eens goet is, soude dat altijd niet goet,, zijn?

Meest alle Propheten daer men of leeft of hoort,
 Brachten onder desen schijn de kern van Gods Woort,
 Deur een sonderlingen in-val van den rasenden
 Geest:

Sulcks deden de Poëten, en de Rethorijckers doen
 't noch,
 Daer in is 't eensdeels een volckskens doch,
 Die daer zijn, sullen komen, en hebben geweest.

Dattet de Romeynen soo hebben verstaen als ick,
 Bewijsen haer schouw-plaetsen van mueren dick,
 Gebouwt na eysch, tot des konst gelegentheynt:
 Die Veronensers gingen op desen baen:
 Die van Ninus hebben oock niet stil gestaen,
 Om te betoonen haer goede genegentheynt.

Geen van alle andere konsten machmen vry nomen,
 Dan dese alleen, die altijd sonder schroomen,

Vryelijck uytroeft voor alle straten en stegen,
 Tegen al der Tyrannen straffe gesetten,
 Steecken het deur-dringend geluyt der Trompetten,
 Des waerheys, daer sy is toe genegen.

Woude Rethorica en 't kindeken swijgen,
 Hoe haest sou menigh Jonghman verkrijgen,
 Daer hy na jaeght met nechtigh begeeren:
 Hoe souden de Wijven haer Mannen smijten:
 Hoe souden de Kramers het volck beschijten:
 Hoe souden de Apen de Schapen scheeren.

Momus heeft genoegh in den Hemel te beslechten,
 Om der schijn-Goden pleyten te berechten,
 Dat hy niet bedillen mach dese kluchten:
 Maer heeft Rethorica hier op der aerden,
 Gestelt als sijn Stadthouster van waerden,
 Hier uyt spruyt dat schijns-volck haer niet mogen
 luchten.

Tyrannen regeerende tegen recht en reden,
 En die om eygen baet prijsen Oorlogh voor Vrede:
 Rechters die door gonst de Justicy buygen:
 Preeckers die haer kettery als Schriftnere drijven:
 Rentemeesters die *primum mihi* schrijven:
 Omgekochte Taelmans en valsche getuygen.

Krijghs-luy die de vrienden meer dan de vyanden
 quellen:
 Woeckeraers die op een-en-dertigh ten hondert tel-
 len:
 Koopluy die voor goet verkoopen bedurven Waren:
 Koppelaers die met logens een huwelijck knoopen:
 Jordens die om gelt haer Vrouwen verkoopen:
 Voort die haer trouwde Wijven met andere besparen.

Die bankeroot gespeelt, en overvloedigh gelt heb-
 ben,
 En die Broeders die Sint Jobs trappen getelt heb-
 ben,
 Zijn

Zijn de geen daer dees konst of wordt gewraeckt,
 Niet om datse eenighsins is bevleekt:
 Maer om datse te met haer gebreecken ontdeekt:
 Dan is 't niet prijfelijck, dat van dese wordt gelaeckt?

Cicero is daer door seer hoogh vermaert,
 Dat hy van Catilina vyandt was verklaert,
 Leet sijn smaet en list met groote standachtigheyt.
 Als Octavius van boeven worde verheven,
 Vraeghde wat quaets heb ick onwetent bedreven,
 Dat dese my prijzen met sulcke aendachtigheyt?

Orphei snaren die 't woeste volck bekoorden,
 Waren Rethorices soet-luydende woorden,
 Onderwijsende waer in des levens prijs leydt:
 Eerst het huys-gefin te regeeren redelijck,
 Met vreemden en gebueren te leven vredelijck,
 En alle dingh oordeelen met verstant en wijsheyt.

Dit is van den rechten Dedalo, de gesponnen
 draet,
 Daer men mede nyt en in den doolhof gaet,
 Om de Minotaurische ypocrisy te verschoren,
 Meer te werck brengende door boertelijck schrijven,
 Dan door disputerent hertneckigh kijven,
 Al dese verstandige Wetelt-wijse Doctoren.

Dan dese groote belantarende kaersen,
 Seggen, de Rethorijckers mengen onder haer vaersen,
 Poetelijcke droomen, kluchten en fabulen:
 Wie soude haer straffen? Datse seggen is waer:
 Hier in volgen sy 't exempel van haer Meester naer,
 Die 't Euangely verkondighde, ja by uw parabulen.

Maer op datse niet valschs en souden stichten,
 Proeven sy haer vleugels op d'amoureuze Gedichten,
 Soo voort in Philosophy, en Wet der natueren:
 Als dit draf van haer honger niet mach verzaden,
 Komt Rethorica en leydtse op de rechte paden,
 Om te smaken den kern, en broot der Schriftueren.

Gelijck als d'eenige Soon van d'eeuwige Vader,
 De doot gesturven is voor ons allegader,
 Om dat wy van d'eeuwige doot vry souden raken,
 Soo draeght sy geduldigh der menschen spot,
 Treckt de kap aen, en wordt gewilligh lot,
 Om al de werelt wijs te maken.

Wat geeft Rethorica? sal de gierige vragen,
 Veel meer dan uw Afgoden t'eenigen dagen,
 U sullen verleenen met sorgen en suchten,
 Ghy hebt veel, zijt arm door begeerende lust,
 Hy weynigh, is rijk door vernoegende rust:
 Want alle Jaers wassen doch nieuwe vruchten.

Dan sy geeft haer Dienaers een goet oordeel,
 Den welbespraecten seer groot voordeel,
 Om met spreucken te vergieren haers redens glans,
 Alle dingh met woorden levendigh afmalen,
 En daer toe eenen rijcken schat der talen,
 Noch hier-en-boven een Lauren-krans.

Swaer zijn der vraten gulzige buycken,
 Swaer zijn der gierigen gulden fuycken,
 Swaer is de sonde, dalende ter hellen:
 Licht is de konst die niemant verlast,
 Licht is de deught, des waerheyts gast:
 Rethorica vlieght ten Hemel met haer lichte gesellen.

Sy is een klare spiegel voor de leecken,
 Een berispende stemme van alle gebreken,
 Een scherp gebit om de Ketter te mennen,
 Een preken daer de Gemeente veel af onthout,
 Een bril daer een Vorst sijn gebreken door schouwt,
 Een spore die na deught en eere doet rennen.

Sy is den kinderen een groote vermakelijckheyt,
 Den jongers geeftse een vrolijke sprakelijckheyt,
 Een solacelijck overdencken voor d'oude bedaeght-
 den,
 Sy is soo eerlijcken kortwyl als men mach noemen,
 Sy

Sy is de Studenten een bogaert vol bloemen,
Een regel van alle eerbare Vrouwen en Maeghden.

Trouwe is doodt over lange Jaren:
Eere is al langh voor Mey vervaren:
Justiti is gevloten voor kracht en geweld:
Geloof is van Ypocrisy gevangen:
Liefde slaept op beyde haer wangen:
Dan Rethorica alleen behoudt noch het velz.

Hola mijn penne het worde seer laet,
Ghy zijt moede (weet ick) maer onversaet,
Om van de konst prijs en eer te seggen.
Rust, segh ick, rust uw gespleten lip,
Scheyter uyt als de Schipper uyt sijn Schip,
Die latet midden in 't water leggen.

Het Lof van een BLAEUWE SCHEEN.

Wonderlijk is Cupido met sijne loofe minne :
Wonder koockt Venus in domme jonckheys
finne :

Wonder schijntet te wesen dat ick wil voort stellen :
Want ick denk met een wonder-sprook te beweerem,
Dat een Blaeuwe Scheen is te prijzen en begeeren,
Voor alle rustige lustige jonge gesellen.

Dan op dat ghy weet wat Blaeuwe Scheen is te seg-
gen,
Soo sal ick dat met korte woorden uytleggen,
't Is afsnijdingh van hoop en waen, dat twijffel doet
derven ;
Als yemant sijn Liefd op een onrecht heeft geleydt,
Als hy dan krijgt seker en klaer bescheydt,
Dat hy 't begeerde Lief nimmermeer sal verwerven.

Nu hope, dat is een onseker verlangen,
Dat met sorg en vreesse altydt is behangen,
't Welck een Blaeuwe Scheen alderbest kan genesen :
Wantse verdrijft twijffel door weygerens klaetheyt,
Verjaeght de waen, en toont de waerheyt,
Dat waerheyt toont, is dat niet waert gepresen ?

Die in Liefden noyt heeft gehad ongeluck,
Die weet van geen blyschap, want had noyt druck,
En wroet in de weelde met de sorte menschen ;
Maer een Blaeuwe Scheen maect wijs en vroet,
Leert in reden stellen 't bedroefde gemoet,
Dat redelick en wijs maect, hoort men dat niet te
wenschen ?

Een Blaeuwe Scheen beschermt voor 't nootelijk
quaet,
Dat de jonckheyt begeert deur onbedachten raet,
Waer

Waer door schade, schande, moeyte hem komt be-
stryen :

Had Paris sijn scheen gestooten by de schoone Helena,
De huysen van Troyen stonden noch op een na,
Is 't niet lustigh en goet dat behoedt voor lyen ?

Een Doctoor die den siecken sijns kranckheydes
grondt seydt,

En brengt hem door sijn konste weder tot gesontheyt,
Loont men die met kroonen en ducaten vaerdigh ?
En een Blauwe Scheen die door danck of spijt,
De Vryers van d'eeuwige koortsse bevrijt,
Is die dan niet wel wat prijsens waerdigh ?

Nu mocht yemant vragen, sou men dan niet vinden
Een goede vrouwe, deugtsaem, waerdig om beminnen,
Die 's mans hert mocht verheugen en van verdriet
ontlasten ;

Onder de vijftigh Dochters van Danaes gebroet,
Isfer een maer nauwelijcks gevonden goet :
Dus is 't een heet hangh-yser om aen te tasten.

't Sal met my so niet locken denckt de meesten deel,
Mijn Lief is goedertieren, verstandigh en eel,
Getrouw en sinnelijck, en dat false wel blijven :
Maer dit docht van sijn Wijf elck Man bysonder,
Waer komen dan van daen, dat geeft my wonder,
Al dees leelijke, slordige, snarre, quade Wijven ?

't Is beter sijn Scheen te stooten door 't loopen vlij-
tigh,

Dan te krijgen een Wijf quaet, snar en spijtigh,
Die derf seggen, houdt uw mond, ghy lieght als een
wachter,

Ick sal in de Winkel de Koopluy wel nemen waer,
Gaet siet of de pot-spijs oock sal worden gaer,
Het kint dat schreyt, nu Jan gaet achter.

Zijt ghy soo goet, dat ghy dit al verdraeght,
Soo sult ghy niet moeten doen dan dat haer behaeght.

't Zy in 't koopen, of verkoopen, in buyten of ruylen;
 En soo gantsch moeten volgen haren sin,
 Dat ghy uw ouden speelnoot niet sult brengen in,
 Of sy sal terstondt knorren, kijven en pruylen.

Maer segt ghy eens ja, wel hoort dit qua vel,, baren,
 Soo seydtse wel weer, al soud ick in de Hel,, varen,
 Ick ben soo wel vooght als ghy, ghy droncke snuyt,
 Ghy kael-gat, ghy luys-bos, 't zijn mijn schijven die
 klappen,
 Sal ick mee gelden, soo wil ick mee snappen,
 En is het huys u, soo gaeter dan uyt.

Is sy al goet en oprecht, soo men daer luttel vint,
 Die sal nu sieck zijn, dan bevrucht, of met kint,
 Soo sult ghy niet een oogenblick moeten van haer zy,,
 zijn, (sieck,
 En hooren haer steenende seggen, och Lief ick ben soo
 Ik heb pijn in mijn hooft, in mijn rug, in mijn kneek,
 Denckt dan, die een Blaeuwe Scheen loopt, die mach
 wel bly,, zijn.

Hy is niet verwachtende 't schreyen van de kinderen,
 Hy heeft Maerten noch Knapen die sijn goet vermin-
 deren;
 Met backen, brouwen, met smeulen en smoken;
 Al heeft hy geen peris hy speelt wel met fluys,
 En waer dat hy komt, is wellekoom t'huys,
 Daer sijn beurs opgact, daer roockt sijn koken.

Waer een mondt eet, die krijght haest de kost,
 En voor meer te sorgen de Blaeuwe Scheen verloft;
 Daerom mach hy de kolf wel werpen na de bal;
 Hy vaert van huys met minder verdriet,
 Na 't wederkeeren verlaught hem soo seer niet:
 Want als hy opspringht, soo waeghtet al.

Een Blaeuwe Scheen bevrijt dat men niet mach
 worden
 Bock, Koeckoeck, Haneray, nocte Jorden,
 Geen:

Geen Jalousy komt quellen de gedachten :
 En 's avonds als 't hem lust, hy slapen gaet,
 En slaept sonder forgh tot den dageract :
 Dus heeft hy goe dagen, en rustige nachten.

Een hopent Vryer die is altijd in treuren,
 Kijckt deur 't klinckgat, kust de ringh van der deuren,
 Waer door hy verliest sijn naem, sijn rust, sijn blyheyt :
 Maer door 't dancken dat de sotheyt niet wil doogen,
 Worden geopent sijn verminde blinde oogen,
 En krijght weder sijn naem met sijn eerste vryheyt.

Het dancken van haer, die 't hert dede daolen,
 Beschermt de handen voor de brandende koolen,
 Drijft de voeten met geweld op den wegh van ruste,
 Reynight het breyn van woedende rasery,
 Maect het onrustige hert na droefheyt bly :
 Is danck van Lief dan niet een groote luste?

Danck van Lief brengt menigh tot wanhopen,
 Wanhoop doeter veel in een Klooster loopen,
 Daerse door vasten en bidden de sonden vernielen:
 Versaken de Liefde van alle schoone Vrouwen,
 Een Godt sy beminnen, op hem sy betrouwen;
 Danck van Lief werckt oock saligheyt der zielen.

Als Martha, die altijd tot woelen was gesint,
 Is een Man die te besorgen heeft Wijf en Kint,
 Geen oorfaeck van profijt laet hy gaen verloren;
 Maer een Vryer die afaet deur hope kranck :
 Die heeft met Maria, al is 't tegen sijn danck,
 Verre het beste deel uytverkoren.

Een Vryer die sijn Lief om geen troost derf vragen,
 Of die ten eersten van sijn eerste Lief wordt beslagen,
 Zijn beyde gequelt met goetduncken twijffelijck,
 d'Een denckt, dorst ick het vragen, ick sou wel troost
 ontfaen :

d'Ander, had ick hooger gevrijt ick had beter gedaen :
 Hier voor is een Blacuwe Scheen ook seer gerijffelijck.
 Veel.

Veel hebben haer Lief boven maten geprefen ,
 Niet seggende, soo 't is, dan soo 't mocht wesen ,
 Datse is lieffelijck, manierlijck, en schoon bysonder ;
 Voort datse geen Mensch is, maer een Goddinne ,
 Wel waerdigh te wesen een Koninginne ,
 En datse haer scheenen stooten dat geeft haer wonder.

Veel prijsens ontsteekt het hert hovaerdigh ,
 Meenen dattet soo is, en dat sy 't al zijn waerdigh ,
 Willen niet hooren na Liefs bidden en smeken ,
 Denckende, ben ick schoon, en ghy zijt leelijck ,
 Mijn manieren zijn vriendelijck, de uwe smeelijck :
 Ick wil u niet hebben, al sou uw herte breken.

Zijnder dan sommige die haer niet en verhoogen,
 Wel wetende dat het is een versierde logen ,
 Betalen goede woorden met eenen soeten praet ,
 Soo blijft hy gevangen in sijn eygen strick ,
 En stoot dan alsoo sijn Scheenen seer dick,
 Tot dat hy hem recht op de neeringh verstaet.

Een Blauwe Scheen dan gelooopen , na oude wens-
 nisse,
 Die geeft door 't ondervinden goede kennisse ,
 Dat Vrouwen gedachten seer diep zijn te delven ,
 En dat sijn tonge door ontijdigh vleyen ,
 Sijn oogen bereydt heeft een treurigh schreyen :
 Dus leertse kennen een ander, en hem selven.

De verwinner en niet de verwonnen persoon ,
 Krijght een rosen-hoedt voor arbeyds loon ,
 Tot een teycken van eer en van victorie ,
 Die sijn selven verwint in Liefs verliesen ,
 Wordt gekroont met een hoedjen van biesen :
 De Blauwe Scheen is oorsack van triumph en glorie.

Hoe zijn de Vryers dan soo malle gecken ,
 Dat sy 't teycken van cere met de kous bedecken ,
 En houden 't vermuut als gekapte heyligheyt ?
 Om dat schimp en nijdt zijn van dier aert ,

Datse

Datse altijd schieten op eer vermaert;
Dus blijftet verburgen om rust en veyligheyt.

Niemant dencke dat ick 't houwelijck wil laken,
Of dat ick een Sanct of Sanctin wil maken,
De Blaeuwe Scheen prijsende met fulke heerlijckheyt,
Dan 't is een playster die heelt en versacht,
Buygende onder reden den wil sonder macht,
Om te genesen des scheens blaeuwe begeerlijckheyt.

Beter leven heeft een Vryster te verhopē,
By een Man die een Blaeuwe Scheen had geloopt,
Dan by dees jongskens die sy nemen uyt het nest;
Want elck moet toch eens kooten in sijn tijt;
Door 't storen van de Scheen wordt men veel kooten
quijt:
En 't is beter op 't eerst te kooten dan op 't lest.

Een jonghman die van sijn eerste Lief wordt be-
struyft,
Is een wilden Valck gelijk, die eerst is gehuyft,
Die vlieght dickmael op, al tegen den bandt:
Maer die sijn Scheen te stooten is gewoon,
Blijft stil sitten, want hy weet van 't loon:
Laet hem streelen en stroken, en dragen op de handt.

Heeft een jonghman schoon een Wijf, hy voelt geen
banden,
Loopt drincken, hoereeren, tot sijnder schanden,
Tot verdriet van sijn Lief, en ongemack van sijn lijf:
Maer die sijn Scheen gestoten heeft, is moe en mat,
Dat loopen en jagen by nacht is hy al sat,
Komt wel t'huys eten, en slapen by sijn Wijf.

Bysonder soo sy is vrolick en deughdelijck,
Sijn herte houdt sy met vreughde jeughdelijck,
Waer door hy wel alle ander kan vergeten,
Van 't loopen, van 't draven is sy het endt,
Sijn moeyten wordt door haer tot ruste gewent:
Dat met arbeyt verkregen is, wort met minne beseten.
Dan

Dan de Blaeuwe Scheen wil ick niet prijfen soo seer,
 Of den Huwelijcken Staet acht ick noch veel meer,
 Als van Godt ingestelt, de menschen saligh en nut:
 Maer als ick niet krijgen mach die ick wil,
 Soo troost ick mijn selven en swijge stil:
 Denckende datter quader mee wordt beschut.

Want een goet Schutter die schiet wel mis;
 Een goet Visscher vanght altijd geen vis;
 Een goet Vogelaer om niet sijn net wel kan spreken;
 Een goet Pijper blaest altemet wel discoort;
 Een goet Zeeman valt oock wel over boort;
 Een goet Gefel loopt wel een Blaeuwe Scheen.

Verlies op de Waer geeft den Koopman-verstandt:
 Een naerstigh Boer woont op onvruchtbaer landt:
 Harde smacken leeren den Ryer op het ys:
 Schipbrekinge scherpt des Stuermans sinnen:
 Nederlaegh doet de Krijgsluy voordachter beginnen:
 Scheen flooten maekt den Vryer voorsichtigh en wijs.

Nu Vryers vaert wel, leeft altijd rustigh,
 Loopt ghy een Blaeuwe Scheen toont u even lustigh,
 Houdt het stil, soo kan daer niemant op spieken,
 't Is genoegh gepresen dat elck een lacckt,
 Die 't sop geproeft heeft, die weet wel hoe 't smaekt:
 't Is best dat wy hier dan een spelken by steken.

Een Visschers Praetjen.

Ens als Zieuwert Visscher van leden moe en mat,
 Op den hoogen oort voor sijn lage hutte sat,
 Daer hy in't plat,, de Zuyer Zee mocht beoogen,
 Terwijl dat sijn maets aen de lange touwen toogen,
 Om te mogen,, de Visschen die daer niet op letten,
 Bestrieken met haer deurluchtige netten,
 Of haer suycken setten,, op een hoeck van 't landt,
 En d'ander waren doende met neerstiger handt
 Haer gescheurde Want,, met de naelde te boeten:
 Dan hy eylaes, om sijn druck te versoeten,
 Overdacht dese verskens, als hy sijn Lief mocht vryen,
 Om daer mede te ontdekken sijn heymelijck lyen.

O wreede Elsen, ghy mooght u niet verstooren
 Met mijn giften noch gaven, en ghy wilt niet hooren,
 Na mijn bidden en smeecken, dat achtende als wint:
 't Is te vergeefs so het water slaet op de klippen blint,
 Aensiet mijn ellend, en dese stille nacht:
 Al de Visschen zijn nu met slaep bevracht,
 Het windeken waeyt sacht,, over de groote Zee,
 Al de Sterren aen den Hemel die sluymeren mee,
 Dan ick eylaes, & wee,, mijn Liefde verhalende,
 Benden gantschen nacht onrustigh malende,
 Den slape palende,, heel uyt mijn hert,
 Ghy mooght, en wilt my niet helpen uyt de smert,
 Nochtans de dochter van Rochestert achte my geen
 schuyf:

Ick ben wel bemint van de dochter van spijtige Duyf:
 De Weduw' van Jan Kuyf heb ick om u versmaet,
 Al was sy rondt van Borsten en Billen, lieve maet;
 Liefd' metter daedt,, heb ick u willen toonen:
 Al de Meyden die aen den hoogen Dijck woonen,
 Hebben lin in my, om de vreught die ick ga stichten,
 En sy prijsen de Liedekens die ick kan dichten:
 In den eersten uw Nichten,, al zijns groot van stam,
 Die rekenen dat haer geslacht van Neptuno quam,
 Die de Zee, al wasse gram,, kondt stillen met macht:
 Dan wat baet my al dit, als ick van u veracht,

Lief

Lief Elsjen veracht ben? wie sou sulcks hopen?
 Ja dat ghy (ô wreede) voor my gaet loopen,
 En verſmaect alleen 't nopen,, van mijn Liefde vierigh,
 Ick heb u de zood gefonden, ick ben niet gierigh,
 En ſal u goedertierigh,, noch wel ſenden meer,
 Van ons eygen vanghſt, mach ick komen weêr,
 Die ick ginſen veer,, heb laten bewaren,
 In tien en korven, en houten vis-karen:
 En mijn maet Harmen die heeft noch in de hoecken,
 Ses karpers, twee braſems en drie ſnoecken,
 Dan noch ſpierungh en pos alſoo veel als zant:
 En behalven al dit heb ick noch goet verſtant,
 Om de moſſelen op ſtrant,, te ſoecken en vinnan,
 Daer peerlen in leggen: oock kan ick vinnen,
 De ſlacken daer binnen,, in is de koleur van kramoſye,
 Waer loopt ghy? komt lijdt doch dat ick u vrye,
 Wol ſijn als ſye,, daer de koleur op ſal werden geleyt,
 Die wordt nu al t'uwen beſten bereydt,
 Daer ghy boven ander Meyden me ſult gaen prijcken,
 Wol, daer ſchuym van witheyt niet by is te gelijcken,
 Die eertijds Hanneken de Herder uyt goeder jonſt,
 My heeft geſchoncken tot vereeringh van de konſt,
 En ſeyde op 't ronſt,, houdt dat tot een danck,
 Om dat ghy de eerſt zijt die mijn arbeyd verlicht met
 ſanck,
 Daer na heb ick die lanck,, in manden bewaert,
 Om u weder te ſchencken na der Liefden aert:
 Maer ghy ſeer tſaert,, om dat ick ſou gaen verloren,
 Hebtſe niet willen ontfangen, maer ſtopte uw ooren,
 Om dat ghy niet ſoudt hooren,, hoe 't met my gaet,
 Dat is, ja dat is dat aldergrootſte quaet,
 Loopt wech, en gaet met de konſte ſwermen,
 Elsjen die veracht uw ſuchten en kermen:
 Waerom och armen,, om dat ik ben een onnoſel guyt?
 Te weten, een Schipper van een kleyne ſchuyt?
 Die niet weet dan van oude netten en kromme hoec-
 ken?
 Denckt dat uw Oom ook ſo ſijn koſt plach te ſoecken,
 Al heeft hy nu rijckdom in kiltten en vaten:
 Of ſteurt ghy u, om dat ſcheel Neel gaet blaten,
 Datſe

Datse my heeft ingelaten,, soo menigen nacht?
 Seker om haer te vryen heb ick noyt gedacht,
 Al gaetse haer tegen ander Vrysters roemen,
 Dat ick haer dick gebracht heb schoone bloemen,
 Nochtans heb ick haer noyt begeert noch bemint,
 Of Godt geef dat ick altijd heb in de wint,
 En nimmermeer met de Nimphen moet hebben peys,
 Ja dat ick het Schip verlies op d'eerste reys,
 Dat ick in Zee koom, soo ick logen heb vertelt:
 Maer wat doe ick? Mijn sin heb ick gestelt,
 Te reysen over Zee, door golven en baren,
 Daer noyt Visscher noch Zeeman heeft gevaren,
 Daer wil ik voort beswaren,, van 't verdriet vluchten,
 Voor den duyvel in Noorwegen, in vremde gehuchten,
 Of in Indien om Papegays tongen te halen,
 Dan wat segh ick? Hoe mach 't verstant dus dwalen?
 Sullen de gedachten in vremde palen, over berg en dal,
 Waer mijn voeten gaen, my niet voeren al?
 Men schouwt de regen, de wint, en de hetten des sons,
 Maer de Liefde niet, die blijft altijd by ons,
 En sal goet ronds,, met my werden begraven,
 Of wil ick van den dijck, om 't woede hert te laven,
 Springen in 't water: en my selven verdrincken?
 O ghy Zee-goddinnen wilt mijnder gedincken,
 En gracy schincken,, als 't water my wech sal spoelen,
 Dat mijn brandende minne oock mach verkoelen,
 En dat men hooren over een deel Jaren,
 In de groote Schepen die van Oosten komen varen,
 Den heeschen Stuerman vande Companje schreeuwen,
 Sijn volck vermanende, ô Mannen als Leeuwen,
 Douwt op het roer, en houdt na stuerboorts wal,
 Daer leyt de gront daer de Visscher had het misval,
 Laet ons al,, doch daer voor houden wachte:
 Die hem aen een ander spiegelt, spiegelt hem sachte.
 Dusdanige klachte,, met veel sotte wenschen,
 Zienwert Visscher verhaelde, daer beesten noch men-
 schen,
 Mochten aenhooren sijn jammerlijck klagen:
 En terstondt daer na soo begon 't te dagen.

't Lof van de
M U T S E.

NU wel op met vreughden, ons kat heeft jongen,
Ick behoefde wel te wenschen om duysent ton-
gen,

Duysent pennen, en duysent verstanden wijfelijk :
Want ick segh dat de Muts een soete neeringe,
Tegen alle Philosophen meyningh en leeringe,
Is wenschelijck, behagelijck, goet en prijselijck.

Wech dan gy Muse, ick wil van u niet zijn gehulpen,
Komt hier ghy aerdige Meysjens en jonge wulpen,
Helpt my 't Lof van de Muts te degen wicken,
Komt ghy speel-luy die de Mutsdraggers verblijt,
Helpt oock ghy Schoenmakers, 't sal zijn uw profijt :
Want de Mutse doet loopen veel schoenen aen sticken.

Komt spiegelblasers, kammefagers, huyvebrayfters,
Wel op koufemakers, snijders en linden-nayfters,
En ghy vindere van nieuw fatsoen van kleeren,
Peerlstickers, borduerwerckers, komt doch gereet,
Passementwevers, brengh al by dat ghy weet,
Om 't lof van de lofwaerdige Muts te vermeerden.

Wat is de Mutse ? Een begeerlijcke genegentheyd :
Met lust verblint, soeckende alle gelegentheyd,
Om 't gebruyk van een waerde Vrouwe te verwerven,
Deur natuere bewegende de jonge sinnen,
Tot het aengeboren werck, het spel van minnen,
Om verhoeden het menschelijck geslachts verderven.

Nu is niemandt ter Werelt soo mal of geck,
Wetende dat het verderven sou wercken gebreck,
Sal met vlijt om sulcks te beschutten trachten :
En elck weet dat de Werelt most vergaen,
't En dede de Muts, die port het huwelijck aen :
Isse dan niet wenschelijck voor alle geslachten ?

Een die door gramfchap een mensch flaet doodt,
 Wordt die niet geacht voor een moordenaer fnoodt?
 Engeltraft na de Wet met des Scherprechters fwaert?
 De Mutfe aenfiende, de menfchen verminderen,
 Is begeerte om teelen barvoete kinderen:
 Contrary van 't quaet, is dat niet prijfens waert?

Yemandt mocht seggen, prijft ghy de manieren,
 Vande Muts-dragers, die als ontfinnige tieren,
 In 't fpreken, in 't fuchten, in hippelen of gaen,
 Met oog-wincken, hand-duwen, en kuffen de klinck?
 Ja men vindt ter Werelt geen foo fotten dinck,
 Soo 't de Liefste gebod, het worde van hem gedaen.

Het middel en beginfel van al dat men doet,
 Wordt geprefen om het eynde, foo dat is goet:
 Want half gedaen werck toont men geen fotte klercken:

Al floven dan dees Vryers, die de Mutfe dragen,
 Dagh en nacht als fotten, om haer Lief te behagen,
 Ten houwelijck ftrecken al haer fotte wercken.

Nu is het houwelijck immer foo seer van noodt,
 Tot noodtdruft des levens, als wijn, water en broodt:
 Is 't dan niet recht dat men daer af lof en prijs feydt?
 Prijft oock dan de Mutfe, wantfe froyt het padt,
 Al isfer fotheyt mee vermenght, wat fchaet doch dat?
 Op bequame tijdt fot zijn, is de meeste wijsheyt.

Alder wijfen wijsheyt is niet waert een boon,
 Al haer wijsheyt maecte niet een jonge Soon,
 Dan dees bequame malheyt is alle wijsheys vader,
 Hier nyt zijn gefproten al dees groote cadetten,
 Al die Aristoteles broeck op 't fware hooft fetten,
 Die des Muts werck laeckt, laeckt ons allegader.

Laetfe praten datfe willen, fy weten anders niet
 Te seggen, dan dattet is een genueghelijck verdriet,
 Een verftandige dwalingh, een ratende blyheyt,
 Een hope vol Sorgen, een lieflijke vracht,

Een willige slaverny, een goe wil sonder macht,
Een quellende vreught, een gevangen vryheyt.

Van wit en swart menght de Schilder graeuw,
Heet vermenght met kout wordt van passen laeuw,
Die noyt bitter en proefde, weet niet wat soet, is,
Edick en suycker geeft een smakelijck suer,
Harde steen en weecke kalck maect oen vaste muer:
Hier uyt siet men dat de Muts niet quaet, dan goet,
is.

Godt Almachtigh, Schepper aller dingen,
Heeft deur natuere daer toe willen dringen,
Doe hy Eva schiep om te wesen Adams maet,
Seggende, dat het leven sou wesen vol rouwen,
Sonder het geselschap van waerde Vrouwen,
Dus moet de Muts goet zijn, of werckt Godt quaet?

Daer-en-boven heeft hy geboden dat men sal be-
geven,
Vader en Moeder, en het lieve wijf aenkleven,
Om te wassen ende de Werelt te vermenighvuldigen,
Seght nu ghy neuswijfe soo ghy leght in de loegh,
Is dese reden u noch niet krachtigh genoegh?
Om al de sotheyt van de Muts-dragers te ontschuldigen?

Is waer het seggen van veel kloecke verstanden,
Om het gemeene spreek woort in verscheyde landen,
Dat Godt noch de natuere geen dingh maect om sus,
Waer toe dienen ons dan de prickelende leden?
Waer toe zijn nut der Vrouwen aentreckende zeden?
Waer toe is dan gevonden die lieflijcken Kus?

Om de mensch te steken als een paert met sporen?
Om ons sonder gebruyck tot lust te bekoren?
Of om 't Paesch-bort te kussen in de Kercke?
Neen seker, sy doen ons inwendigh vermaen,
Dat wy moeten, als ons ouders hebben gedaen,
Ons pondt niet begraven, maer stellen te wercke.
Welck

't Welck geschiet door 't Houwelijk dat Godt ge-
benedijt ,

Dat sonder de Mutse niet waert is een Mijt :

Want sonder Liefden mach men houden geen goet
huys ,

En de Mutse is eensdeels der Liefden fundament ,

Als die Liefs oogen op Liefs gebreken verblent ,

't Fundament geschaert, deugt bouwen met een kruys.

Gy sult niet meenen als 't Houwelijk is geknocht,

Dat de Muts dan sijn heyligh avondt heeft volwrocht,

Als niet meer nut de gehoude perfoonen :

Neen, neen : Want als de Muts verliest sijn kracht ,

Soo komt terisondt twist ende tweedracht ,

En vergieren de hoofden met doorne kroonen.

Daer de Mutse deur verachtigh is versleten ,

Komt Suermuyl en Pruyler dick ten eten ,

En Krackeelken loopt over het huys en bast :

Maer daerse altijd blijft in eenen doen ,

Is 't soete Lief komt te bed, en geeft my een soen ,

In hoe langh hebt ghy mijn borsten niet getast ?

Soo veel de deught beter is dan argheyt listigh ,

Passeert dees vreed-maeckende sotheydt de wijsheydt
twistigh ,

Is de menschen oock veel nutter en bequamer ,

De eenvoudige vrede maect rijk en overvloedigh :

Twistende Wijsheydt maect de swaerden bloedigh :

Welck behoort ons dan te zijn aengenamer ?

't Is niet genoegh dat wy hebben bewesen .

Dat de Mutse goet is en waerdigh gepresen :

Maer willen oock met exempelen verklaren ,

Datse de vreesse verjaecht van Hel, Duyvel en Door ,

Datse Wijsheydt verleent, en hulp ter noot ,

Is gevende al haer trouwe dienaren.

De Mutse deed Jacob dienen trouwelijk ,

Seven Jaer, om te krijgen ten houwelijk ,

Sijn Ooms dochter Rachel, de jonghste geboren:
Maer Lea hem toegestopt zijnde door bedrogh,
Liet hem niet verdrieten om te dienen noch
Seven Jaer, om te krijgen sijn uytverkoren.

Is 't waer dat van Amadis is geschreven?
Welcke feyten van wapenen zijn door hem bedreven?
Om Oriane sijn Lief te dienen en behagen?
Hoe menighmael sijn lijf in perijckel gestelt?
Om haer te verlossen of beschermen voor gewelt,
Ten exempel van alle Edelmans die de Murse dra-
gen.

Orpheus heeft niet gevrees't te gaen in de Hel,
Om sijn Lief te lossen met sijn snaren-spel,
Uyt Plutoos handen, diefe hem had ontschaect,
Leander en dochtet geen arbeydt te wesen,
Alle avondt te swimmen na de Liefste gepresen,
Door de Zee Hellefonte heel moeder naect.

Pelops heeft Hippodame, van gieriger aert,
Met gulden Appelen getoest den snellen vaert,
Dies hy haer tot prijs met loopen heeft gewonnen,
Acontius desgelijcks met listige treken,
Sijn Lief het woordt van trouw dede spreken:
Door de Muts is menig stout en listigh feyt begonnen.

De Mutse heeft Chymons verstandt verweckt,
Die te voren als een plompaert worde begeckt,
Soo haest hy Iugene had sien slapen in 't groen;
Dies hy veel wijsheyt leerde in korte tijdt,
Hanterende Boecken, Wapenen, en 't Hof met vlijt:
Want lust maectt arbeydt licht, en doet wel spoen.

De Godt Jupiter deedse veranderen in een Stier,
In een Swaen, in een Arent, en menigh ander dier,
In de gedaente van Amphitreon ginghse hem stellen,
Mercurium konstse met een Bocks huyl bedecken,
Apollo het weesen van een Herder aentrecken,
En noch veel meer, dat te langh is om vertellen.

By de menschen schijntse niet soo krachtigh te zijn,
 Al maectse altemet, 't is onder menschelijck schijn,
 Een Bock sonder hoornen, een Ezel sonder staert,
 Dan sy kan veranderen uytermaten wel,
 Een swarte huyl in een schoon blanck vel,
 En maecten van een graeuwe, een schoone swarte
 baert.

Tibullus Propertius met gulden tongen,
 Hebben veel schoone vaersen door de Muts gesongen,
 Die waerdigh zijn met gouden letteren te schrijven:
 Ovidius dragende de Mutse goede jonste,
 Heeft daer door geschreven der minnen konste,
 Dies sijn naem in eeuwige gedachtenis sal blijven.

O lofwaerdige Mutse, oorsprongh alder deught,
 Ghy houdt de ellendige Werelt in gestadige vreught,
 Ghy verjaecht kyvage, hateringh en tweedracht
 mede,
 Als de Vorsten 't Landt bedurven hebben met Oor-
 logh verwoet,
 Ghy maectt door een huwelijck al de faek haest goet,
 En brengh door uw goetheyt weder pays en vrede.

Ghy maectt den Jongelingh die u draecht,
 Stout, sterck, kloeckmoedigh en onvertlaecht,
 Ter wapenen vroom, luchtigh en rat ter handt,
 Ghy leert hem dichten, refereynen, rondecien,
 Minne-brieven, balladen, liedekens en speelen:
 Ghy scherpt de sinnen en oeffent het verstandt.

Ghy leert slaen op Herpen, Cijters en Luyten,
 Blasen op Kromhorens, Schalmeyen en Fluyten,
 Daer toe de Musijcke op de mate singen,
 Een Allemande dansien voor de vuyft,
 Een passemede treen op de passien juyft,
 Lustige sprongen in de galjaerden springen.

Den Vreken doet ghy speelen de gilde,
 Een tamme Vogel verandert ghy in een wilde,

Een aertigh geeft maeckt ghy haest van een molick,
 Den slaperigen Luyaert kond ghy houden wacker,
 Van een flordigert maeckt ghy wel Jan de Backer,
 Den swaermoedigen peynser doet ghy singen vrolijk.

Ghy zijt de Vryers by nacht een lantaern,
 Een uurwerck dat de Vryfters doet wachten gaern,
 En een oorfaeck om lacchen voor de Kanne-kijckers,
 Een renten daer hen de Koppelaers op geneeren,
 Een recept om des nijders hert te verteeren:
 Matery om dichten voor de Rethorijckers.

Om de Kramers niet te slachten, die achter landt
 loopen,
 Haer Waer seer prijsende, diese willen verkoopen,
 Soo heb ick dit hier by te laten gedacht:
 Want het brillen verkoopen ben ick al moc,
 Sonder gelt, en geven de huyskens toe:
 Kijck door de Vinger, bid ick, geen fauten acht:
 Hier hebt ghy 't eyndt Lief, maer niet daer ghy na
 wacht.

Strijdt tusschen

WAERHEYT en SCHYN.

Hier voormaels heeft Waerheyt feer groote vrede,
Tegen ydel Schijn, haer oude vyandin, gedragen,
En om dat elck (soo het schein) sijn macht wijt
spreede,

Groote giften belovenden om te bejagen,
Veel menschen die 't met haer wilden wagen,
Hebben al die werelt (tot elcks schaed) aen den dans
gebracht;

Niet alleen slechte burgers van kleyne macht,
Maer oock groote landen en machtige steden,
Bemoeyden haer met dees verdervende tweedracht,
Sommige volghden de Waerheyt, geleydt met reden,
En ander hebben ydel Schijn als Godt aengebden.

De afkomst was deses twists eerste ader,
Elck roemde uyt den Hemel te zijn neder gevlogen,
d'Een noemde Jupiter, d'ander Dis haer Vader,
Bey waren sy schoon, dan die starrende oogen,
Worden meest al door 't schimmeren bedrogen,
De heyrkracht daer elck op had sijn wijck,
Waren in als feer verscheyden en ongelijck,
Des Schijns volck was veel meer in 't tellen:
Maer nieuwe Krijghs-luy uyt menigh Koninckrijck,
Des Waerheys, veel geschierter in ordonnancy te stel-
len,
Al t'samen wefende vrome en versochte gesellen.

Schijn had haer prijfen in allemans oogen gestelt,
bloot,
Daerse mede pronckte, seker schijnende heerlick,
Daer liep 't meeste volck toe met geweld, groot;
Want 't waren rijckdom, die elck is begeerlick,
Moeyelicke eere, ende wellust deerlick,
Regeeringe van Rijcken, daer men veel om twist,
De Waerheyt toonde een gesloten kist,

Die sy heyligh noemde, van louter gout gesleggen,
Met orientael-steenen verçiert, niet door konstenaers
lift,

Daer (soo de wijse seggen) saligheyt in was gelegen:
Luttel menschen bekennt, en van weynigh verkregen.

Bequame mannen om handelen groote saken,
Hebben menighmael benaersticht met groote vlijt,
Vrede tusschen dese doorluchtige Vrouwen te maken,
Om dat het sechen te strecken tot het gemeen profijt:
Maer als dit nu vorderde niet eene mijt,
Is t'samen geroect d'Edeldom en derde staet,
En na dat van de sake veel was gepraet,
Van ginsen en weder, over beyde zyen,
Is ten laetsten besloten door gemeenen raedt,
Om 't landt van langhduerende oorlogh te vryen,
Door een slach t'ongeneselijck lidt af te snyen.

Dese conditien zijn haer dan voorgestelt,
Datse beyde souden komen op een bestemden dagh,
In een vlack, open, onbeklagelijck veldt,
Elck soude haer stercken, soo sy aldermeest mach,
Om malkanderen te leveren een vryen slagh,
Wapenen mocht elk kiezen so sy haer wilden weeren,
t'Samen een Rechter haers gechils souden sy ordon-
neeren,
Loon na werken sou hebben elck, en elcks bemindere,
De verwonnen worden gebannen t'haerder oneeren:
Met een lauren-krans gekroont de verwindere,
Des eens profijt, is des anders hindere.

Na dat het voormelde haer beyden behagelijck,
was,
Hebben de plaetse des slachts beteyckent terstondt,
Tot Sonneveldt, van den Rechter elck tragelijck, was,
Om uyt te spreken haers herten grondt,
Dan noch besloten met gelijcke mondt:
Dat *Hercules* daer toe wel was de bequaemste,
Die behalven dat hy van Monster dwingen was de be-
faemste.

Was

Was ook eerwaerdigh om de graueheyt sijnder haren,
 En sonder wederseggen in wijsheyt de voornaemste,
 In 't gebruyk der dingen geen so versocht en ervaren,
 Boven alle anderen die in die tijden waren.

Doe sy nu haer legers te velde sloegen,
 Op een Sondagh, wescende de bestemde tijdt,
 Soo duncket my noodigh hier by te voegen,
 Hoe dat elck geciert had met alle vlijt,
 Haer persoon en haer volgers om te komen in 't krijt,
Schijns omhangen waren klaer oogfienlijk blinkende,
 Soo dattet door 't flitteren de oogen was minckende,
 Geborduert met veel laberintige stricken,
 Verschildert met Troinges na 't leven winckende,
 Vermakende de oogen met getapisselde stikken,
 De sinnen met devijfen en nieuwe quicken.

Haer wapenen (meest zijnde van schillen van bomen,
 Ja van papier gepapt, en fraykens bereydt,
 Of leder van de rugh van een Buffel genomen)
 Waren met blad-gout properkens ommegeleydt,
 Met veelderley koleurkens over gespreyt,
 Self wasse vermomt, geschildert, geblancket,
 En had een schoone doeck op haer hooft geset,
 Niet veel schoonder isse als 't Apen-geslacht bloot:
 Dus trockse te velde met een gemaecte tret,
 Voor haer gingh waens bedriegelijcke macht, suoot,
 En dicht achter aen volgde selfs behagelijcke pracht,
 groot.

Voort wasse omringelt met swarmende hoopen,
 Een wonder lust voor al die geen die 't sagen,
 Van sterrekijkers, waerseggers die dromen verkoopen,
 Geboortschrijvers, hantkickers, die nergens na vragen,
 Van advocaten, voorspraken, die de pleyt sack dragen,
 Dreck-roerders, pis-kijckers en alcumisten,
 Oproerige predikanten, vernuftige sophisten,
 Disputeerende kettters, die 't al wel weten,
 Van history-schrijvers, die haer papier verquisten,
 Om der levenden Koningen lof uyt te meten:
 Met meest al de oude en nieuwe Poëten.

Dan noch een groot deel verraders en verklickers,
 Waerden, roffianen, puyftige kannekijckers,
 Schoon praten, pocchers, vrattige panlickers,
 Snorckers, koppeldraeyers ende pluymftrijckers,
 Beyermans, danffers, speel-luy, muzijckers,
 Aeffack-speelders, guychelaers, aerdige bedriegers,
 Jan de backers, roockmakers, en overvliegers,
 Bedelaers, pracchers, onder luyaerts regiment,
 Landtloopers, heydens, seer groote liegers,
 En men seydt dat veel Reufen daer waren ontrent:
 Dan noch wel duysent Monfteren my onbekent.

Superstitie de overfte van de hindertocht, was,
 Onder wien dat gefproken en onvermaende geeften,
 Nachtmerrien, schimmen, en menigh ander gedrocht,

was,

Kolrijsters, weermaecksters, van donderende veeften,
 En ontallijcke opinien van devote beefften,
 Swaert noch spies hadden dees ydel buycken,
 Dan geweeren tot verlacken, en by nacht te gebruycken,

Als herpoen-yfers, voet-angels, lijm-tacken vuyl,
 Haeccken, stricken, hoecken, vallen, kubben en fuycken,

Dan noch veel meer van fulcker handt-getuyl:
 En in haer vaendel was gefebildert een Uyl.

Waerheyt hier tegen voerde een wackere armeye,
 (Liet waeyen in een wit vaendel een Son fchijnende
 klaerlijck)

Ruftigh onbekommert sonder getier of gefchreye,
 Edel, grootmoedigh, grootdadigh, eenpaerlijck:
 Den vrienden bequaem, den vyanden vervaerlijck,
 Met Harnas waren bedeckt haer borften stout,
 Van louter metael, koper, silver of gout:
 De hoofden ontdeekt, de voeten naeckt op d'aert,
 Stellende onbeschroomt de luchter handen bout,
 Met een Boeck, in de plaets van een fchilt, bewaert:
 In de rechter-handt had elck een fcherp-fuijdend
 swaert.

Niemandt had vreemt of gelcent gepronck,
Dan in de kruyn van elcks huyfken om 't hayr op te
binnen,

Stondt een diamant, die uytnemende blonck,
Selfs lietse haer in de vierkante slaghoorde vinnen,
Tusschen Naerstigheyt en Trouwe, haer gesellinnen,
Als een Goddelijck wesen, hupsch langh van persoon,
In wit gekleet, waer deur den dagh seer schoon
Op haer onbesmette leden was deurlichtigh,
d'Armen naeckt, op 't vrolijck hoofd een gesternde
kroon,

Die stralen haerder oogen (die groot waren) schichtig,
Waren suyer, snel, scherp, klaer en deurlichtigh.

De hayren over 't geheele lichaem snuysterende,
Hebben klaer-schijnende stralen (als de Son) uytge-
schoten,

De oogen der gemeente seer verduysterende,
Ja heel verblint, en gantsch toegesloten,
Haer Overste Kapiteynen en bondtgenoten,
Volghden met geschicktheyt stil en bequamelijck,
Daer aen de goe Rechters en Wet-gevers betamelijck,
De Philosophen, wesende van het eelste geslacht,
d'Oprechte Keyfers, Koningen en Vorsten voorname-
lijck,

De Landts-knechten die eer en eedt wel hebben be-
tracht:

Oock de Doctoren die bekent zijn der naturen kracht.

En noch (dat u immer soo wonder sal geven)
Veel die Wijngaerden snoeyen, en Ackers bouwen,
Schaepherders die eenlijck op de Heyde leven,
Boeren die Verckens en Koeyen houwen,
Visschers die in Zee op Godts gena vertrouwen,
Bouw-meefters die met deughdelijcke practijck,
De Landen beschutten met Sluys, Molen en Dijk,
Alle vinders van konsten nut ende waert,
Waer door het volck wordt deughdelijck en rijck,
Zijn al t'samen Waerheyts trouwe dienacrs verklaert:
Sulck Heer, sulck Knecht, sulke Vrouw, sulcke Maert.

Hier onder vermenghde haer met wondere frayig-
heyt,

't Soete gefelschap der negen Goddinnen eerlijck,
Handt aen handt danflende met kuyfche gayigheyt,
Befichtighden (singende) de flaghoorden weerlijck,
Befwaert met geenderhand letfel deerlijck,
Hadden geen uyerlijck gefelschap om haer te bevryen:
Voor de Orden gingh Momus dapper in 't ftryen,
Gesproten van Nemefis nyt Mercurius zade,
En foo hy een deurfichtigh Godt is tot allen ryen,
Verfpiende der vyanden aenflagen, gangen en beflot
van rade, (gade.
Op haer konften, ftricken, netten wackerlijck flaende

Aldus elck verfen na fijn manier van wapen,, was,
End'oorden gefchickt om den flagh te aenheven,
In 't aenfien van veel volcks, dat gekomen om gapen,,
was:

Nu het teycken dat men beginnen fou, zijnde gegeven,
Isfer terfiondt groot rumoer bedreven,
In den eerften aenvangh met een feer grooten loop,
Van de Adelbors en voeders van ydel Schijns hoop,
Die met fchreeuwent geluyt quamen aenprangen,, ras,
Om de Waerheyt te binden of te geven doods noop:
Want de victory docht haer niet fwaer te erlangen,,
was:

Als het hooft geflagen ofte gevangen,, was.

Aen Waerheyts Kapiteynen is hier gebleken,
Datfe vrome Hopluy waren over gheoorfame knech-
ten,

Van fijn ftede is niemant te rugge geweken:
Maer Momus de aldervoorfte in 't vechten,
Sulcken vreefe onder Schijns volck aenrechte,
Roepende feer luyt na ouder wenniffe:
Ja ghy doove Monftren, des Werelts fchenniffe,
Sal de Heylige Waerheyt foo van u zijn gegroet?
Ick fal u haeft brengen tot beter kenniffe:
En met een tradt hy toe, geheel verwoedt,
Slacude in den hoop met een grammen moedt.

Als hy daer nu veel had gewont en deursteken,
 Gebuyt, geblaert, deur 't onfsacht wreken,
 Had lust in haecken en sbricken te breken,
 En de grijsen daer sich de vyanden mee decken,
 Van haer mismaeckte backhuysen te trecken,
 Om elck wat sy waren te toonen openbaerlijck,
 En hoe veel 't Schijn scheelt van de Waerheydt klaer-
 lijck,

Op dat Schijns regiment hier door mocht minderen,
 En dat haer gespoock niet meer sou zijn vervaerlijck,
 Dan die door boose wercken haer gewisfen hinderen,
 Devote Priesters, oude sussen, en jonge kinderen.

Men seyde dat Momus was hondert-handigh,
 Om dat hy in den slagh was strijdtbaer boven maet,
 Vroom, gestadigh, stantachtigh, neersligh, verstan-
 digh,

Onbeweeghlijck, verachtende spot en smaet,
 Seggende vry 't gebreck dat elck een misstaet,
 Ontergelijck, onroerlijck, teder in 't vermoen,
 Ruyckende soo haest Schijn yet quaets wil doen,
 Hoorende haer blaffent gekruys en gekras,
 Voelende wat dat uyt haer eyeren sal broen,
 Door een dubbele huyck, siende wat sy heeft in haer
 tas;

Als een Godt die uyt den Hemel gesproten was.

Ten laetsten als den slagh tot den onderganch der
 Sonnen,

Geduert had, de vyanden verstroyt en geslagen op de
 jacht,

Is Schijn gevangen, als zijnde overwonnen,
 En in tegenwoordigheyt van *Hercules* gebracht,
 Die hoogh verheven sat, als een Rechter van macht,
 Daer hy al de geschiften had mogen aenschouwen,
 En soo sy beleeft is boven eenige ander Vrouwen,
 Badt dat haer een dienst by hem wordegejont,
 Om in eeren bedecktelijck haer staet te onderhouden,
 Maer *Waerheydt*, na krijghs gebruyck, eyscht terstonds
 Dat mense sou bannen, na luydt het verbondt.

Doesprack *Hercules*, na dat hy had doen gebieden,
 Door een Roeper, dat elck gehoor soude geven,
 Met een heldere stemme voor alle de lieden,
 Deses gelijcke woorden hier na geschreven:
 De *Waerheyt*, grootmoedige Vrouwe verheven,
 Moet ick met recht den *Lauren*-krans toe-schrijven,
 En begeer datse altijd by my wil blijven,
Momus (om dat hy haer eere dapper heeft bewaert)
 Sal trouwen tot sijn Bruyt, die bloem der Wijven:
 Schijn wordt met willigh bannissement beswaert,
 Datse nergens sal wonen dan op allemans haert.

Uyt de gemeente false niet door ongelijkheyt,
 Uytgefondert zijn door coleuren of kleeren reyn,
 Noch door afkomst, eere of eenige rijkheyt,
 Dan slechts met der sinnen bewijs alleyn.
 Na dat *Hercules* dit had gekondight pleyn,
 En sijn Adel sulcks voor goet was aenschouwelijk,
 Soo begonst elck te mommelen van dit Houwelijk,
 En de Waerseggers stonden in groot beswaren.
 Om datse wel wisten en voorseyden trouwelijk,
 Soo verre men *Momus* met de waerheyt ging paren,
 Datse ongetwijffelt vervloecte haet sou baren.

Urania de wijfste van de negen Goddinnen,, soet,
 Seyde, 't waer ons nochtans leet waer 't achter geble-
 ven,
 Want wy *Jupiters* kinderen in 's Hemels tinnen,
 vroet,
 Hebben Haet overlanch by ydel Schijn geschreven,
 En de Waerheyt met *Momo* in den Hemel verheven,
 Daer de Waerheyt ter eeren een Kerk wort gebouwt,
 In wiens Gevel men desen tijtel aenschouwt,
 (Om dat mense wel sou lesen van veer,
 Geschreven met groote letteren van gout:

Waerheydt goet roudt,, spreekt na de monds,
 Noch Joncker noch Heers
 En 't ydel gekrijt,, van spot of nijds
 Set sy in haer deer.

Van den Os op den Efel.

E Lck spiegel hem selven : Wat zijnder al fotten.
 Niemandt heeft gelt, en elck wilt potten.
 De Pitter heeft sijn Saterdagh wel gevasst,
 Hy heeft het taye vel op 't bed verrast,
 Nu mach hy sijn eyeren gaen leggen uyt.
 En Vrouw malle moyrock die is de Bruyt,
 Wat sal men in de Bruyloft al vreught bedrijven.
 Helpt Venus, welcke vier moye Wijven
 Sullen woonen, daer 't Bagijnken kreegh een klater.
 Een Visscher die houdt hem altydt by 't water:
 Maer wat past den Orter op sijn fuycken of netten?
 De Pottaert sal al de aenslagen beletten,
 Wie heeft dat kostelijke stal gehuert?
 Het beste Heynst, noch komt daer in de buert.
 Zijt geduerigh in Liefden, vierigh mijn Lief bemint.
 Wel wat? Hoe dus grof? de Dochter met kint?
 Giet op de vis, de ketel is geschuymt.
 Hy sal trouwen twee Vrouwen, wat gaet'er voor de
 ruymt?
 Het is hem groote eer, konde hy slechts swijgen,
 Hoort toch, wat tijdingh isser van de vijgen?
 Hier over in 't landt is alle dingh goet koop.
 Verteert uw gelt, loop Koopluy, loop.
 Hier voormaels was u geen Wijn te dier,
 Nu souden wy wel drincken, hadden wy slechts Bier,
 En houdent met de secte der Peuselaristen:
 Tot Reymkens hoort men 't gelt te verquisten,
 Die geeft de vaen om een stoter, t'onbijten voor drie
 groot,
 De kan is uyt, helacs! Aef is doot.
 Scheyden, Scheyden, dat is een bitter lot.
 Ja als een hoeft scheydt van een schavot,
 Godt heb de ziel, het moet zijn gescheyden,
 Wat gaender al Schapen onder de Bocken weyden,
 Ende de meeste Ezels die rijden op Muylen.
 Sint Jobs Heynsten zijn meest lamme guylen,

Maer wie drijft de luy om de Schrift uyt het landt?
 Dat doet de Waerdin met haer bevende handt,
 Beefde soo haer stem, sy soude wel singen.
 En of een Meyt haer vleysch niet mocht bedwingen,
 Sou sy daerom terstondt moeten wesen een Hoer?
 Ocker ghy zijt mal, ghy slaept by uw Moer,
 Maer uw Sulter sliep liever by onse Rutgers.
 Het geloof is uyt, vraeget Paep Lutgert,
 En op Pater noster wil niemandt borgen.
 Wat heeft een Man oock al te besorgen,
 Die een huys vol kinderen heeft, en seven pleyten.
 Noch zijnder (soo ick hoor) meer beesten dan geyten,
 Die onder den kin dragen een grauwen baert.
 d'Onbekeerde Sinte Paulus die is vervaert,
 Hy derf sonder knechten niet slapen in de stadt,
 Maer wou dat hy daer vijf of ses vaendelen hadt.
 Dan de Visch-teven roepen met veel geschals,
 Godt geef alle dieven een bast om haer hals.
 Hoe is de Wint, is sy West ten Noorden?
 Een gifte is beter dan duyfent woorden,
 Dat seggen dees Meysjens die trouw begeeren.
 Alle Jaers isser een nieuwe snof van kleeren,
 De Vryers dragen nu lange lijven, korte broecken,
 De Vrysters dragen meer huyskens dan doecken,
 Lange lubben met nauwe kleyne kragen.
 Dat Meester mijn niet weet, dat sal hy vragen,
 Geen beter dan hy, om een maeltijt te bereyen,
 Hy laet de spijs opbrengen met vier schalmeyen,
 Daer toe isser musijck of choor-sangh gesongen:
 Saeght ghy niet hoe die mommekens sprongen?
 Wie viel in 't slijck? de soetste van hen allen,
 Hy woude dat hy in 't water had gevallen,
 Om haer te behagen die hem schanck de Mutse:
 Menigh soeckt een beytel, en vint een gutse.
 Ramp heb de koppelersse die my heeft bedrogen:
 Beter by een Uyl geseten, dan by een Valck gevlogen.
 Maer had Jan geen Wijf, hoe rijk was hy dan:
 Nu heeft hy'er een, nu is hy een Man,
 Daer is hy aen gebonden, als een hont aen een zeel.
 Een kruysjen op de borst is een fray juweel,

Dan niemandt begeert in 't hert te dragen.
 Van te veel heb ick noyt Vrouw hooren klagen,
 Sy mogen wel meer, maer moeten dick te vreen,
 zijn.

Dirck mach geen Vrouwen sien, hy moet een queen,
 zijn.

Hola, haest u, haest u, of de pot loopt over,
 Marten wil rijck schijnen, en is een arm slover,
 Daerom bordeert hy sijn kleeren met sijn krackeel,
 Al schijnt het voor sommige te wesen fluweel,
 Seker 't en is al geen gout dat blinckt.

Ruyckt Mosceliaet, my dunckt datse stinckt,
 Of sy stincken ten minsten die daer mee belaen, zijn.

Ons Kosterken dat moet een vreemt haen, zijn.
 Die seydt dat de Vryers niet komen ter Kercken

Uyt devocy, maer op haer Lief te mercken,
 Of sy mochten krijgen eenige leus of winck,

Dat de deur t'avondt sal staen op een klinck:
 Komt als ghy placht, ick sal u laten in.

Basta, hy heeft een Meysjen getrouwt na sijn sin,
 Duysent gulden te min, is eer geseyd dan getelt:

En Douwen nam een Wijf, niet dan om haer gelt,
 Nemende haer Beurs in de handt, seyde, wellekoma
 Lief.

Meester Kagnaert wil niet waken, hy heeft een brief,
 Al doen 't ander Meesters, verstaet ghy dat?

Die hebben Officien te bedienen van de stadt:

Hy is een Advocaet van 't Hof, noyt wijser geboren.

Van sijn leven heeft hy noyt Proces verloren,

't Een seydt hy self, 't ander het volck.

Soud' ick Ludewina vryen, ick behoefde wel een
 tolck,

Soo veel termen bruyckte in 't diviseeren:

A la mode de la court, is al haer useeren;

Sy seydt altijd van te houden de graviteyt,

Maer ick, niet werende wat dat is geseyd,

Segh, houdt wat ghy wilt, maer ick wil t'huys.

De motten dat is een vuyl gespuys,

Die eeten mijn kleeren als ick die niet en draegh.

Het beleefde volck komt al uyt den Haegh,

En t' Amsterdam woonen meest plumpe Boeren,
Behalven sommige, die wil ick niet roeren,
Of sy souden mijn hoofd wel kemmen met een stoel,
Nu adieu Maert, in de May is 't koel.
Blijft gesont,, t'alder stondt,, laet de Mol delven :
Die hem stoort,, als hy dit hoort,, die melt hem selven.

Eynde van de Tepel-wercken.

Volgen sommige

G E D I C H T E N

Van

HENDRICK LAURENTSZ
SPIEGEL.

1.

Roemer wilt ghy weten hoe dattet my nu gaet.
Leest dit met aendacht, ick sal 't u gaen verhalen :

Daer en is ter werelt geen soo droeven staet,
Die in 't minst gelijckt by mijnder qualen,
Ick heb niet, ick heb 't al, dat ick wil moet my falen:
Ick sterf, ick word herboren, ick vriefe in den brandt,
Dat ick hoop, moet ick vreesen; 't hoogh vlieden doet
my dalen :

In vrede heb ick strijdt, in eeren vind ick schandt,
Ick wil 't vast al omvamen, en hou niet in de handt:
Dus leef ick ongestadigh na mijn Liefjens behagen :
Voor alle wedergeldinge vind ick aen elcken kant,
Suchten en duchten, kermen en klagen,
Steenen en weenen, swaermoedige knagen,
Die zijn de plagen, die wy deur Liefde winnen :
Sy zijn wel saligh die noyt soo leerden minnen.

2.

Adieu Lief die ick heb bemint :
Mint ghy een ander : U wel beraet :
Raedt, of ick my bet heb besint,
Sint dat ghy my liet desperaet :
Raedt ontbrack my, en ick quam te laet :
Laet ghy my, ick kies oock een Lief :
Liefst had ick noch van uw genaedt :
Na 't scheyden mist men sijn gerief.

3. Ick

3.
 Ick noode Ocker te gaff, en 't mael was bereydt,
 Met veel smeeckens, of hy my daer in behagen,
 wou:

Hy feyde, hy fou my komen seggen bescheydt,
 Dat 's te seggen, dat hy 't sijn Moer eerst vragen,
 fou.

4.
 Fobert die kan een yder begripen,
 Hy kan Tiet bediffelen en Stijn beslijpen:
 Hy fiet dat Goossen quaet, en dat Hil verkeert,, is,
 Dat Pieter mal, en dat Jan ongeleert,, is,
 Dat Nel qualijck hoort, dat Weyn qualijck spreekt:
 Somma, hy weet wat dat Trijn gebreekt:
 Gelijck Momus, soo begrijpt hy elck bysonder,
 Endat men om hem lacht, dat geeft hem wonder.

5.
 Jan de Bors sit altijdt in de taverne,
 En drinckt peuselaer, dat hem de ooren tuyteren.
 Maer 't Hamburger Bier drinckt hy seer gaerne,
 En hy durf niet, deur vreesse dat hy fou luyteren.

6.
 Nel is verwondert, daer haer Speelnoodts trou-
 weh,
 Dat sy ongehuwt haer leven verslijt,
 Sy is leelijck en quaedt, soo elck mach schouwen:
 Geeftet u vreemt dat haer niemandt en vrijt?
 Maer sy is seer rijck, dit 's dat haer spiijt:
 Dan ick acht sy huwt noch in een Jaer,, niet:
 Want haer minder en acht sy niet een mijs,
 Ende haers gelijck die en acht haer,, niet.

7.
 Joost heeft veel gelt en goeds gesocht,
 Ende hy heeft een Wijf daer mede gekregen,
 Sy is quaet, en leelick, en onbedocht,
 Sy grauwt en sy snauwt in alle wegen,
 Hoe dat hy 't maeckt, sy wil niet te degen,
 Altijsd heeft sy 't leste woordt met haer snappen:
 En straft hysse, dan soo seydtse daer tegen,
 Het zijn mijn schijven die daer klappen.

8.

Fobert voorwaer ick sagh u an,
 Mer ick u kende, voor een wijs Man:
 Maer nu ick merck al uw secreten,
 Mach men u wel een Fobert heeten.

9.

De Schipper spreeckt van schepen en touwen:
 De Koopluy spreken van haer bedrijf:
 De Boeren van haer landt te bouwen:
 De Advocaten spreken van 't gekijf:
 De Herder van 't vee en sijn gerijf:
 De Krijghs-luy van vechten, stormen en schanffen,
 Maer de Vryers van lacchen, soenen en danffen.

10.

De Heer Abt en sijn sooft accorderen seer fray,
 En zijn malkanderen gelijk in al haer manieren,
 d'Een is puer mal, d'ander leutert de kay,
 Sy drincken garen bey goe wijn en goe bieren:
 Wil d'een lacchen, d'ander wil narren en tieren,
 Sy accorderen den gantschen dagh seer sijn,
 Maer 's avonds beginter discoort te regieren,
 Want de Heer Abt en wil des nachts sonder wijn
 Niet slapen, dies hy seer qualijck daer an,, is:
 En sijn sooft kan niet rusten, of in vreden zijn,
 Als'er een droppel bier of wijn in de kan,, is.

11.

Wie sondight meer, hy die versierlijck seydt,
 Dat ick 't ja-woordt van uw Lief heb verkregen?
 Of ghy die maeckt dat hy met logen spreyt,
 't Weick als ghy wilde mocht hy met waerheyt ple-
 gen?

Ja dat meer is, ghy mooght helpen te degen,
 Daer deur ons drie (och of ghy u seggen liet)
 Hem uyt de logen, daer hy is toe genegen,
 U van ondancckaerheyt, en my uyt groot verdriet.

12.

Goris, uw Vader gaf u alle daegh een pondt,
 Om dat ghy altijd soudt hebben gelt:
 Want al hebby veel, ghy verdoet het terstondt.
 Daerom had hy u een regel gestelt.

Nu

Nu is hy door de doot ter neder gevelt,
 Dies ghy alleen al sijn goet verwerft;
 En my dunckt dat hy u daer deur onterft.

13.

Waerom quaemt ghy, Cato, aen de taneelen,, doch?
 Die 's volcks sotheyt wel kende te vooren,
 Haer wulpsheydt, haer vryheydt, haer sorte spelen,,
 noch?
 Of quaemdy om dat ghy u soude verstooren?

14.

Ghy vraecht, wat voor Vryfters dat ick sou begeeren?
 Ick segh, die niet gantsch van den goeden of quaden,,
 zijn:

Want de maet behoort men in alles te useeren,
 Dat sy niet en quellen, of haest verzaden,, mijn.

15.

Ghy looft my vast veel, Mieuwes, als ghy doot,,
 zijt,
 Maer levende geeft ghy my niet een lensch:
 Soo ghy niet puer of gantsch van wijsheyd bloot,, zijt,
 Soo weet ghy Mieuwes wel wat ick wensch.

16.

Eerst was Braker Doctor, nu begraeft hy de dooden:
 Wat is 't anders te seggen? Dan dat Braker,, is,
 'r Selve dat hy was, doe hem de siecken nooden:
 Want dat doet hy oock nu hy Gravemaker,, is.

17.

Soo yemant meent dat Goris ruyckt soo vunstigh,
 Na 't Bier dat hem gister avondt is geschoncken,
 Die is bedrogen: Want Goris seer kunstigh,
 Drinckt hem alle daeghs wel driemael droncken.

18.

Men hoort niet, suyckerbosken, van u gedicht,, sijn,
 Nochtans wildy een Rethorijcker zijn geheeten:
 Soo mooghdy oock wel puer sot, mal of slicht,, zijn,
 Als ghy 't zijt, en dat wy 't niet en weten.

19.

Leckere gerechten,
 En vratige lust in 't eten,

Uw gefontheit bevechten ,
 En fcharpsinnigheyt flechten :
 Dus wilt simpel aenrechten ,
 En de maet niet vergeten.

20.

Dat uw Vriendt , Mouris , ('t welck tot uw ver-
 wijt,, is)

U liever de helft wil geven, als 't geheele borgen :
 Dat 's te seggen, dat hy liever de helft quijt,, is ,
 Als de heele fom, daer hy mocht voor sorgem.

21.

Een soet neen seggen, met een lachjen daer by ,
 Dat is seer jent Lierken, ghy moetet leeren :

Al wout ghy ja seggen tegens my ,
 't En sou my soo wel niet contenteeren ,
 Niet dat ghy mijn druck sult vermeeren ,
 Maer ick wou dat ghy u seggen liet ,
 En liet my doen al mijn begeeren ,
 Seggende, neen,neen ghy en verkrijght het niet.

22.

't Is of, 't is an, sy wil, en sy wil,, niet :
 Seght my , als sy wil, en sy wil niet , wat wil ,,
 Griet ?

23.

Liefde brandt mijn hert aen alle zyen ,
 Als Liefd met Liefde wordt betaelt :
 Maer ick en kan geen Vryster vryen ,
 Als haer jonste niet te mywaert daelt.
 Elck die sijn hert in Liefden dwaelt ,
 Die sy voordachtigh in 't beginnen ,
 Soo hem gelijke Liefde faelt ,
 Soo sal hy niet dan druck gewinnen.

24.

'k En ben in 't minnen niet ongestadigh ,
 Noch wanckelbarigh in mijn gemoedt :
 Dan wou my Bryseyda zijn genadigh ,
 Ick soude Dynaes en Micol's Liefde soet ,
 Wel haest vergeten, 't is bey niet goet ,
 Wanckelbarigh of obstinaec te zijn ,
 De wanckelbarige heeft geen voorspoet ,

Door zijn lichtvaerdigheyt wordt hy veracht ten
sijn :

Ende opstinate wint niet dan druck en pijn,
Volgende begeerigh een straffe Vrouwe,, dan :
Dus prijs ick die maet in 't minuen houwen,, kan,

25.

Left quam ick op 't slaghe recht in de May,
Dat sy haer deed laten mijn Liefken soet :
Ick seyde den Barbier 't en is niet fray,
Dat ghy haer ontnemt dit warme bloedt,
Want sy is veel te kout, ick heb 't met onspoedt,
Befocht deur veel verdriet en lyen.
Hy antwoorde my; ghy en zijt niet vroet,
Ick ontnem haer 't bloedt, dat haer doet partyen,
Om in dese Maendt der melodyen,
Weer bloedt te vergaren, lieflijck en bly,, fiet :
't Welck oock geschagh, sy kreegh sin in 't vryen :
Maer 't quaetste is, helaes! 't en is om my,, niet.

26.

Des nachts ontrent de middernacht,
De Bruydegom aen de Bruydt begeert,
't Spel der minnen : Hola al sacht,
Sprack sy, onwilligh ende verkeert,
Ghy sult my seer doen, ick ben verveert :
Ick en sal, fiet daer mijn vinger in uw mondt,
Sprack hy, bijt vry, is datter u deert ;
Sy consenteert, en hy begint teritontd :
Als 't spel ge-eynt was, vraeghde hy goet rondt,
Hoe is 't schoon Lief, heb ick my wel gequeten ?
Sy antwoorde weder, 't was een goe vondt,
Ick heb u immers oock niet gebeten.

27.

Kupido die heeft fiet in sijn bevanck,
Een Hemel, een Vagevyer en een Hel,
Daer houdt hy de Minnaers in bedwanck,
In lust, in onrust, in lyen sel :
Die hier haer begeeren verkrijgen snel,
Zijn in den Hemel, 't blijckt openbaerlijck :
Die deur onseker hopen zijn in gequel,

Die

Die woonen in 't Vagevyer eenpaerlijck ;
Maer meerder last hebben sy, 't is klaerlijck ,
Die door lust in den Hel zijn getogen ,
In hoogh begeeren en kleyn vermogen.

28.

Dien vryen kus, dat minlijck soenen mede ,
Soo wel gegeven, en oock soo wel ontfaen ,
Hoe soet was dat, ô lieffelijcke zede ,
O soete mondt, seer reyn en schoon gedaen ,
Hondertmael daeghs wilt my soo kussen gaen ,
En neemt my aen nu en tot alle tyen ,
In uw gena : Maer wilt ghy my versmaen ,
Soo mach ick seggen, sonder my te verblyen : ;
Door groot geluck soo komt my druck en lyen.

27.

Wel laet staen, sit stil, sprack een Meysjen reene ,
Tot een Vryer, wiens by-zijn haer verdroot ,
Ick wou ghy over ses mijlen stondt, ghy Deene :
Noch hoorde ick datse hem dese vraegh ontfloot :
't Grootste beeft dat men vindt, segh Lief minjoot ,
Waer veur siet men dat in 't gemeen,, aen ?
Een Olyphant, sprack hy, is ongeschickt groot ,
Gaet Olyphant sey sy, laet my alleen,, staen.

30.

't Praten alleen kan ick geen vryen heeten ,
't Gelijckt de windt, de welcke haest verwaeyt ,
Of 't water dat snellijck af komt gevleten :
Een schoone Valck die 's menschen hert verfrayt ,
Hy vlieght, hy hippelt, hy springht of hy drayt ,
Het is al niet, soo hy niet gaet bestryen ,
Patrijs of Duyf, daer hy sijn Heer mee payt :
Dus Cupido brenght buyt, wilt ons verblyen ,
Of gaet selfs alleen de Vrysters vryen.

31.

Vraeght ghy hoe ick soo trotsgh ben gesint ?
Giert heeft geseydt, 't en is my niet vergeten ,
Datse van ons drien mijn meest bemint ,
Mach ick dan niet wel geluckigh heeten ?
Ghy mooght weër seggen, wa zydy vermeeten ?
Da was om 't jocks, 't sal u tot verwijt,, staen ,

I

Ick

Ick wetet wel, maer ick en wil 't niet weten :
Of ick sou daer door mijn blijdschap quijt,, gaen.

32.

In u alleen is al mijn ruste :
In u alleen is al mijn luste :
In u alleen is al mijn vreught :
In u alleen is mijn verblyen :
In u alleen is t'allen tyen
Mijn blyschap, vrede en geneught.

33.

In 't verdriet ben ick van u absent ,
Send my doch eens troost, reyn Liefken soet,
Soetelyck zyt ghy in mijn hert geprent ,
Prent my oock weder in uw gemoedt ,
Moet ick van u wesen ongegroot ,
Groeten wil ick u soo veel te meer ,
Meerdert dies tot my uw jonste goet ,
Goedigh zydy doch in elcken keer ,
Keert uw wreedtheyt in een soet geweer ,
Weert desperacy, wilt my troost geven ,
Geven mooght ghy my de doodt of 't leven.

34.

Het vryen en kan ick niet volprijsen ,
Al ben ick een heelen dagh by mijn Lief ,
Wy hebben veel verscheyden devijfen ,
De tijdt ontloopt ons gelijk een dief ,
Daer by zijn, behoedt my voor miskief ,
De dagh dunckt my een uur waerachtigh ,
Spreeckt my yemandt aen, 't is ongerief ,
Ick swijgh heel stil, of ick spreek malachtigh ,
Mijn voorgaende reden niet gedachtigh ,
Ick varyer in mijn woorden t'eicker stontd :
Maer als ick by haer ben, die seer krachtigh ,
Mijn jonge herteken heeft deurwondt ,
Soo vloeyen de woorden uyt mijn mondt :
Wy sonden wel t'samen een gantsch Jaer,, kallen ,
En kussen, en lacchen, en jocken goet rondt ,
Hondert Jaer soud ick soo wel met haer,, mallen :
En het scheyden sou my dan noch swaer,, vallen.

35. Wil

35.

Wil yemandt schoonheyt en jonge jeught,
 Een cerbaer weesen, alle volkomen deught,
 Schaemte zebarigh, en oock kuysheyt gepresen,
 Een minnelijck gelaet dat yder een verheught,
 Alle bevalligheyt in een lichaem geveught;
 Een lieffelijck gesicht dat wond en kan genesen,
 Dat menigh verblijdt, en menigh houdt in vreesen;

Die koom besien mijn Liefken met jolijt,
 Hy vindt voor seker hoe dat Kupidoos peesen,
 Wonden en heelen, en hoe dat hy lacht en bijt;
 Hoe hy bedroeft, en wederom verblijdt;
 En haer deursiende, sal hy met kloecke sinnen,
 Dien geluckigh achten, die haer bemint en vrijt:
 En noch veel meer dien sy selfs wil beminnen.

36.

Goris seydt,
 Dat hy niet uytgenoodt zijnde, altijd 's avondts
 vast,
 't Is goet bescheydt,
 Hy eet niet, of men noodt hem te gaste.

37.

Ghy zijt een verrader, en een bedrieger,
 Ghy zijt een pleyter, en een koopman,
 Ghy zijt een achterklapper, en een lieger,
 Ghy zijt een bankerotier of een loopman,
 Ghy zijt meester van alle schalcke practijck:
 En 't is wonder Mouris, ghy zijt niet rijck.

38.

Liefde en de Doodt tegen my partyen,
 Dies weent mijn hert, het kermt, het klaeght:
 Liefde door sijn brandt heeft my doen vryen
 Een schoone en suyperlike maeght:
 Maer de Doodt seer wreedt en onvertsaecht,
 Heeft haer gehaelt t' mijnder onvromen:
 Liefde heeft my mijn verstandt ontjaeght;
 En de Doodt heeft my mijn Lief genomen.

I 2

39. Neen,

39.

Neen, dat mishaght en 't veroorsaect lye,
 Als 't den Minnaer wreedelijck werdt begroet:
 Maer 't doet den selfden oock wel verblyen,
 Als 't met een lachsken werdt verfoet:
 Soo bewijfse met haer weesen goet,
 Al schijntse in 't praten te zijn versteent,
 Dat de tonge spreeckt, dattet herte niet en meent.

40.

Dewijl ghy my geen troost wilt geven,
 Soo wil ick Liefken oock affstaen,
 Ick had noch wel by u gebleven:
 Had ick gehoopt troost te ontfanen:
 Een ander mooght ghy nemen aen,
 Die doen u trouw, dat 's mijn verlangen.
 Nu, adieu Lief, soet, wijs, en schoon gedaen,
 Mijn hert dat was heel met uw Liefd bevangen:
 Een die uw min bemint sal misschien meer ontfan-
 gen.

41.

Sy, in wie alleen mijn toeverlaet,, staet,
 Sprack lest een woordt, door my seer hoogh geacht:
 Ick sal u moeten geven door genaet,, baet,
 En tot uw minne noch worden gebracht:
 Ick antwoorde, gaet met grooter aendacht:
 Och Liefken soet, soud ick noch wel troost win-
 nen?
 Helacs, wat segh ick? Certeyn ick mocht die nacht
 Wel vreesen, als ghy sulcks ginght beginnen:
 Want ick min te seer als men my wil minnen.

42.

Die kleyne liefd die met vreesse verselt,, is,
 Doet u verliefen daer ghy met vlijt na taelt:
 Want mijn hert daer deur soo seer ontfelt,, is,
 Dat ick mijn woorden heb wederhaelt,
 Indien u dan uw begeerte faelt,
 En dat men u voor goet wil quaet uytkeeren,
 Geschiet u recht, want seker ghy dwaelt,
 Dat ghy 't goet als 't quaet gact estimeren,
 En vrees over Liefde laet triumpheren.

43. Ik En

'k En heb niet gefeydt, Liefken geprefen,
Dat ick vrees van u bemint te zijn:
Maer dat ick dat behoort te vreesen,
Duchtende voor over groote pijn:
Maer vierigh begeeren verwint ten fin
Alfulcke vrees, dies ick wel sou begeeren
U soo seer te minnen, dat ick selfs verdwijn,
En my gantsch in u mocht transformeeren:
Want ghy zijt alleen mijn recreeren.

Noch van H. L. Spiegel.

1.

DE Winter is voorby, de Somer genaect,
 Het onweer is gestic, en tot ruste geraect,
 De Regen is over, de Son is schijnende:
 Desperacy heeft my heel onrustigh genaect,
 Tusschen hoop en vreesse heb ick langh gehaect,
 Troostloos na troost my selven pijnende:
 Deur twijffelachtig mis-trouwen byna verdwijnende,
 Gestadelijck quijnende, sonder consoort:
 Nu is de Lieste dit pack ontbijnende,
 En gunt my uyt genade haer accoort;
 Dies verdwijn ick van vreughde schier rechtevoort,
 En segh, nu sy my dus komt gerieven:
 't Soet smaectt wel na 't suer, 't verlangen doet wel
 lieven.

2.

Soo menigh mensch als men ter Werelt vindt,
 Soo menigh isfer verscheyden gesint:
 Een wijs en voorlichtigh Man,
 Hem na veelderley zeden schicken kan.

3.

Een vry, ledigh, gerust gemoedt,
 Sult ghy buyten u niet verwerven:
 Het quaedt begeeren van u doet,
 Soo mooght ghy vrede in 't hert be-erven.

4.

Wilt ghy treden
 Daer uw reden
 En de waerheyt,
 Door haer klaerheyt
 De wech wijzen:
 Wilt misprijfen
 t'Allen tijden
 Het verblijden
 Boven maten;
 En wilt haten

Het bedroeven;
 Wilt niet proeven
 Hoop mispresen,
 Schuw't het vreesen;
 In turbacy
 Zijn sy lacy,
 En verholgen
 In onrust,
 Die haer lust
 Altijdt volgen.

5. Gestta-

5.

Gestadigen arbeydt kan 't al verwinnen,
 't Voelherden brengt alle dingh ten endt:
 Deur de tijdt, deur ernst, en gestadigh minnen,
 Soo raect menigh Vryer uyt sijn ellendt:
 Deur de tijdt wordtet hier al om gewent,
 Deur de tijdt verlopen stonden en jaren,
 Deur de tijdt heeft sy my haer troost gesent,
 Die my eerti dts met ontroost gingh bewaren:
 Dus neemt de tijdt waer, wilt u niet vervaren,
 Al schijnt u deur 't vertreck alle troost te ontzigen,
 Houdt volstandigh aen, wilt dit woordt bewaren:
 Men seydt gemckenlijck, dat aenstaen doet verkrij-
 gen.

6.

Des naeckenden ouderdoms weest gedachtigh,, al-
 tijdt,
 Soo en laet ghy geen stonde te vergeefs passeeren,
 Terwijl ghy tijdt hebt, niet slofachtigh,, en zijt,
 Maer leert en gebruycktsse in uw jeughts floreeren:
 Want gelijk des waters vlooden descendeeren,
 Alsoo gaen de jaren suelijck voort aen:
 En gelijk ghy geen water mooght doen wederke-
 ren,
 Soo en komt geen uur weder die voorby is gegaan:
 Dus heb acht op uw tijdt, wiltse gade slaen:
 Want seer haestigh verlopen uw stonden en jaren,
 En volgen na soo goet niet als d'eerste waren.

7.

Laet de Schippers en Boots luy Neptunem eeren:
 Laet de Krijghs luy Marti sacrificeeren:
 Laet de Waerseggers Phebo dienen playfant:
 Laet de Jagers Dianaes eer vermeeren:
 Laet de Konstenaers Minervam adoreeren:
 Laet de Boeren Cereri en Baccho doen offerhandt:
 Laet de Princen en Ridders in 't gantsche landt,
 Kastors en Pollux eere betrachten:
 Ick wil u Venus en Cupido, na mijn verstandt,
 Eeren en dienen met al mijn krachten:
 Dus wondt oock mijn Liefken met uwe schachten.

I 4.

8. Sendt.

8. *Sendt-brief.*

Ongestadigh ,
 Veel beradigh
 Is bevonden
 Uw vermonden :
 Dat ghy vry
 Liefken my
 Ginght verklaren
 Om te varen :
 Maer seer saen
 Was 't gedaen
 En te niet ,
 Alseer riet
 Dat verdrayt
 Soo het wayt ,
 Zijn te achten
 Uw gedachten ;
 Die niet duren
 Eender uren
 In een weesen :
 Waert gepresen
 Is uw deught ,
 En uw jeught
 Is te prijsen.
 Uw deyijsen
 Zijn seer minlijck :

Ghy zijt sielijck
 In uw leven :
 Daer beneven
 Van persoone
 Overschoone :
 Alle gracy
 Hebby lacy
 Met den anderen ,
 Maer 't veranderen
 Van uw sinnen
 Moet ghy kinnen ,
 Is niet goet.
 Tot een groet
 Wensch ick u
 Liefken nu ,
 Met geluck
 Sonder druck
 Te leyen lanck.
 Neemt in danck
 Desen Brief :
 Adieu Lief.
 Godt die spaer,, u ,
 En bewaer,, u
 Voor miskief.

9.

Cupido, voorde doot onfacht ,
 Behoedt mijn, en geeft my voorspoedt :
 My voorspoedt gevende, neemt uw schacht ,
 En schiet de gene die 't my doet :
 Haer schietende, geeft ghy my moedt ,
 En ick sal vervolgen haer presentie.
 By haer zijnde, sal uw dienaer vroet ,
 Alsoo volbrengen sijn intentie.

10. *Sendt-brief.*

Zijt gegroet
Liefken soet
En fucadigh :
Weest genadigh
En niet wreet ,
Dien ghy weet
Dat benopen
Leeft op hopen
Van uw jonste :
't Is geen konste
Straf te wesen :
Wilt genesen
Uw dienaer
Van beswaer ,
Pijn en smert ,
Dat mijn hert

Komt deur-kerven :
Ick moet sterven ,
Soo ghy niet
Mijn verdriet
Eens verhoort :
Met een woordt
Kondt ghy my
Maken bly :
Dus toont u
Niet soo schu
In 't begeeren :
Wilt u keeren
Tot my Lief :
Eer yet lanck ,
Neemt in danck
Desen Brief.

11.

Verblint,, van sinnen ,
Door 't kint,, van minnen,, heel in turbatie :
Mijn hert,, geraeckt ,
En smert,, genaecht,, met lamentatie :
Druck en,, fantafyen
Aen stucken,, ryen,, door inflammatie ,
Sin,, en gemoet :
Ick win,, onspoet,, en tribulatie :
Verbaest,, soo ben ick ,
Bynaest,, dit ken ick,, in desperatie :
O doodt,, komt hier ,
Ontbloot,, my schier,, tot deser spatie ,
Van licht,, en leven :
Ick swicht,, nu even,, geen recreatie ,
Of eenige gratie,, en mach ick verwerven :
Troost ghy my niet Lief, soo moet ick sterven.

12.

Nu heb ick tijdt en stontt betraept ,
Om mijn Heer te senden ter jachte ,
Een ander by mijn Liefken raept
De vreught die ick daer door verwachte.

Alfoo ghy Ossen sterck van krachte,
 En werckt ghy niet voor u alleyn:
 Alfoo ghy Schaepkens vet en sachte,
 Draeght ghy niet de Wol oock in 't gemeyn.

Alfoo en houdt ghy Vogelkens kleyn,
 Voor uw selfs noch Ey noch Kuycken:
 Alfoo en mooght ghy Byckens reyn,
 Uw eygen Honigh niet gebruycken.

13.

Waerlijck ghy zijt schoon en wijs,
 Naer mijn advijs,
 Komt u de gulden appel schoone,
 Ende oock eer deughden kroone,
 Tot een prijs.

14.

Ghy jongh Schutterken wilt u wachten,
 Met uw schachten,
 Haer aen 't herte te geraken:
 Want uw brandt sou sy versaken,
 En verachten.

15.

Onder haer vriendelijck gelaet,
 En soete praet,
 Mocht wel wreedtheyt zijn bedeckt:
 Want dickwils by reyn rooskens steekt
 De doorne quaet.

16.

Ghy gelijckt dattet niet en scheelt,
 Cupidoos beeldt,
 Om dat ghy bey hebt twee bruyen oogen,
 Om dat ghy bey sonder meedoogen,
 Elcks herte steelt.

17.

Gebruyckt jolijt, terwijl ghy zijt,
 In uw jonge jaren:
 Want d'ouderdom fiet, komt met verdriet,
 Snellijck voortvaren.

Het Lof van
D A N S S E N.

V Erfcheyden luy prijfen verfcheyden hauteerin-
ge,
Sommige wijsheydt, konft, ofte goede lee-
ringe,

Andere prijfen vechten, stormen en fchanffen:
Het lof der fotheydt hoort men oock verbreen,
Eenige prijfen een kercker of een blaeuwe fcheen;
Komt hier en hoort het lof van danffen.

Langh heb ick getwijffelt of ick 't fou verfwij-
gen,
Want men kan haest deur fpreken hinder krijgen;
Oock is 't een fwate laft voor mijn fwacke fchoud'-
ren,
Om nu te bewijfen bey voor leeck en klerck,
Dattet danffen is een prijfelijck werck,
Endat men eerlijck gedant heeft by den Oud'ren.

Menigh acht nu het danffen voor quaedt en voor
fonde,
Dus fal haer vreemt duacken 't geen dat ick ver-
monde,
Als pogende quaedt of fonde te prijfen:
Waer fonde of quaedt in haer opiny gelegen,
Soo had ick hier gantsch niet te seggen tegen:
Nu meen ick met reden contrary te bewijfen.

Alle dingh oock wat ter Werelt gefchiet,
Is goedt of quaedt, of geen van beyden niet:
't Quaedt kan men geenfins tot goedt gebruycken,
Maer blijft quaedt; ja oock wie dattet doet,
Ende wordt nimmermeer middelbaer of goet:
Want men kan uyt gal geen heunigh fuycken.

Het middelbaer dat is goet of schadelijck,
 Na des geens hert die daer werckt dadelijck,
 Hier onder hoort het danffen en springen:
 Of onder 't goedt dat men oock tot quaedt kan kee-
 ren,
 Hoewel dat rechte goetheyt niet kan variereen,
 Nochtans is 't meeste misbruyck in de beste dingen.

Christus, Godts ware goetheyt ongemeten,
 Wordt sels een steen des aenstoorts geheten.
 In 't saligh Paradijs kreegh Adam smert,
 Judas heeft, tot sijn verderf, Christum gegeten.
 Kains geveynste Godts-dienst wordt hem verwe-
 ten:
 Dus leydt het rechte quaedt in 's menschen hert.

Is 't danffen om 't Kalf der Israëliten kinderlijck?
 Was Herodias danffen Joanni hinderlijck?
 Sal men schadelijck houden hun beyder daedt?
 Wijt dat het danffen niet menighvuldigh,
 Maer den quaetdoenders self die zijn schuldigh:
 Haer danffen had anders niemandt geschaedt.

't Danffen, in hem selven, dat is seer prijselijck:
 Met danffen loofde David Godt jolijfelijck,
 En gebiedt ons met danffen Godts lof te verbreden.
 Moses Sutter heeft Godts lof gedanst en gespron-
 gen.
 Israël heeft haer victory dick gedanst en gesongen:
 Dat het danffen niet quaedt is, volght uyt dese reden.

Want het blijckt dat men gedanst heeft van oude
 tyen:
 Met danffen loofdense Godt in hun verblyen:
 't Danffen heeft met de menschen begin genomen:
 De dwalende Sterren in 't Firmament,
 Houden haer tret in 't veranderen jent:
 Dus seydt men is 't danffen van den Hemel geko-
 men,

Is het danffen dan een teecken van viſtory?
 Maecktet heerlijck, en verbreydet Godts glory?
 Is 't gebruyckt van den Ouden, Vromen en Wij-
 ſen?

Heeſter Iſraël Godts lof door verbreet?
 Gebiedtet ons de Schrift te doen met beſcheet?
 Seght, waerom ſal men 't nu dan miſprijsen?

De Schrift gebiedt onder andere ſaken,
 U met geen danſſerſſe te maken,
 Dit heeft men nu altoos in de mondt met vlijt:
 Maer is 't geen Dronckert die ſijn noodtdruſe
 drinckt?

Is 't geen Mutjcker die na luſte ſinght?
 Soo is 't oock geen danſſer, die danſt op bequame
 tijdt.

Alle Konſt voorwaer geen meerder vyandt heeft,
 Als die, die van de ſelfde geen verſtandt heeft:
 Dit 's een oudt ſpreek-woordt, en ſcecker waerach-
 tigh,

Dattet danſſen is een eerlijcke exercitie,
 Die men wel gebruycken kan ſonder malitie:
 Dat blijkt aen alle deſe reden eendrachtigh.

Het danſſen had by onſe voor-ouders ſulcke kracht,
 Dat Cicero Roſcium dapperder acht,
 Om 't volck te bewegen door ſijn danſſen aerdigh,
 Als hy door kloecke reden, zijnde een Orator:
 Want het geſicht is veel krachtiger als 't gehoor:
 Is dan het wel danſſen niet ſeer eerweerdigh?

Want het danſſen heeft ſulcke melody,
 Dattet oock den treurigen kan maken bly:
 In 't danſſen kan men veel brengen te weegh,
 Door geſicht bewegingh, en handen douwen:
 De vrome gebruycktet op eer en trouwen:
 En de quade en doet geen goet werck te dergh.

De Romeynen in haer feesten te danffen plegen,
 't Gebruyck haddense van de Herruscis gekregen,
 De voornaemste in Theffalonica danften al om:
 De Lacedemoniers hebben seer op 't danffen ge-
 past,
 Datse oock op 't spien oorlogh traden vast:
 Hier al komt noch in de kriegh pijp en trom.

In Delos geen Godts-dienst sonder danffen was:
 Saly de Roomsche Priesters danften op haer pas,
 In hun Godts-dienst religioos en prelatigh:
 Plato heeft self in 't danffen wetten gestelt:
 Dus ghy swijght vry, die uw hoofd daer mee quest:
 Want al dit volck heeft gedanst manierigh en sta-
 tigh.

Merione was voor Troyen onder de Griecken be-
 faemt,
 En door sijn wel danffen hoogh vernaemt.
 Thymele, schrijft men, heeft het danffen eerst opge-
 bracht:
 Nephtholemus werdt door sijn danffen hoogh ge-eert:
 Socrates heeft in sijn ouder self danffen geleert:
 Van desen is 't danffen een loffelijck werck geacht.

Het danffen scherpt de memory van binnen;
 't Maeckt voorsichtigh verstandt en snelle sinnen;
 't Leert eick vlijtigh op sijn doen acht, hebben;
 't Maeckt het lichaem gefont, en snel de leden;
 't Leert de vorten vast en seker treden;
 Dus komt datter d'Ouders seer na getracht,, hebben.

Homerus, Virgilius, ende meer ander geleerden,
 Achten dat de Goden sulcken hooghlijck vereerden;
 Dien sy jonden de gave om wel te danffen.
 Kastor en Pollux zijn konstige danssers geweest:
 Oock Orpheus en Museus, als men noch leeft;
 Dese zijn al gekroont met Laure-kranffen.

Want

Want sy brochten de menschen daer door tot tuch-
 tigheidt,
 Tot matigheidt, wackerheydt, en tot Godtsvruchtig-
 heyd,
 Instellende in haer Godts dienst danffen en springen:
 Want in 't danffen moet men zijn voorsichtigh,
 Op de passen achten vaerdigh en lichtigh;
 En men moet wel maet houden in alle dingen.

Maet in alle dingen wordt immers hoogh gepre-
 fen;
 Maer bysonder hier in moet goe mate wesen,
 Of spel en dans is moeyte verlooren:
 Konden ons tegensprekers sulcke mate houden
 In 't berispen, als wy in 't danffen, seker sy souden
 Ons niet meer quellen, noch haer self verstooren.

't Danffen dan is een verheughlijck tijdt verdrijf,
 En 't helpt menigh Jonghman aen een Wijf;
 De ervarentheyt doetet my prijfen eerlijck:
 Want wil men de jongeluy hier van ontrijven,
 Seght, waer mee sullense dorh den tijdt verdrijven?
 Dat soo goet sal zijn, soo tuchtigh, soo eerlijck?

Sullense drincken dat haer de oogen puylen?
 Sullense elck in een hoeckjen sitten en pruylen?
 Sullen sy stordige raedtselen geven uyt?
 Sullen sy achterklap van ander luy spreken?
 Sullen sy beschimpen malkanders gebreken?
 Of sul en sy altijd singen even luyt?

Men wilsse immers van by-een komst niet ontwen-
 nen,
 Op dat elck ander mach leeren kennen:
 Wat ander tijtverdrijf sal men haer stellen ter handt:
 Onse Voorouders en zijn geen kinderen geweest:
 Dese presen het danffen in een vrolijcke feest:
 Nu wil men 't bykans achten voor schandt.

Dat eenige Oudt-vaders 't danffen verboden,
 Dat was op die tijdt hoogh van nooden:
 Want de Pantomimij, als lichte guyten,
 Brachten alle zedigheyt daer door te niet:
 Nu mach men 't gebreck helpen datter geschiet,
 En daerom de speel-luy de mondt niet sluyten.

Wil men de danffen nu niet toe-laten al,
 Den ronden dans moet men gedoogen in allen ge-
 val,
 Daer een voorfinght een Liedeken prijsfelijck:
 Want dit is een manier van een ray,
 Die men van oudts gebruyckt heeft eerlijck en fray,
 Diefse dan nu fou verachten, die deed' onwijslijck.

Want als Israël de Egyptenaers verdroncken sa-
 gen:
 Als Goliath de Reus in 't veldt was verflagen:
 Als Jephtha sijn vyanden met kracht bedwangh:
 Als David de Philiteen d'Arck had benomen:
 Als de verlooren Soon was weder gekomen,
 Hebbense allegaer vrolijck gedanst met sangh.

Mach men over 't misbruyck met reden klagen,
 Wordtet veel onrecht gebruyckt in onsen dagen,
 Tot dertelheyt, ydelheyt, en tot lichtigheyt,
 Wilt vry 't misbruyck met reden straffen,
 Wilt helpen reformacy in 't danffen schaffen,
 Dat men 't mach eerlijck gebruycken tot stichtig-
 heydt.

Plato heeftet in sijn tijdt gereformeert,
 Eenige danffen verboden, en and're geleert:
 Oost-waerts wordense nu noch al niet toe-gela-
 ten:
 In alles komt misbruyck metter tijdt,
 Men sie toe dat men dat vermijdt,
 En daerom sal men niet alle de Dauffers haren.

Hier sou noch wel veel meer te seggen vallen,
Maer mijn mondt is moe, ick kan niet meer kallen;
Daer is genoegh gefeydt, die 't wil verstaen:
Het onmaniernigh danffen wil ick niet prijfen:
Maer ick heb alleen hier willen bewijfen,
Dat men wel eerlijck te dans mach gaen.

Eynde van 't Lof van Danffen.

Hier

Hier volgen de Gedichten die by den
 Autheur, noch by H. L. Spiegel niet
 bekend zijn; dan heb die hier byge-
 voeght, om datse in 't oncorreckte
 Leydse Exemplaar staen, die mooght
 ghy nemen op uw eygen oordeel.

1.

Hillegont heeft een Man gaen trouwen,
 Met groot goedt, soo hy heeft geseyd;
 Om den derden dagh was 't haer wel negen mael
 berouwen,
 Want hy had al sijn gelt aen lijf-renten geleydt;
 Nu krijghte niet in de handt goe meyt,
 Dan dor vleysch en ledige suycken:
 Want sy kan hier Mans goedt tot haer wil niet ge-
 bruycken.

2.

Een Meysken Amoreus naest Venus geleen,
 Fraey gemaniert, minneliick spreken,
 Wel geschickt van weesen, van lijf, van leden,
 Eerbaer, beleest, seer soet van sanck,
 Dees vrije Lambert tegens sijn danck,
 En heeft hem tot een Man gebeden:
 Ick wil u (sprack hy) wel hebben, maer derf u niet
 trouwen,
 Want ick forgh dat ick u alleen niet sou kunnen hou-
 wen.

3.

Is Hans een fraey en abel gesel,
 Dan dat men de g'nyt moet wrijven,
 Bewijsen dat sijn manieren wel,
 Stoort hy hem dat ghy 't ginght schrijven:
 Maer wilt ghy hem hier in gerijven,
 Op dat hy 't eiter te bet mocht weten,
 Soo mooghdy liever de g' vergeten.

4.

Jan klaegde Lijs sijn quaedt avonture,
 Hoe hy van den Turck eens was gevangen,
 En geleiden hadde voor yet toets veel suere,
 Gegeesselt, gepijnicht, en halt gebangen;
 Ja, (sey Lijs) ey seghe doch, ick hebbs verlangen,
 Hoe leeft men met de Vrouwkens die in gevangens-
 noodt,, zijn?

Die kust men soo lange aen haer roode wangen,
 Tot dat sy heel en gantsch doodt,, zijn.
 Och dat verdriet (sey Lijs) moet te groot,, zijn:
 Nietemin, sy sullen wederom voor druck vreugt ver-
 werven;
 Och die soo mocht voor 't Christengeloof sterven.

5.

Lammert noemen my al de luyden,
 Voor een Lammert siet men my over al aen,
 Die kinderen die roepen Lammert, wat moet het be-
 duyden?

Ja wat Lammert, 't en krayde noyt Haen:
 Immers iser niet lams aen 't lijf, soo ick waen,
 Hoewel de naeste vrienden my soo de naem geven,
 Ja dat meer is, mijn eygen Wijs, al mach 't niet wel
 staen,

Seydt Lammert: Oock Vader en Moeder seydt daer
 neven,

Ghy zijt Lammert gebooren, en Lammert ten doop
 gegeven,

En Lammert suldy sterven, dies was ick beschic-
 kere,

Och, al heeft een Wijse toekomende dingen beschre-
 ven,

Is hy daerom een beschuldiger verklickere,

Hoo, neen: Men heet Dirck Duyvel, 't en is daerom
 geen Nickere.

6.

Timmermans nagelen maeckt men mee vast,
 Aptekers nagelen eetmen dickwils daer men brast,
 De Smidt verkoopt sijn nagelen om geldeken glat,
 En Haas houdt sijn nagelen en klouwt sijn gat.

7. Mieu.

7.

Mieuwes ghy maeckt oock Veersfen op sijn maet
met voeten,

Des wilt ghy dat men u voor een Poëet sal groeten:

Maex die Ver doet al veel meer, Mieuwes, dat ghy 't
weet,

Die maeckt levendige Veersfen, noch is hy geen Poëet.

Eynde des Boecks.

01706405 RS